

Strategie rozvoje mikroregionu Zábřežsko pro oblast cestovního ruchu

Bc. Petra Elšíková

Diplomová práce
2010

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Petra ELŠÍKOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Strategie rozvoje mikroregionu Zábřežsko
pro oblast cestovního ruchu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlete základní teoretické pojmy v oblasti regionálního rozvoje.
- Definujte specifika a typologii cestovního ruchu.

II. Praktická část

- Charakterizujte území mikroregionu Zábřežsko a analyzujte jeho vybrané oblasti.
- Zhodnoťte potenciál cestovního ruchu v mikroregionu Zábřežsko a porovnejte s vybranými konkurenčními mikroregiony.
- Zpracujte SWOT analýzu mikroregionu Zábřežsko.
- Navrhněte vizi a vytyčte strategii rozvoje cestovního ruchu mikroregionu Zábřežsko.
- Navrhněte katalog projektů mikroregionu Zábřežsko.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

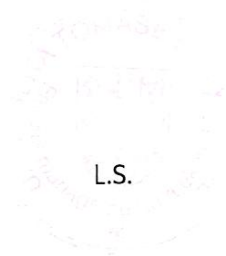
- [1] BARTOŠOVÁ, A. Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřezsko. Ostrava: Enterprise plc., 2005. 123 s.
[2] Kolektiv autorů. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
[3] ŠKRABAL, I., NUVÁŘOVÁ, S. a kol. Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů. 1. vyd. Přerov: CpkP střední Morava, 2006. 182 s. ISBN 80-86902-39-0.

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jiří Macháček
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 29. března 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 3. května 2010

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 3. května 2010

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě

pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, oписy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato práce se zabývá strategií rozvoje mikroregionu Zábřežsko pro oblast cestovního ruchu. Jedná se o práci teoreticko-praktickou. V teoretické části jsou definovány základní teoretické pojmy v oblasti regionálního rozvoje, specifika a typologie cestovního ruchu a význam trhu cestovního ruchu pro rozvoj regionu. Navazující praktická část analyzuje území mikroregionu Zábřežsko a hodnotí jeho primární a sekundární potenciál cestovního ruchu, jež je následně analyzován s nejbližšími konkurenčními mikroregiony.

Z provedené SWOT analýzy vychází návrh vize a strategického plánu definující strategické cíle a priority rozvoje cestovního ruchu Zábřežska. Konečným výstupem práce je návrh tří projektů, které mohou být předpokladem vyššího zájmu o volnočasé aktivity na Zábřežsku.

Klíčová slova: mikroregion, rozvoj, cestovní ruch, potenciál, strategie

ABSTRACT

This work deals with the progress strategy of the micro region Zábřežsko. The main point is tourism. The work is partly theoretical and partly practical. The first part includes not only definitions of the basic theoretical terms connected with the region progress but also specific items and typology of tourism. The emphasis is put on the importance of tourism for the region. The following practical part analyses the area of the micro region Zábřežsko and evaluates its primary and secondary potentials of tourism. The region is compared to other micro regions.

According to the realized SWOT analysis there was suggested the vision and the plan strategy which define the aims and preference of the development in tourism in the micro region Zábřežsko. The final result of this work is a suggestion of three projects which can support the future interest in leisure activities in this region.

Keywords: micro region, development, tourism, potentials, strategy

PODĚKOVÁNÍ, MOTTO

Touto cestou bych chtěla předně poděkovat panu Ing. Jiřímu Macháčkovi za odborné vedení, rady a přínosné konzultace k diplomové práci. Nemale díky směřuje i Ing. Kateřině Vitáskové, tajemnici mikroregionu Zábřežsko, za ochotu při poskytování informací a materiálů nezbytných pro zpracování a konečný návrh strategie diplomové práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POJMY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	13
1.1 VEŘEJNÁ SPRÁVA	13
1.2 VYBRANÉ POJMY TÝKAJÍCÍ SE REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	14
1.3 STĚŽEJNÍ ZÁKONY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	15
1.4 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONŮ	15
1.4.1 Typologie mikroregionů	16
2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ JAKO NÁSTROJ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	17
3 SPECIFIKA A TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	19
3.1 POLITIKA CESTOVNÍHO RUCHU, CESTOVNÍ RUCH.....	19
3.1.1 Cestovní ruch a turistické regiony	19
3.1.2 Návštěvník versus turista.....	20
3.2 CESTOVNÍ RUCH A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	20
3.2.1 Postavení cestovního ruchu v regionu	22
3.3 SPECIFIKA CESTOVNÍHO RUCHU	22
3.4 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU	23
3.4.1 Formy cestovního ruchu	23
3.4.2 Druhy cestovního ruchu.....	24
3.5 VENKOVSKÝ (RURÁLNÍ) CESTOVNÍ RUCH A JEHO PODOBY	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
4 PROFIL MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO	27
4.1 POLOHA A SPRÁVNÍ ČLENĚNÍ MIKROREGIONU	27
4.2 CHARAKTERISTIKA MIKROREGIONU	28
4.3 ČLENSKÉ OBCE MIKROREGIONU	29
4.3.1 Komparace obcí dle velikostních skupin.....	29
4.4 MAS HORNÍ POMORAVÍ, O.P.S.	31
5 STRUČNÁ ANALÝZA VYBRANÝCH OBLASTÍ MIKROREGIONU	32
5.1 ZÁKLADNÍ DEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY.....	32
5.1.1 Demografická situace mikroregionu.....	32
5.1.2 Demografická situace Zábřežska v porovnání s vyššími celky	33
5.1.3 Vzdělanostní a věková skladba obyvatel mikroregionu	34
5.2 SOCIÁLNÍ ZÁKLADNA MIKROREGIONU	35
5.2.1 Školství v mikroregionu	35
5.2.2 Sociální služby, bezpečnost a zdravotnictví v mikroregionu	36

5.3	ANALÝZA TRHU PRÁCE, NEZAMĚŠTNANOST.....	37
5.3.1	Nezaměstnanost v mikroregionu	37
5.3.2	Nezaměstnanost Zábřezska v porovnání s vyššími celky.....	38
5.4	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ZÁBŘEŽSKO	39
5.5	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA MIKROREGIONU	40
5.5.1	Autobusová, železniční a letecká doprava.....	41
5.6	ZDROJE FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ VYNAKLÁDANÝCH NA ROZVOJ ZÁBŘEŽSKA	42
6	HODNOCENÍ POTENCIÁLU CR V MIKROREGIONU	44
6.1	PRIMÁRNÍ POTENCIÁL CR ZÁBŘEŽSKA	45
6.1.1	Přírodní atraktivita.....	45
6.1.2	Kulturně-historický potenciál	47
6.1.3	Technické památky mikroregionu	47
6.1.4	Vybrané významné osobnosti Zábřezska	48
6.1.5	Významné společenské akce obcí mikroregionu.....	49
6.2	SEKUNDÁRNÍ POTENCIÁL CR ZÁBŘEŽSKA	50
6.2.1	Turistická infrastruktura (ubytovací a stravovací zařízení)	50
6.2.2	Turistické cesty Zábřežskem	51
6.2.3	Kulturně-společenská a sportovní zařízení Zábřezska	54
6.2.4	Všeobecná infrastruktura služeb Zábřezska	55
6.2.5	Informační služby o dění na Zábřežsku.....	56
6.2.6	Propagace a rozvoj image Zábřezska	57
6.2.7	Další aktivity na podporu a propagaci CR Zábřezska	58
6.3	ORGANIZACE A MANAGEMENT CESTOVNÍHO RUCHU ZÁBŘEŽSKA	59
7	ANALÝZA VYBRANÝCH KONKURENČNÍCH MIKROREGIONŮ	60
7.1	TURISTICKÁ LOKALITA ŠUMPERSKO.....	61
7.1.1	Komparace turistické lokality Šumpersko a MiZ.....	63
7.2	MIKROREGION MOHELNICKO.....	64
7.2.1	Komparace Mohelnicka a MiZ.....	65
7.3	REGION LANŠKROUNSKO	66
7.3.1	Komparace Lanškrounska a MiZ.....	67
7.4	REGION MORAVSKOTŘEBOVSKA A JEVÍČSKA (MTJ)	68
7.4.1	Komparace Regionu MTJ a MiZ.....	69
7.5	OSTATNÍ VNĚJŠÍ KONKURENTI ZÁBŘEŽSKA.....	70
8	SWOT ANALÝZA ZÁBŘEŽSKA PRO OBLAST CR	71
9	NÁVRH VIZE ROZVOJE ZÁBŘEŽSKA	74
10	STRATEGIE ROZVOJE ZÁBŘEŽSKA	75
10.1	FORMULACE CÍLŮ ROZVOJE CR ZÁBŘEŽSKA	76
10.2	KONKRETIZACE SPECIFICKÝCH CÍLŮ, PRIORITY A OPATŘENÍ ROZVOJE CR ZÁBŘEŽSKA	77
11	NÁVRH KATALOGU PROJEKTŮ ZÁBŘEŽSKA	85

11.1	PROJEKTOVÝ NÁMĚT Č. 1 – REKREAČNÍ ZÓNA „PŘÍRODNÍ RÁJ“ ZÁBŘEŽSKO	86
11.2	PROJEKTOVÝ NÁMĚT Č. 2 – CENTRUM ZDRAVÍ ŠTÍTY	88
11.3	PROJEKTOVÝ NÁMĚT Č. 3 – SPORTOVNĚ-REKREAČNÍ ZAŘÍZENÍ SVÉBOHOV	90
11.4	ZHODNOCENÍ NAVRHOVANÝCH FICHÉ	91
ZÁVĚR.....		92
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		93
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		98
SEZNAM OBRÁZKŮ		99
SEZNAM TABULEK		100
SEZNAM PŘÍLOH		101

ÚVOD

Fenomén, dynamicky se rozvíjející odvětví, předpoklad rozvoje a konkurenceschopnosti, podpora méně vyspělých regionů a zemí či trend moderního životního stylu. Tak lze chápat jedno z nejdynamičtěji se rozvíjejících odvětví – odvětví cestovního ruchu, jemuž bude pro oblast mikroregionu Zábřežsko věnována celá diplomová práce. Cestovní ruch svými multiplikačními efekty napomáhá vzniku nových pracovních příležitostí, přispívá k vyrovnání nejen platební bilance státu, ale i rozpočtů menších územních jednotek a stává se beze sporu impulsem pro investiční aktivity a prosperity regionů. Význam cestovního ruchu pro zvyšování prosperity mikroregionu Zábřežsko, který si za jednu z hlavních priorit rozvoje klade právě využití potenciálu cestovního ruchu, s ohledem na výše uvedené skutečnosti, je již samozřejmostí.

Stručná situační analýza vybraných oblastí, následné seznámení se s potenciálem cestovního ruchu mikroregionu Zábřežsko a jeho nejbližšími konkurenty se stanou východisky pro zpracování strukturované SWOT analýzy, navržení vize, strategických cílů a priorit rozvoje v oblasti cestovního ruchu. Závěrečné navržení tří projektových námětů se stanou předpokladem, že se území mikroregionu, jakožto území se zvýšeným až vysokým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu, může stát základem s atraktivní nabídkou volnočasových aktivit, relaxace a služeb v nenarušeném venkovském prostředí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ TEORETICKÉ POJMY V OBLASTI REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Pojmy region a regionální se v 80. a 90. letech minulého století staly módním slůvkem jak v politické, tak i vědecké diskusi. Staly se nositeli nadějí, jak čelit výzvám technologického rozvoje, globalizace ekonomiky, demokratizace společnosti nebo trvale udržitelného rozvoje. [7, s. 284]

Regionální rozvoj nejen v České republice (ČR), ale i ve světě je charakteristický svou nerovnoměrností. Růst zájmu o spolupráci, zejména malých obcí – tedy i Zábřezska, by měl napomoci vzájemné součinnosti orgánů místní samosprávy a občanů k ekonomickému, kulturnímu a společenskému vývoji, neboť zmiňovaná problematika se dotýká všedního života každého z nás. Problémy rozdílnosti socioekonomického rozvoje regionů pak není možno řešit bez znalosti fungování veřejné správy v dané oblasti.

1.1 Veřejná správa

Veřejná správa, nebo-li zajišťování, uskutečňování a provádění veřejných záležitostí ve veřejném zájmu orgány, jež tuto činnost realizují jako právem stanovenou povinnost, v mezích stanovených zákony a jako projev moci výkonné, je v ČR decentralizovaná (rozptylování pravomocí na nižší stupně). Všeobecně je považována za ústřední pojem jak správního práva tak správní vědy.

Veřejnou správu lze chápat jako systém složený ze dvou základních subsystémů. Hlavní, nejdůležitější a nejrozsáhlejší je subsystém **státní správy**. Její existence vychází z povahy státu, jakožto veřejné moci, stát je originálním subjektem veřejné správy.

Z toho ovšem neplyne, že by státní správa měla vůči dalšímu subsystému, jímž je samospráva, dominantní postavení v tom smyslu, že by ji mohla řídit, či dokonce omezovat. Státní správu vykonává stát svými správními orgány (ústředními správními úřady či specializovanými orgány státní správy) i jinými subjekty (veřejné sbory,...).

Druhým subsystémem je **samospráva** (veřejná samospráva). Jde o projev a výsledek delegování veřejné správy na jiné, tedy nestátní subjekty. Její podstata spočívá v tom, že nestátní veřejnoprávní korporace, jimž stát přenechal určitý okruh záležitostí, spravují tyto záležitosti samostatně v rámci, který určují zákony a jiné právní předpisy. Svoji podstatou

je samospráva výrazem decentralizace a člení se na územní (obce, města, kraje) a zájmovou (profesní komory, vysoké školy,...). [4, s. 323]

1.2 Vybrané pojmy týkající se regionálního rozvoje

- ✓ **Regionální politika** – ovlivňuje reálný regionální rozvoj, ten pak zpětně působí právě na regionální politiku, jež má dvě základní pojetí: tradiční a moderní.

Tradiční regionální politika se zaměřuje na snižování regionálních rozdílů, používá meziregionální přerozdělování, orientuje se na otázky lokalizace kapitálu, využití surovin. Moderní regionální politika se orientuje zejména na problémy související s procesem rychlé restrukturalizace, podporuje inovativnost. [7, s. 13]

- ✓ **Regionální rozvoj** – dle praktického chápání je regionálním rozvojem míněno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného systematicky vymezeného prostoru (území) vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Toto zvýšení a vyšší využití se projevuje v lepší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, životní úrovni obyvatel a stavu životního prostředí apod. [7, s. 11]

- ✓ **Územní rozvoj** – lze chápat jako cílevědomé zhodnocování území, tj. záměrnou změnu způsobu využívání území a staveb v něm a intenzity jeho využívání tak, aby se zvýšil užitek (výnos). Území může být zhodnocováno novou výstavbou, zlepšením stávajících stavebních fondů (jejich opravou, modernizací, rekonstrukcí), úpravou (adaptací) pro nové využití apod. [7, s. 15]

- ✓ **Prostorový rozvoj** – územní a regionální rozvoj spolu vytvářejí prostorový rozvoj, který lze definovat jako zlepšení ekonomické, sociální, ekologické a kulturní situace v důsledku lepšího prostorového uspořádání socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Prostorový rozvoj existuje v každé zemi, v každém regionu, každé lokalitě. [7, s. 18]

- ✓ **Trvale udržitelný rozvoj** – cílený proces změn v chování lidské společnosti k sobě samé i ke svému okolí, směřující ke zvyšování současného i budoucího potenciálu uspokojování aspirací a potřeb lidí s ohledem na možnosti (limity) krajiny a jejich zdrojů. Převzato z: [4, s. 222]

1.3 Stěžejní zákony regionálního rozvoje

Na rozdíl od územního plánování nemá zpracování strategických dokumentů svou jednoznačnou podporu v zákonech či jiných právních předpisech. Mezi stěžejní zákony, mající význam při navrhování strategií rozvoje patří:

- ✓ **zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecním zřízení)** definující rozvojové dokumenty na úrovni obcí v podobě programu rozvoje územního obvodu obce, zákon vymezuje obec jako základní územně samosprávné společenství občanů s vlastním majetkem, vystupující v právních vztazích svým jménem a odpovídající za výstup z těchto vztahů,
- ✓ **zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajském zřízení)** zahrnující program rozvoje kraje, jeho schvalování, realizace a kontrolu plnění, zákon vymezuje kraj jako územní společenství občanů, veřejnoprávní korporaci pečující o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů
- ✓ **zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje** poskytující (zejména § 2) potřebná východiska týkající se strategie regionálního rozvoje a stanovující rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje, jejichž cílem je vyvážený rozvoj státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí včetně vytváření podmínek pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti. Odstraňuje tak hlavní nedokonalosti regionální politiky.

Definice stěžejních zákonů regionálního rozvoje byly zpracovány na základě dat z Ústavu územního rozvoje Brno (UUR).

1.4 Charakteristika mikroregionů

Zákon o obcích nabízí širokou možnost sdružování a zakládání svazků (Spolupráce mezi obcemi § 46 až 55). Specifickou kategorií jsou mikroregiony, jež lze vyjádřit jako sdružení obcí s různou právní formou subjektivity. Záměrem jejich vzniku je součinnost zainteresovaných subjektů, společný rozvoj katastrálně vymezeného území členských obcí, snižování dopadů nepříznivých jevů ve vývoji či prosazování záměrů s cílem dosáhnout hodnotnějších výsledků, ke kterým by samotné obce nebyly schopny dospět.

1.4.1 Typologie mikroregionů

Mikroregiony je možno klasifikovat podle těchto hledisek:

A. **Poměru velikosti** – existují dva typy:

- sdružení menších obcí, které obklopují spádové centrum a
- mikroregiony, které zahrnují více obcí přibližně stejné velikosti nebo významu.

B. **Důvodu dobrovolné spolupráce** – existují opět dva typy mikroregionů:

- fungující za účelem určité investiční akce (kanalizace, železnice,...) a
- založené za účelem obecného rozvoje území specifikovaným ve strategickém plánu rozvoje.

C. **Právní subjektivy** – existují dva hlavní typy:

- Dobrovolný svazek obcí – sdružené dle zákona 128/2000 Sb., o obcích a
- mikroregion s jinou právní subjektivitou. Převzato z: [6, s. 23]

Mikroregion Zábřežsko (MiZ) na základě předchozí klasifikace je Dobrovolným svazkem obcí založeným za účelem všeobecného rozvoje. Spadá do kategorie sdružení menších obcí, jež obklopují spádové centrum - město Zábřeh.

Následující tabulka vyznačuje vývoj zapojování se obcí do mikroregionů v ČR v letech 2003 až 2008. Jelikož roku 2006 došlo ke změně metodiky zjišťování UUR a data k tomuto roku jsou pouze odhadována, nejsou součástí tabulky.

Tab. 1. Zapojování se obcí do mikroregionů v ČR v letech 2003 - 2008

Rok	Počet obcí celkem	Obce v mikroregionech		Obce mimo mikroregiony		Počet mikroregionů
		Absol.	%	Absol.	%	Absol.
2003	6249	4625	74,01	1624	25,99	491
2004	6249	4685	74,97	1564	25,03	505
2005	6248	5280	84,51	968	15,49	533
2007	6249	5385	86,17	864	13,83	551
2008	6249	5473	87,58	776	12,42	570

Zdroj: Převzato z: UUR, data k 31.8.2008

2 STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ A ŘÍZENÍ JAKO NÁSTROJ REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

Utváření záměrů státní politiky cestovního ruchu (této oblasti bude následně věnována celá práce) je neodmyslitelně spjata s řadou strategických a programových dokumentů vytvářených na úrovni státu, krajů, regionů, měst a obcí. Právě strategické plánování a řízení se stává jedním z prvotních zájmů představitelů měst a obcí při formulaci koncepcí jejich rozvoje.

- ✓ **Strategické plánování** - Každé město či obec má prvořadý zájem důstojně obstát ve vzájemné konkurenci měst a obcí, a proto nezbytně potřebuje mít svoji strategii, jak dosáhnout požadovaného rozvoje. Strategické plánování v podstatě spojuje naši výchozí pozici, tzn. kde jsme, s tím, kam chceme jít. K tomu používá výběr směrů a cílů a volbu aktivit (vlastní strategie) pro jejich dosažení. Je také chápáno také jako moderní způsob, jak definovat koncepce rozvoje a cíle určité entity (město, region, firma, atd.) [4, s. 174]
- ✓ **Strategické řízení** – je složitý interaktivní proces, kladoucí velké odborné a lidské nároky na všechny jeho aktéry. Proces strategického řízení od deklarace záměru po jeho realizaci zahrnuje velké množství vzájemně provázaných aktivit. Jsou jimi:
 - strategická analýza,
 - strategický výběr (návrh strategie) a
 - implementace (realizace) strategie. [7, s. 430]
- ✓ **Strategický plán rozvoje mikroregionů** – je koncepčním dokumentem, který popisuje klíčové jevy v mikroregionu, hodnotí je a navrhuje k nim dlouhodobé cíle a opatření, jejichž realizace by měla vést k pozitivnímu rozvoji daného území, k růstu místní ekonomiky, k rozvoji sociálně-společenských a kulturních aktivit, ochraně životního prostředí a udržitelného rozvoje tak, aby bylo zaznamenáno zvyšování diverzifikace venkovských oblastí. [6, s. 69] Tvorba strategických dokumentů na úrovni mikroregionů, jsoucí do značné míry rozdílné, není legislativně ošetřena. Jsou tedy „jen jakýmsi doporučením“ rozvoje území. Je však třeba zajistit jejich návaznost na rozvojové dokumenty vyšších územních celků (kraje, státu, EU).

- ✓ **Strategická (návrhová) část programových dokumentů mikroregionů** – je stěžejní částí programových dokumentů, skládá se z těchto částí:
 - a) Vize** – vize by měla být konkrétní a charakterizovat stav, kterého chce mikroregion na svém území v časovém horizontu pořizované strategie rozvoje dosáhnout.
 - b) Cíle rozvoje** - Cíle rozvoje představují směrné ukazatele pro rozvoj regionu a informaci o stavu, kterého by mělo být dosaženo. Stanovení cílů musí být jasné a stručné. Cíle se odvozují od vize regionu o jeho budoucím vývoji a SWOT analýzy.
 - c) Priorita** – je přednostní směr řešení pro dosahování příslušného cíle. Ke každému cíli pro problémový okruh bude existovat zpravidla více než jedna priorita. Aplikace jednotlivých konkrétních priorit je realizována formou projektů, nebo jiných rozvojových aktivit. [12, s. 21]
 - d) Opatření** – jsou jednotlivé dílčí záměry /projekty/, které je třeba uskutečnit, aby byly řešeny nebo využívány pozitivní aspekty mikroregionu. *De facto* popisují kroky, kterými lze dosáhnout naplnění strategických cílů.
 - e) Aktivita** – Každé opatření se skládá z dílčích aktivit, jejichž uskutečnění vede k realizaci opatření. [6, s. 77]
- ✓ **SWOT analýza** – je zkratka z anglických slov **Strengths – Weakness – Opportunities – Threats**, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba), je dnes již standardní metodou regionálního rozvoje. Podstatou této metody je odhalení a současně vzájemné porovnání vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu a možností a hrozeb, které na něj působí zvenčí. [4, s. 179]

Strategicky plánovat obecně s sebou přináší tvorbu dokumentů, snažících se o rozvoj, usměrňování i a naplňování předem stanovených hodnot. Podpora regionálního rozvoje je v ČR realizována prostřednictvím strategických a programových dokumentů vytvářených na úrovni státu, krajů, měst a obcí. Vybrané programové dokumenty nadregionálního a regionálního významu, hrající klíčovou roli při koordinaci rozvoje Zábřezska, s celkovým či částečným zaměřením na oblast cestovního ruchu (CR), naleznete v Příloze P I.

3 SPECIFIKA A TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch, v evropském kontextu, představuje v současnosti jedno z nejprogresivnějších odvětví, jež vede ke zvyšování prosperity a rozvoje regionů. Uspokojení potřeb klientů, dostatečná informovanost, vytvoření si image turistické oblasti nespočívá jen ve zvýšení poptávky po CR nebo tvorbě propagačních materiálů. Efektivně řídit a organizovat rozvoj CR vyžaduje značnou píli, týmovou práci a schopnost zainteresovaných subjektů ztotožnit se s principy udržitelného rozvoje území.

3.1 Politika cestovního ruchu, cestovní ruch

Politiku cestovního ruchu lze definovat jako systematickou činnost sledující vytyčené cíle a spočívající v komplexním plánování, usměrňování (regulaci) a tvorbě reality cestovního ruchu prostřednictvím různých nástrojů a nositelů (státních, soukromých). Stále zřetelněji se ukazuje, že nesprávně chápaná politika cestovního ruchu může vést ke konfliktním situacím mezi ekonomickými cíli na jedné straně a ekologickými anebo společenskými cíli na druhé straně. Při tvorbě politiky CR a stanovení cílů je bezpodmínečně nutné zohlednit všechny oblasti. [7, s. 207]

3.1.1 Cestovní ruch a turistické regiony

Cestovní ruch je pojmem čítajícím několik definicí. Nejčastěji je užívána a citována definice Světové organizace CR: WTO (World Trade Organization), zahrnující místní, časové i motivační vymezení CR.

CR tak charakterizuje jako: aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem trávení volného času, sjednávání kontaktů pro následné podnikání apod. Je vhodné doplnit, že jevovou náplní CR jsou především souhrnné aktivity jeho účastníků, procesy souvisící s budováním a provozováním zařízení poskytujícím těmto účastníkům služby, aktivity spojené s rozvojem a ochranou lidských zdrojů pro jeho funkci, souhrn politických a veřejněsprávních aktivit (politika, propagace a regulace CR, mezinárodní spolupráce apod.) a současně i rekreace místních komunit a ekosystémů na uvedené aktivity (zpětná vazba). [5, s. 6, 7]. V mnoha publikacích je často užíváný alternativní termín pro CR odvozený z anglického slova „tourism“ - **turismus**.

Turistické regiony jsou definovány jako oblasti, pro něž je typický určitý druh turistiky, který jednotlivé prvky dané oblasti spojuje a sjednocuje, ale zároveň i odlišuje od ostatních regionů. Základem pro turistický region je existence produktů a turistické nabídky. Turistické regiony naopak netvoří politické a institucionální hranice. Nejsou striktně vymezeny, protože snahou je poskytnout zejména lokalitám umístěným na okrajích těchto regionů určitou samostatnost při rozhodování a vlastní prezentaci. [29]

Do území Olomouckého kraje zasahují dva turistické regiony. První region **Jeseníky – západ**. Tvoří území okresů Šumperk a Jeseník (čítá i Zábřežsko), v severní části kraje a region **Střední Morava** (nazývaný Haná) v jižní části kraje, jež pojímá území okresů Olomouc, Přerov a Prostějov. Druhým turistickým regionem, který zajišťuje management a koordinaci CR v Olomouckém kraji a čítá turistickou oblast Jeseníky – východ, je turistický region **Severní Morava a Slezsko**. Příloha P II nabízí mapu rozmístění turistických regionů a oblastí v ČR.

3.1.2 Návštěvník versus turista

V návrhové části práce budou velmi často zmiňovány pojmy návštěvník – turista. Je proto vhodné odlišit povahu uvedených pojmů.

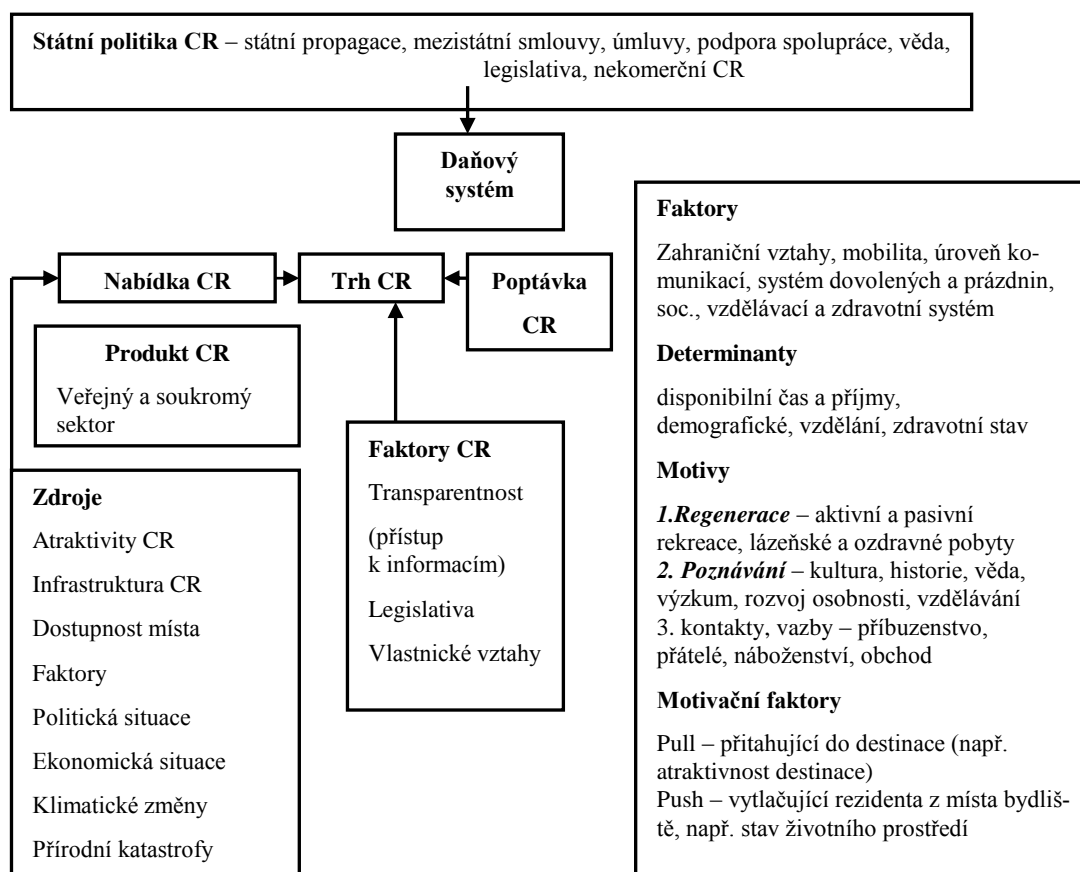
Návštěvník je jakákoliv osoba, která cestuje do jiného místa než je místo jejího obvyklého pobytu na dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž účel návštěvy je jiný než výkon činností odměňované z navštíveného místa. [5, s. 191]

Turista je cestující, který se zdrží v navštíveném místě alespoň 24 hodin za účelem využití volného času a v tomto místě též přespí v hromadném nebo soukromém ubytovacím zařízení (přespání je klíčové z hlediska rozlišení v mezinárodních statistikách) [5, s. 295]

3.2 Cestovní ruch a regionální rozvoj

CR představuje komplexní hospodářsko-ekonomické odvětví, které významným způsobem ovlivňuje zaměstnanost, platební bilanci a socioekonomický rozvoj regionů, podílí se na tvorbě hrubého domácího produktu, má vliv na příjmy místních rozpočtů a v neposlední řadě podporuje i investiční aktivitu v regionech. Podnikatelské aktivity zaměřené na domácí CR si proto zaslouží podporu.

Ekonomický význam cestovního ruchu je zřejmý – příjmy z CR ovlivňují nejen platební bilanci státu, ale i místní rozpočty. Rozvoj CR přináší vznik nových pracovních míst, je impulsem pro nové investice, zlepšování infrastruktury, rozvoj služeb a zprostředkovaně i pro zvyšování příjmů místního obyvatelstva.

Obr. 1. Ekonomie CR – základní faktory ovlivňující trh CR

Zdroj: [5, s. 84], vlastní zpracování

Potřeby, očekávání, intenzita spolupráce pro dosažení vytyčených vizí a možný přínos CR se liší region od regionu. Nelze však opomenout, že dynamiku rozvoje odvětví cestovního ruchu v ČR svým způsobem „určují“ taktéž orgány, pro něž plánování, organizace a rozvoj CR představují stěžejní oblast. Jmenovitě lze uvést například Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR), Českou centrálu CR CzechTourism, profesní asociace a svazky, kluby, spolky a sdružení pro organizaci CR, Český statistický úřad (ČSÚ).

3.2.1 Postavení cestovního ruchu v regionu

CR v regionu může být považován za polarizující, indukované, či neutrální odvětví.

- ✓ **Polarizujícím (hnacím) odvětvím** se cestovní ruch v regionu stává v případě, že má bezprostřední vliv na hospodářský a sociální rozvoj regionu, výrazně ovlivňuje zaměření i jiných ekonomických aktivit a stává se tak určujícím faktorem ekonomické činnosti. V souvislosti s rozvojem a potřebami CR se v regionu rozvíjejí návazná i podpurná odvětví, rozvíjí se i kooperace mezi regiony.
- ✓ V regionu, kde má CR na hospodářský a sociální rozvoj jen zprostředkovaný vliv, je **indukovaným (hnaným) odvětvím**. Znamená to, že rozvoj regionu stimuluje, ale není jejím dynamickým odvětvím.
- ✓ V případě, že CR nemá v regionu vliv na hospodářský a sociální rozvoj, ale je jeho důležitým doplňkem, je pro region **neutrálním odvětvím**. [16, s. 2, 3]

Z uvedené typologie lze konstatovat, že Zábřežsko je možné zařadit do odvětví polarizujícího (hnačího). Rostoucí kooperace a podpora CR se tak stávají předpokladem trvale udržitelného rozvoje a prosperity mikroregionu.

3.3 Specifika cestovního ruchu

CR je vysoce specifickým sektorem služeb, snažícím se uspokojovat potřeby lidí v oblasti rekreace, kultury či turistiky, pokud k němu dochází mimo běžné prostředí a ve volném čase jedinců.

Vzhledem k tomu, že turistická aktivita v zásadě není plněním základních životních potřeb, je jednání turistů převážně nepředvídatelné a podléhá psychologickým a společenským vlivům, osobním náladám a krátkodobým rekreacím. Pokud je ovlivněn dojem třeba jen v jediném článku řetězce, pocítí důsledky celý řetězec cestovního ruchu. [7, s. 210] Kupříkladu chřipková epidemie či zemětřesení v určitých lokalitách bude mít nesporně negativní dopad na rozvoj CR v nejvíce postižených oblastech.

Ať už tedy vztah k navštěvovanému místu, osobní zkušenosti, názory jiných, preferovaný druh CR jsou hlavními motivy potenciálních návštěvníků a turistů k cestování do určité destinace, podstatnou roli při vytváření strategie orientované na určité segmenty zákazníků, cena a kvalita nabízených služeb je především úlohou správné organizace CR.

Za specifika CR je možné považovat následující vybraná kritéria:

- ✓ výrazná závislost CR na geografickém (rekreačním) prostředí, které se tak stává předpokladem pro výběr vhodné cílové skupiny, jež bude v daném prostředí svou účastí na CR uspokojovat své potřeby,
- ✓ podstatou CR je uspokojování specifických a individuálních potřeb člověka prostřednictvím zboží a služeb – zpravidla na sebe navazují, často i závisí,
- ✓ produkt CR nelze vyrábět na sklad,
- ✓ subjektem trhu CR není míněn jen podnik CR, ale i destinace CR – světadíl, stát, region, obec,
- ✓ poptávka CR je hojně ovlivněna důchody obyvatel, volným časem, preferencemi, motivací, způsobem života, cenou nabízených služeb,
- ✓ nabídku CR silně ovlivňuje rozvoj a využívání informačních technologií a
- ✓ kolísavost mezi nabídkou a poptávkou v CR je především důsledkem sezónnosti, ale i módy, trendů, tradic a dalších nepředvídatelných faktorů. Převzato z: [3].

3.4 Typologie cestovního ruchu

Různorodost, náročnost a upřednostňování odlišných potřeb subjektů CR člení odvětví CR dle různých druhů a forem. Typologizace CR je tak vzhledem k jednotlivým kritériím a vzájemného prolínání velmi obtížná. Následující text bude tedy věnován vybraným formám a druhům tohoto odvětví, k jejichž vymezení byla použita citovaná publikace: [5].

3.4.1 Formy cestovního ruchu

Formou CR je míněn typ CR, pro jehož určení je klíčovým kritériem motivace návštěvníka CR. Základními motivacemi CR jsou odpočinek, poznávání prostředí a kontakty s lidmi. [5, s. 89]. Vybrané formy CR:

- ✓ **rekreační** – jedna z prvních forem CR,
- ✓ **kulturně poznávací** (poznání přírodního prostředí, vzdělávací,...),
- ✓ **zdravotně orientovaný** - souvisí s pobytem v lázeňských zařízeních,

- ✓ **sportovně orientovaný** – účastníci jsou diváky nebo aktivními sportovci různých letních i zimních sportovních soutěží, závodů,...
- ✓ **s profesní motivací**, zahrnující návštěvy výstav, veletrhů, kongresů aj. a
- ✓ **specifické formy CR** zahrnující např. nákupní CR, jehož účastníci jsou motivováni možnostmi levnějších nákupů či pořízení zboží jsoucí v dané zemi obtížně dostupné, typickým příkladem z posledních let jsou například zájezdy z ČR do Polska a
- ✓ **socio-profesní** – profesně orientovaný CR, např. kongresový CR, incentivní CR a společenský CR.

3.4.2 Druhy cestovního ruchu

Druhem CR je míněn typ CR, pro jehož určení je klíčovým kritériem „jevový průběh cestovního ruchu a způsob jeho realizace v závislosti na geografických, ekonomických, společenských a jiných podmínkách, jakož i jeho účinky“. Toto obecné kritérium se dále dělí podle objektivních faktorů (prostorové, časové, sociální a geografické) [5, s. 69]

Mezi vybrané druhy CR je tedy možno zařadit cestovní ruch dle následujících kritérií:

- ✓ **místo realizace** – **domácí** a **zahraniční**, kombinací těchto dvou vznikají ještě: vnitřní + národní + mezinárodní CR,
- ✓ **doba trvání** – **krátkodobý** (jeho součástí jsou tři dny přenocování, narůstajícím trendem jsou prodloužené víkendy) a **dlouhodobý** (minimálně tři až pět přenocování), tato klasifikace je však nejednotná, liší se podle zemí,
- ✓ **způsob účasti na CR** – **organizovaný** (CR realizovaný pomocí cestovních kanceláří, organizátorů kongresů, zaměstnavatelů aj.) a **neorganizovaný** (tvoří asi 70 % CR, je spojen s individuální organizací náplně volného času) a
- ✓ **vztah k platební bilanci** – **aktivní** (příjezdový CR, cizinci platí v hostitelské zemi) a **pasivní** (výjezdový CR, tuzemci platí v cizině).

3.5 Venkovský (rurální) cestovní ruch a jeho podoby

Zábřežsko je územím nabízejícím zázemí v poklidných venkovských oblastech. Tento druh CR je spojen s vícedenním pobytem a rekreačními aktivitami na venkově (procházky, pěší turistika, projížďky na kole nebo na koni atd.), s ubytováním v soukromí nebo menších hromadných ubytovacích zařízeních. Přitažlivost rurálního cestovního ruchu je založena na některých aspektech skutečného nebo fabulovaného venkovského způsobu života – rozsáhlá, tichá, klidná krajina, čistý vzduch, pracovní aktivity, zvyky. Jeho rozvoj souvisí s rozvojem venkova budováním pěších tras a cyklotras farem s alternativním zemědělstvím, revitalizací tradičních řemesel, budováním a obnovou menších ubytovacích zařízení a stravovacích zařízení. [5, s. 309]

Mezi podoby venkovského CR lze zařadit:

Agroturistika - turistické nebo rekreační pobyty na venkově na rodinných farmách, jejichž hlavní náplní je poznání alternativního způsobu života v blízkém kontaktu s přírodou. Je modelovým příkladem směřování k udržitelnému CR s aspektem ekologickým a socio-kulturním (není třeba budování nové suprastruktury CR, využívá již existující zdroje a místní suroviny, typický je blízký sociální kontakt návštěvníků s rezidenty a poznání místního životního stylu). [5, s. 14]

Ekoagroturistika - její účastníci jsou motivováni pobytem na rodinných farmách zabývajících se alternativním zemědělstvím. Mezi aktivity návštěvníků patří zejména konzumace alternativně pěstovaných a upravovaných potravin ze zdrojů farmy, práce na farmě, jízda na koni aj. [5, s. 72]

Hipoturistika – forma CR, jejíž účastníci jsou motivováni vyjížděnkami na koních a odehrávající se nejčastěji v rámci pobytu na koňské farmě nebo horstelu (hotel s možností ustájení koní hotelových hostů). Jízda na koni může být součástí léčebného CR (hipoterapie). [5, s. 125].

Chalupaření a chataření – v ČR jsou významnou součástí domácího CR realizované mimo formy veřejné formy CR. Chalupaření - oživuje venkov, přispívá k udržování objektů a jejich okolí. Ve vztahu k organičtějšímu umístění chalup a lidským sídlům má výrazně nižší dopad na krajinu v porovnání s chatařením, které představuje druh CR v rámci vybudovaných objektů individuální rekreace – pobyty na vlastních chalupách. [5, s. 112,113].

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 PROFIL MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO

Profil území, respektive geografie území (ve smyslu tzv. „místopisu“) shrnuje základní údaje o postavení mikroregionu Zábřežsko.

4.1 Poloha a správní členění mikroregionu

Z administrativního hlediska je mikroregion Zábřežsko situován v jižní části okresu Šumperk (vznikl 1. ledna 1996 oddělením okresu Jeseník, od 1. ledna 2001 je součástí Olomouckého kraje), v němž mají rozhodující úlohu tři největší města představující i hlavní regionální střediska. Jsou jimi: Zábřeh, Šumperk a Mohelnice. MiZ náleží do správního obvodu obce s rozšířenou působností města Zábřeh, které je s ohledem ke svému správnímu statutu vedoucím svazku mikroregionu. Z hlediska veřejné správy je pak součástí Olomouckého kraje tvořeného pěti okresy: Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. Olomoucký kraj vznikl na základě ústavního zákona č. 347/1997 Sb. k 1. lednu 2001 v oblasti střední Moravy a Slezska. Svým umístěním tvoří na západě přirozenou hranici Olomouckého a Pardubického kraje.

Z pohledu CR, na něž se práce zaměřuje, spadá Zábřežsko do turistického regionu Olomouckého kraje: Jeseníky - západ. Svoji rozlohou se pak mikroregion Zábřežsko řadí k největším mikroregionům Olomouckého kraje.

Obr. 2. Poloha mikroregionu Zábřežsko (v ČR a Olomouckém kraji)

4.2 Charakteristika mikroregionu

Původně Sdružení obcí mikroregionu bylo založeno na jednání starostů tvořených patnácti zakladatelských obcí dne 8. července 1999, na němž byla následně podepsána Zakladatelská smlouva a schváleny stanovy Sdružení. Předmětem činnosti svazku obcí dle stanov Sdružení (registrovány Okresním úřadem Šumperk dne 19. 12. 2001) je především:

1. Koordinace postupů při řešení problémů týkajících se: trvale udržitelného rozvoje obcí, hospodářského, sociálního a kulturního života obcí, rozvoje samosprávy obcí, vztahů k orgánům státní správy a vyšších územních samosprávných celků,
2. Další společné aktivity (např. podpora venkovské turistiky, spolupráce a výměna know-how mezi partnerskými městy a zeměmi EU, ...)
3. Spolupráce s dalšími aktéry místního rozvoje, městy, obcemi, krajskými úřady, školami, zástupci podnikatelské sféry a neziskovými organizacemi.
4. Jednání s peněžními ústavy o garancích na finanční prostředky pro dofinancování mikroregionálních projektů. Vymezení předmětu činnosti MiZ bylo čerpáno z: [35] – Dokumenty – Zakládací dokumenty – Stanovy.

Zapsáním mikroregionu do registru sdružení u Ministerstva vnitra ČR se stalo sdružení, ke dni 12. července 1999, právnickou osobou. V rámci novelizace zákona 128/2000 Sb., o obcích termín „Sdružení“ zanikl a mikroregion tak od roku 2001 vystupuje pod názvem Svazek obcí Mikroregionu Zábřežsko - vedený u Krajského úřadu. Základní údaje o MiZ Vám přiblíží následující tabulka.

Tab. 2. Základní údaje o mikroregionu Zábřežsko

Základní údaje o Mikroregionu Zábřežsko	
Rozloha/nadmořská výška	27 764 ha/ 347 m n. m.
Počet obyvatel MiZ/Zábřeh	35 339/14 099
Hustota zalidnění	127,3 obyvatel/km ²
Počet obcí/ z toho měst	30/2
Podíl městského obyvatelstva	45,6 %
Sídlo	Masarykovo nám. 510/6 789 01 Zábřeh
Internetové stránky s odkazem na jednotlivé obce a turistický server MiZ a města Zábřeh	http://www.zabrezsko.cz

Zdroj: Vlastní zpracování (číselná data z ČSÚ k 31. 12. 2008)

4.3 Členské obce mikroregionu

Třicet členských obcí, tvořící MiZ, je převážně situovaných v přirozeném spádovém správním obvodu III. stupně (obce s rozšířenou působností - ORP) a tedy i vedoucího svazku – města Zábřeh. Jen obce Chromeč a Sudkov spadají do ORP Šumperk.

Členskými obcemi jsou:

Bohuslavice, Brníčko, Drozdov, Dubicko, Horní Studénky, Hoštejn, Hrabová, Hynčina, Chromeč, Jedlí, Jestřebí, Kamenná, Kolšov, Kosov, Lesnice, Leština, Lukavice, Nemile, Postřelmov, Postřelmůvek, Rájec, Rohle, Rovensko, Sudkov, Svěbohov, Štítý, Vyšehoří, Zábřeh, Zborov a Zvole.

Schematicky zaznačené hranice členských obcí MiZ zachycuje následující obrázek. Stručnou charakteristiku včetně zajímavostí obcí (z pohledu CR) naleznete v Příloze P III.

Obr. 3. Hranice členských obcí Zábřežska

4.3.1 Komparace obcí dle velikostních skupin

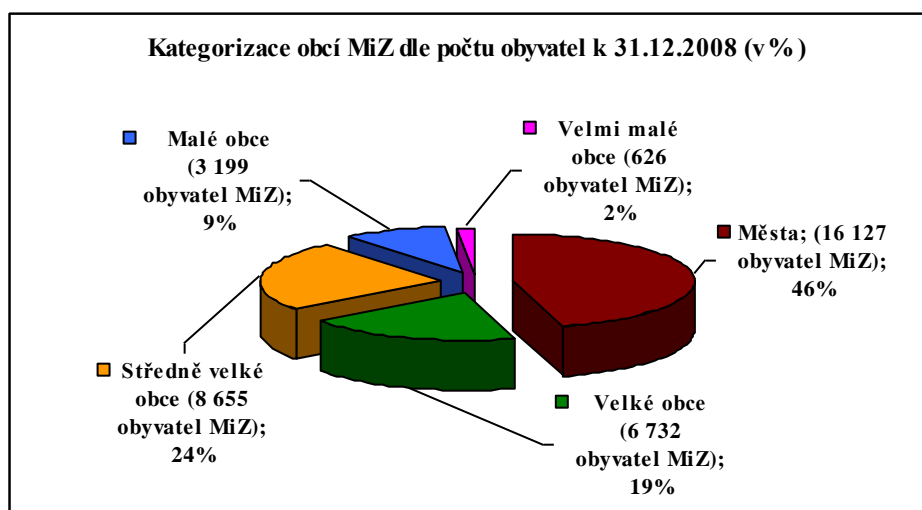
Členské obce mikroregionu, co se do počtu obyvatel týče, je možné rozčlenit do pěti velikostních skupin. Samostatnou skupinu pak tvoří dvě města: Zábřeh s 14 099 obyvateli a Štítý s 2 028 obyvateli (data z ČSÚ k 31. 12. 2008). Obce MiZ lze rozdělit následovně:

4 obce do kategorie: velké obce (přes 1000 obyvatel) – jmenovitě Dubicko, Leština, Postřelmov a Sudkov

13 obcí do kategorie: středně velké obce (500 – 1000 obyvatel) – jmenovitě Brníčko, Jedlí, Kolšov, Lukavice, Rohle, Rovensko, Zvole, Hrabová, Chromeč, Jestřebí, Kamenná, Lesnice a Nemile

8 obcí do kategorie malé obce (300 – 500 obyvatel) – jmenovitě Bohuslavice, Drozdo, Horní Studénky, Hoštejn, Kosov, Postřelmůvek, Rájec a Svěbohov

3 obce do kategorie: velmi malé obce (méně než 300 obyvatel) – jmenovitě Hynčína, Vyšehoří a Zborov

Obr. 4. Komparace obcí dle velikostních skupin a počtu obyvatel

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ISRRZ a ČSÚ

Své dominantní postavení v katastrální výměře má centrum MiZ, město Zábřeh. Rozsáhlou výměru svého území čítá i město Štítý a ihned posléze obec Hynčína, řadící se mezi nejméně zalidněné obce mikroregionu (195 obyvatel). Nejméně do rozlohy (183 ha) čítá obec Hoštejn. Zábřežsko tvoří 21,1 % území okresu Šumperk, 5,8 % území Olomouckého kraje a z celé republiky zabírá méně než 0,4 % území. Číselná data převzata z ISRRZ.

I když se může zdát, že i velmi malé obce Zábřežska nemají téměř žádný potenciál rozvoje, hlavně tedy z pohledu CR, opak je pravdou. Například obec Hynčína se může pochlubit přírodní atraktivitou Kančí vrch, která nabízí případným návštěvníkům rozhled na okolí pohoří Jeseníků a Orlických hor. Obec Zborov je, zejména tedy pro znalé této oblasti, známým lyžařským střediskem.

4.4 MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

Nedílnou součástí mikroregionů tvoří i tzv. management rozvoje, díky němuž jsou realizovány a následně vyhodnocovány dopady aktivit na rozvoj jejich území. Nejinak je tomu i v případě Zábřežska.

Původně MAS Zábřežsko, o.p.s., sdružující ve 32 obcích (30 členských obcí MiZ doplněné o obce Jakubovice a Písařov s cca 36-ti tisíci obyvateli) a tvořící neziskové organizace, podnikatelské subjekty a obce, jež se po podpisu zakládací smlouvy ze dne 14. března 2006 stala organizací napomáhající rozvoji venkovského prostoru, se ke dni 1. července 2008 stala součástí MAS Horní Pomoraví, o.p.s. Rámcová partnerská smlouva byla uzavřena dne 3. června 2008. Od tohoto data vystupují obě skupiny jako MAS Horní Pomoraví, o.p.s., jejichž území kromě Zábřežska zahrnuje i region Hanušovicko a rozprostírá se tak v severní části někdejšího okresu Šumperk. Oba regionální subjekty – MiZ i MAS si jsou vědomi, že vzájemným partnerstvím, naplňováním cílů a priorit pro posílení konkurenceschopnosti, ekonomického prostředí a rozvojem lidských zdrojů, mohou napomoci realizaci společných cílů a rychlému rozvoji svého území, aniž by si vzájemně konkurovaly. Venkovská partnerství vznikají po celé republice z podnětu Evropské unie a jejího programu LEADER, který je pomocnou silou těchto partnerství a podporou realizace společných rozvojových projektů, naplňujících strategii rozvoje venkova ve svých regionech (údaje získány od manažerky MAS – Ing. Bartošové).

Strategické dokumenty Zábřežska pracují pouze s částí území spadající do MAS Horní Pomoraví, o.p.s. Dotčená část tak vystupuje pod původním názvu MAS Zábřežsko, o.p.s.

Tab. 3. Základní údaje o MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

Základní údaje o MAS Horní Pomoraví, o.p.s.	
Rozloha	672,12 km ²
Počet obyvatel MAS	50 441 (k 31. 12. 2008)
Hustota zalidnění	75,0 obyvatel/km ²
Počet obcí/ z toho měst	46/4 (území zahrnuje 2 mikroregiony MiZ a Region Ruda)
Podíl městského obyvatelstva	42,59 %
Sídlo: dvě kanceláře	Hanušovice – ulice Hlavní 137 (infocentrum) + Zábřeh, nám. Osvobození 28
Internetové stránky	http://www.hornipomoravi.eu

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ a [14]

5 STRUČNÁ ANALÝZA VYBRANÝCH OBLASTÍ MIKROREGIONU

Kvalitní zmapování soudobého stavu území je důležitým východiskem pro správné stanovení strategických cílů a priorit. Posláním následující situační analýzy bude zhodnocení stavu MiZ, především vymezení jeho největších problémů a vystihnutí navrhovaných příležitostí rozvoje u vybraných analyzovaných oblastí.

Vedle základních demografických a sociálních charakteristik, situaci na trhu práce, stavu životního prostředí a dopravní infrastruktury včetně finančních zdrojů podporujících rozvoj MiZ, bude hlavní pozornost soustředěna na hodnocení potenciálu CR v mikroregionu.

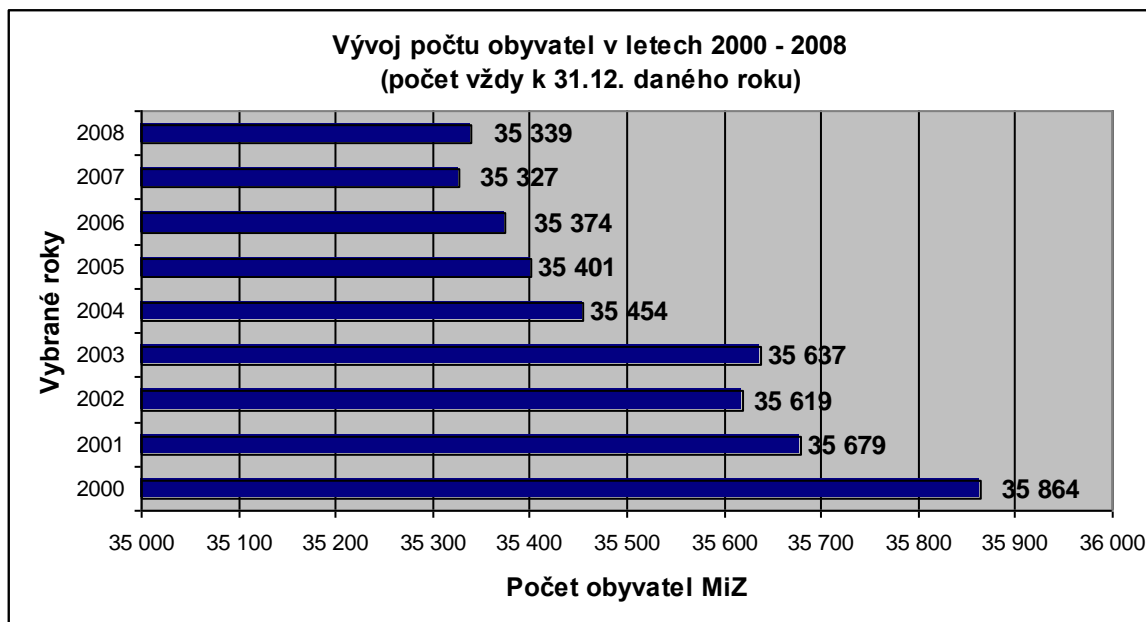
5.1 Základní demografické charakteristiky

5.1.1 Demografická situace mikroregionu

V demografickém vývoji MiZ nejsou spatřovány žádné výrazné výkyvy. Zatímco na počátku 90. let počet obyvatel mírně narůstal, v posledních deseti letech se potýká s úbytkem populace. Prvotní místo - 40 % obyvatelstva MiZ, má bez pochyby město Zábřeh, druhé místo překvapivě zaujímá obec Postřelmov – 9 % a třetí místo se svými 5,6% město Štítý. Město Zábřeh zaznamenává od roku 1990 neustálý pokles obyvatelstva, a to až do současnosti, kdy rozdíl mezi léty 1990 a 2008 v počtu obyvatel skrývá přibližně 1 840 lidí.

Pro lepší názornost je Vám k dispozici Obr. 5. (zpracován z dat ISRRZ a ČSÚ), v němž je stálý úbytek znatelnější, vyjma roku 2003 a 2008, kdy počet obyvatel mírně vzrostl.

Trend úbytku obyvatel na Zábřežsku je zapříčinen spíše stěhováním, než-li přirozeným přírůstkem (rozdílem narozených/zemřelých). Největší migraci je tak možno v posledních dvou letech spatřovat především ve městě Zábřeh, obcích Hoštejn, Chromeč, Leština a Sudkov. Najdou se však i obce čítající přírůstek obyvatel - Lesnice, Lukavice, Rohle, Rovensko a Zvole. I přesto, že výrazný boom v růstu populace není znatelný v žádné z obcí, od roku 2006 počet živě narozených dětí v MiZ mírně narůstá. Údaje o pohybu obyvatelstva MiZ jsou čerpány ze statistik ČSÚ a zaznamenávají celkovou migraci (kombinace přirozeného přírůstku a stěhování).

Obr. 5. Vývoj počtu obyvatel Zábřežska v letech 2000 – 2008

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

5.1.2 Demografická situace Zábřežska v porovnání s vyššími celky

Ačkoli počet obyvatel na Zábřežsku, na území MAS Zábřežsko, okresu, kraje i celé ČR mezi léty 2007 a 2008 zaznamenal nárůst, z pohledu MiZ lze tento nárůst spatřovat více v počtu živě narozených dětí. Celkově se však MiZ potýká v posledních letech s úbytkem obyvatel. Nejinak je tomu v případě okresu. Olomoucký kraj zaznamenával do roku 2004 úbytky obyvatel (vyjma roku 2003, kdy se připojili ke kraji 3 obce), v posledních letech se ale může „pyšnit“, stejně jako celá republika, přirozeným přírůstkem populace. Procentuálně tak MiZ tvoří pouhých 0,3 % populace ČR a jen 5,5 % populace kraje, ačkoli se v územním srovnání řadí mezi největší mikroregiony kraje.

Tab. 4. Vývoj počtu obyvatel Zábřežska v porovnání s vyššími celky

Oblast	Vývoj počtu obyvatel ve vybraných letech (k 31.12. daného roku)				
	2004	2005	2006	2007	2008
MiZ	35 454	35 401	35 374	35 327	35 339
MAS Zábřežsko	36 337	36 297	36 269	36 223	36 224
Okres Šumperk	125 268	124 966	124 810	124 475	124 513
Olomoucký kraj	635 126	639 161	639 894	641 791	642 137
ČR	10 220 577	10 251 079	10 287 189	10 381 130	10 467 542

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ISRRZ a ČSÚ

Návrh možností rozvoje MiZ

Ať už tedy nestabilní ekonomika zapříčinená do jisté míry současnou hospodářskou krizí, dlouhodobá míra nezaměstnanosti v MiZ a s tím spojená nemožnost, zejména mladých absolventů škol, uplatnit své vzdělání vedou k stálému úbytku obyvatel, podpora připravenosti rozvojových ploch pro potenciální investory, tím zlepšení ekonomické situace MiZ i následné snížení míry nezaměstnanosti a podpora připravenosti obytných ploch v klidných venkovských oblastech – především pro mladé rodiny s dětmi, by se tak mohly stát prioritami pro zmírnění úbytku obyvatel v mikroregionu.

5.1.3 Vzdělanostní a věková skladba obyvatel mikroregionu

Vzdělání ovlivňuje schopnosti uplatnit se na trhu práce. Vyšší vzdělání přináší větší využití ekonomického potenciálu regionu. [9, s. 24]

Největší procento, jmenovitě 42 %, obyvatel, se řadí do kategorie vyučených se středním odborným vzděláním bez maturity. Výjimkou je pouze obec Hynčina, v níž převážně žijí obyvatelé se základním vzděláním, kterých je na Zábřežsku 26 %. Úplným středním vzděláním s maturitou disponuje téměř 23% obyvatel a necelých 9 % získalo vysokoškolský diplom. Vzhledem ke skutečnosti, že MiZ se podrobněji analýzou dat vzdělanostní a věkové struktury obyvatel nezabývá a uvedené čísla jsou získána z projektu Sčítání lidí, domů a bytů 2001, je na místě konstatovat, že počet středoškoláků i vysokoškoláků v MiZ rok od roku mírně narůstá. Nejproblematictější skupinu v současnosti tvoří na Zábřežsku čerství

absolventi vysokých škol, jež nejen v oblasti MiZ, ale i v celém kraji, nenachází své uplatnění na trhu práce. V kraji tak bylo ke konci října 2009 těchto nezaměstnaných absolventů více jak 400.

Největší věkovou kategorií MiZ zaujímají občané ve věku 29 – 38 let, tvořící silné ročníky sedmdesátých let. Statisticky nejsledovanější skupinu tvoří obyvatelé starší 60-ti let a obyvatel do 14-ti let. Jejich poměr v MiZ je však téměř vyrovnaný - v porovnání jednotlivých obcí MiZ, kde lze spatřovat citelné rozdíly. Koncentrace mladých lidí je tak více patrná v okolí spádových regionů, měst Zábřeh a Štítý, v nichž je soustředěna i většina ekonomických, kulturních a společenských aktivit.

Návrh možností rozvoje MiZ

Pomocí nově absolvovaným vysokoškolákům má plán Olomouckého kraje, na něž bylo vymezeno až 5 milionů korun, který v rámci boje proti značnému odsunu takto vzdělaných lidí a následkům hospodářské krize, bude poskytovat finanční podporu případným zaměstnavatelům, kteří budou ochotni tyto vysokoškolsky vzdělané lidi zaměstnat. Podpora se týká absolventů, jsoucí déle než 5 měsíců v evidenci úřadu práce, přičemž maximální podpora pak čítá nejvýše 5 tisíc korun po dobu jednoho roku.

5.2 Sociální základna mikroregionu

Podstatnou roli v rozvoji Zábřežska hrají i služby typu školství, zdravotnictví a sociální péče, ale i bezpečnost v regionu. Jejich dostupnost a schopnost uspokojovat potřeby nejen pro obyvatele členských obcí, ale i pro případné návštěvníky MiZ tvoří nedílnou součást po utváření zázemí s kvalitní nabídkou služeb ČR.

5.2.1 Školství v mikroregionu

V porovnání s okresem Šumperk či Olomouckým krajem je struktura školství na Zábřežsku spíše dostačující. Chybí zde jazyková či vysoká škola, což je i z pohledu profilu MiZ předvídatelné. Naopak o mateřské a základní školy není v MiZ nouze. Mateřské školy chybí jen v nejmenších obcích Hynčina, Vyšehoří a Zborov. 21 obcí má svoji základní školu, z toho 4 jsou ve městě Zábřeh. Střední školství je situováno jen ve městě Zábřeh, jmenovitě 2 Střední odborné školy, 2 Střední odborná učiliště a gymnázium. Na Zábřežsku najdete i Základní uměleckou školu, 3 speciální školy pro děti vyžadující zvláštní péči a Základní

uměleckou školu. Od roku 1998 působí v Zábřehu i Vyšší odborná škola automobilní. Úroveň kvality školství Zábřežska pak lze hodnotit jako poměrně vysokou, jelikož většina škol, zejména v Zábřeze, spolupracuje i se školami v zahraničí.

5.2.2 Sociální služby, bezpečnost a zdravotnictví v mikroregionu

Celkem 8 subjektů na Zábřežsku, z toho 4 situovány ve městě Zábřeh, zajišťuje služby potřebným a občanům s psychickým či mentálním onemocněním. Kvalita, vybavenost i poměrně vysoký standard poskytovaných služeb sociálních zařízení, tak lze shrnout charakteristiku sociální infrastruktury v MiZ. Výčet veškerých sociálních zařízení je Vám k dispozici v následující tabulce.

Tab. 5. Sociální zařízení na Zábřežsku

Typ sociálního zařízení	Počet zařízení	Výčet obcí spadající do kategorie	Zřizovatel
Ústav soc. péče	1	Jedlí	Olomoucký kraj
Penzion pro důchodce	4	2x město Zábřeh	město Zábřeh
		město Štítý	Olomoucký kraj
		obec Postřelmov	obec Postřelmov
Domy s pečovatelskou službou	3	2x město Zábřeh	město Zábřeh
		obec Postřelmov	obec Postřelmov
Ostatní zařízení sociální péče	2	město Zábřeh: Domov pro matky s dětmi a Charita Zábřeh zahrnující několik institucí	Domov pro matky s dětmi - město Zábřeh

Zdroj: Převzato z [10, s. 31]

Většina zdravotnických zařízení v MiZ je soustředěna ve městech Zábřeh, Mohelnice a Šumperk, přičemž lékařské služby nepřesahují okruh 10 – 13 kilometrů. Ordinance praktických lékařů či stomatologická péče je na Zábřežsku v dostačujícím počtu. Specializovaná lékařská péče je situována v centru města Zábřeh a v okresním městě Šumperk vzdáleném 13 km od Zábřeha, kde se nachází nemocnice a pohotovost. V Zábřehu je k dispozici 6 lékáren a 4 veterinární stanice. Další 2 lékárny jsou ve Štítech a Postřelmově.

Hodnocení potenciálního návštěvníka nespočívá jen v atraktivnosti a poskytovaných službách. **Míra bezpečnosti** může pro mnohé turisty taktéž ovlivnit jejich rozhodování o místě, v němž mají strávit svůj volný čas. Kriminalita na Zábřežsku není nikterak alarmující, ba dokonce v celém kraji má od roku 2001 neustále klesající tendenci. Okres Šumperk se dokonce řadí mezi nejbezpečnější v celém kraji.

Příloha P IV Vám poskytne souhrn zdravotnických i bezpečnostních služeb v jednotlivých obcích Zábřežska. Pokud se v členské obci jmenovaná služba nevyskytuje, je uvedena nejblíže možná – včetně vzdálenosti v km od dané obce.

Návrh možností rozvoje MiZ

I když jsou sociální a zdravotní služby MiZ pro obyvatele dostačující a relativně dostupné, mohlo by jejich zkvalitnění přispět zajištění občasných ordinací lékařů nebo ještě lepší dopravní spojení se středisky poskytující zmiňovanou péči. Podpora všech účastníků systému sociálních služeb (uživatelů, poskytovatelů i zadavatelů) dle programu komunitního plánování sociálních služeb (metoda, umožňující zpracovávat rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce i kraje, v MiZ poprvé zpracována roku 2007) je předpokladem kvalitní a odborné zajištění pomoci potřebným.

5.3 Analýza trhu práce, nezaměstnanost

Z pohledu pracovního odvětví převažuje na Zábřežsku jednoznačně průmyslová výroba, která je poněkud různorodá. Elektrotechnika, hutnictví, strojírenství či zpracování dřeva má svou převahu nad ostatními. Naproti tomu ve městě Zábřeh, vzhledem i k jeho funkci a vedoucím Svazku, převládá zaměstnanost ve veřejné správě, školství, zdravotnictví a sociální sféře. Velkou roli na Zábřežsku hrají především podnikatelské subjekty. Především počet živnostníků se neustále zvyšuje. Pro srovnání byl ve městě Zábřeh roku 2007 počet živnostníků 5 951 a ke konci roku 2008 o 89 více. Přes 80 % obyvatel Zábřežska do práce dojíždí.

5.3.1 Nezaměstnanost v mikroregionu

Ačkoli se situace po roce 2005 začala mírně zlepšovat, ekonomické potíže v důsledku světové hospodářské recese, výrazný pokles zakázek, obavy investorů a nejistota budoucího vývoje zvyšují podíly nezaměstnaných v celém MiZ. V porovnání míry nezaměstnanosti

členských obcí je možné spatřit značné rozdíly, které vychází z polohy obce, špatné dopravní dostupnosti či problémových uchazečů o zaměstnání ve věku, kdy nenachází své uplatnění. Největší míra nezaměstnanosti byla k 30. 6. 2009 registrována v obcích Rohle (26,1%), Kamenná (21,2%) a Hynčina (20,2%). V sedmnácti dalších obcích dosáhla tato míra přes 10%. Nejlépe si vedla obec Jedlí - 7,4 %. Zábřežsko se v současnosti řadí mezi regiony s nadprůměrnou mírou nezaměstnanosti. Pesimističtější odhady úřadu práce Zábřeh a Šumperk předpokládají růst míry nezaměstnanosti až přes hranici 15 %.

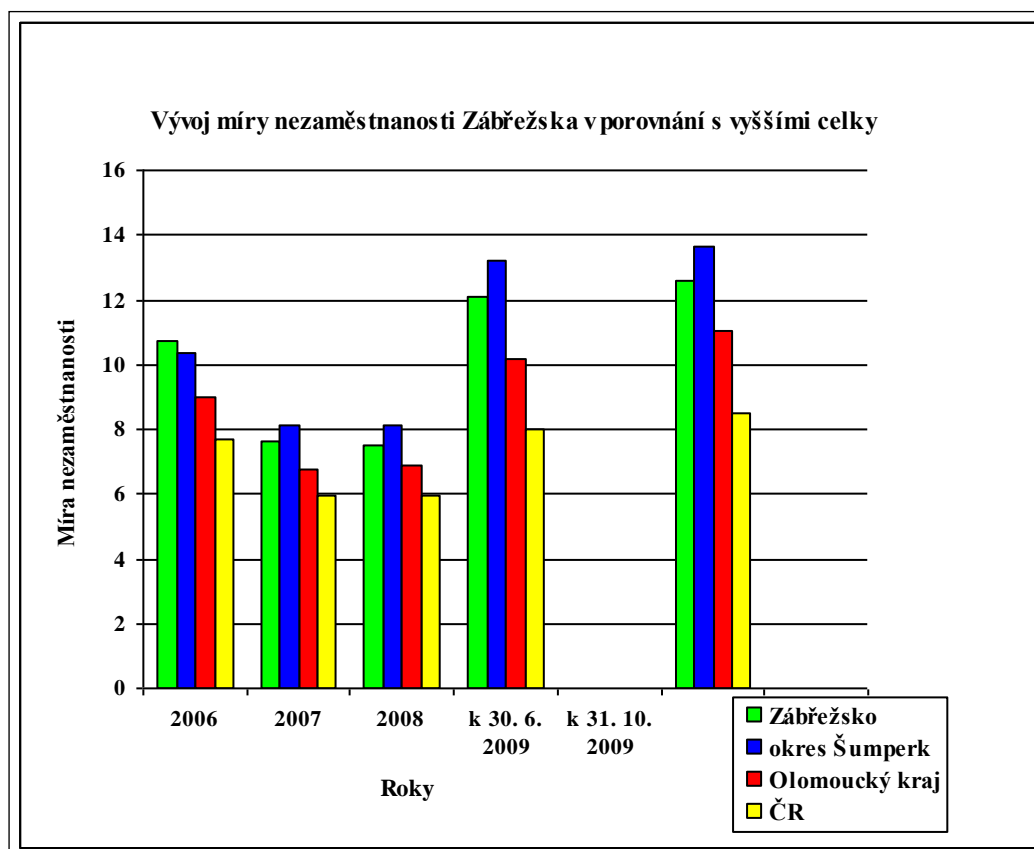
5.3.2 Nezaměstnanost Zábřežska v porovnání s vyššími celky

Srovnání míry nezaměstnanosti ve vybraných letech poukazuje na tíživou ekonomickou situaci celé republiky, neboť její nárůst je zřejmý od konce roku 2008 ve všech vybraných územních celcích. Největší nárůst, v porovnání s rokem 2008, zaznamenal Olomoucký kraj (téměř o 5 %), jež se se svými 10,2 % zařadil v rámci ČR na 4. místo v míře nezaměstnanosti za kraje Ústecký (12,4 %), Moravskoslezský (11,5 %) a Liberecký (10,4%). Okres Šumperk, jež v celorepublikovém srovnání míry nezaměstnanosti dosáhl na 4. místo (za okresy Most, Karviná a Bruntál), ale i MiZ (zvýšení míry nezaměstnanosti o více jak 5 %). Alarmující je skutečnost, že v celém kraji se počet nezaměstnaných ke konci června 2009 (oproti předchozímu roku) zvýšil na 76 % ,celorepublikově pak o 32 %. (Veškerá číselná data a procenta vycházejí ze statistik ČSÚ).

Tab. 6. Vývoj míry nezaměstnanosti Zábřežska v porovnání s vyššími celky

Oblast	Vývoj míry nezaměstnanosti ve vybraných letech (k 31.12. daného roku, v %)				
	2006	2007	2008	k 30. 6. 2009	k 31. 10. 2009
MiZ	10,7	7,63	7,48	12,1	12,6
Okres Šumperk	10,35	8,15	8,10	13,2	13,64
Olomoucký kraj	8,97	6,73	6,87	10,2	11,02
ČR	7,67	5,98	5,96	8,0	8,5

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Obr. 6. Vývoj míry nezaměstnanosti Zábřežska v porovnání s vyššími celky

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ

Návrh možností rozvoje MiZ

Téměř většina zaměstnavatelů Zábřežska byla pod tíhou hospodářské krize nucena snižovat počty svých zaměstnanců, ba dokonce uzavřít své provozovny. Nadějí pro zlepšení situace tak může být mimořádný projekt firmy WANEMI CZ, a.s. na využití obnovitelných zdrojů energie a druhotných surovin při výrobě papíru v průmyslové zóně Leštinská (u rychlostní komunikace I/44) v Zábřeze nebo nově otevřené „nákupní centrum“ Kaufland, díky němuž našlo své uplatnění přes 70 uchazečů o zaměstnání.

5.4 Životní prostředí a Zábřežsko

Nadprůměrné zastoupení zeleně, bohatě zalesněná krajina s mírným klimatem obklopená rozmanitou a členitou přírodou je výsledkem relativně vysoké kvality životního prostředí na Zábřežsku. Jeho území je zásobováno všemi druhy paliv a energií, ať už zemního plynu, elektrické energie či kapalnými a plynými palivy.

Znečišťování ovzduší je v mikroregionu způsobeno místními zdroji, mobilními zdroji a dálkovými přenosy imisí i ze zdrojů mimo region. K překračování stanovených imisních limitů dochází ojediněle. [9, s. 42]

Zábřežsko taktéž nečítá žádné extrémní znečišťovatele ovzduší, producenty nebezpečných odpadů a není zde ani žádná skládka. V rámci vylepšování kvality životního prostředí v MiZ zaznamenalo úspěch třídění a kompostování bioodpadu z domácností i veřejné zeleně města. Úspěšně realizovaný projekt z roku 2009 – výstavba haly na ekologickou likvidaci autovraků firmy František Nosálek - FRANOTRANS (téměř z 80% financován z Operačního programu Životní prostředí) taktéž výrazně přispěl vyšší kvalitě životního prostředí a nakládání se starými ekologickými zátěži. Obecně v MiZ nedochází v žádné z jeho obcí k narušení ekologické rovnováhy.

5.5 Dopravní infrastruktura mikroregionu

Doprava hraje v mikroregionu nemalou roli, ať už z pohledu rozvoje CR, dojížděnkou do zaměstnání a za vzděláním, spojením obyvatel žijících v odlehlých venkovských regionech nebo přepravy zboží. Zábřežskem se táhnou významné silniční a železniční trasy s celosvětovým významem. Nejvýznamnější dopravní tepna je rychlostní komunikace **I/44 (Mohelnice – Zábřeh – Šumperk – Jeseník – Mikulovice)**, která vede až k polské hranici (Glucholazy) a z níž odbočují komunikace do obcí Lesnice, Rovensko, Nemile a města Štítý. Je tak hlavním silničním tahem propojující Olomoucký kraj s Polskem. Silniční tahy Zábřežska čítají necelých 300 km, z toho téměř polovina je prezentována silnicemi IV. třídy a místními komunikacemi. Do všech obcí MiZ se dá prakticky dostat po lesních a polních cestách. Silnice I. třídy je vedena mikroregionem jen dílčím úsekem - silnice I/44 v délce 3,24 km obchvatu kolem obce Postřelmov.

Lepší dopravní dostupnosti do Zábřežska a ulehčení náporu dopravy obce Rájec výrazně přispěl obousměrný provoz nového úseku silnice I/44 Rájec – Zábřeh, jež byl zprovozněn koncem května 2008. Značnou část finančních prostředků pokryly prostředky ze Strukturálních fondů v rámci Operačního programu Infrastruktura. Navazující etapa úseku Vlachov-Rájec měla být započata letošním rokem. Stávající problémy s vyvlastněním pozemků však značně stavbu komplikují, přičemž dle harmonogramu má být úsek uveden do provozu v prosinci roku 2010.

Výčet dalších významných rychlostních komunikací Zábřežska jsou shrnuty v tabulce:

Tab. 7. Významné rychlostní komunikace procházející územím Zábřežska

Číslo komunikace	Trasa rychlostní komunikace
I/11	Opava – Šumperk – Bludov – Jablonné nad Orlicí – Hradec Králové
I/43	Štítý – Lanškroun – Svitavy
II/315	Úsov – Zábřeh – Lanškroun
II/368	Rovensko – Štítý – Moravská Třebová
II/369	Zábřeh – Vyšehoří
II/370	Zábřeh – Hradišín

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z ISRRZ

5.5.1 Autobusová, železniční a letecká doprava

Snad ještě významnější postavení pro obyvatele MiZ v osobní hromadné přepravě představuje **autobusová doprava**, jejíž propojenost a následná návaznost na spoje další, je pro obce s malou hustotou obyvatel ekonomicky náročné. V každé obci se nachází alespoň jedna autobusová zastávka. Samotné město Zábřeh má 27 zastávek a dokonce obec Hynčičina, která nečítá ani 200 obyvatel, disponuje 6-ti zastávkami. Autobusové spoje provozuje společnost Connex Morava, a.s. Zábřeh. Problémem v některých obcích je však s večerními a víkendovými spoji.

V **železniční dopravě** Zábřežska má celosvětový význam železniční koridor č. 270 ve směru Praha – Česká Třebová – Olomouc, na něj navazující tratě 291 Zábřeh – Šumperk a trať 292 Šumperk – Hanušovice – Jeseník okrajově zasahující do mikroregionu. Pouhých osm stanovišť (obec Hoštejn, Lukavice, Nemile, Postřelmov, dvě stanice v Zábřeze a dvě stanice ve Štítech) utváří železniční spojení MiZ. Lze tedy jednoznačně říci, že železniční doprava se dotýká jednotlivých obcí jen okrajově. Rekonstrukcí a modernizací prošla i nádražní budova a přednádražní prostor zábřežského nádraží, jež dnem 19. listopadu 2007 začali sloužit veřejnosti. Na konci října 2009 byla dokončena rozsáhlá, dlouhodobě plánovaná elektrifikace trati č. 291: Zábřeh – Šumperk, jejichž náklady ve výši téměř 1,6 miliardy korun, za pomoci Státního fondu dopravní infrastruktury a Fondu soudržnosti EU, pokryly finanční prostředky Správy železniční a dopravní cesty. (Informace o realizaci projektu byly získány z vysílání místního Infokanálu Zábřežsko).

Letecká doprava nemá na území Zábřežska rozhodující význam. Nejbližší veřejné sportovní letiště se nachází ve městě Šumperk. Nejbližší mezinárodní letiště, vzdálené asi 120 km, je v Ostravě – Mošnově.

Návrh možností rozvoje MiZ

Obecně lze říci, že vývoj silniční dopravy je vázán jednak na celosvětový trend v silniční dopravě, ale též na hospodářský systém ČR. Z pohledu MiZ lze význam výstavby nových komunikací a zkvalitňování dopravní obslužnosti spatřovat nejen v jeho rozvoji jako celku, tím i podpoře a zlepšení potenciálu CR, ale také ve snížení dopravní zátěže v obcích, lepší přehlednosti a zvýšením bezpečnosti, jelikož většina těchto komunikací je vedena v blízkosti zastavěných území. Dlouholetý a prozatím zoufalý boj s nedostatkem parkovacích míst (zejména ve městě Zábřeh) by se měl stát další záminkou pro kvalitní přípravu a následnou realizaci projektů v oblasti dopravní infrastruktury v následujících letech.

5.6 Zdroje finančních prostředků vynakládaných na rozvoj Zábřežska

Realizovat projekty a naplňovat cíle a priority rozvoje s sebou přináší nejen lidskou a časovou, ale především finanční náročnost. Základ příjmové stránky rozpočtu MiZ tvoří členské příspěvky jednotlivých obcí ve výši 5 Kč/obyvatele trvale přihlášeného v obci k 1. 1. daného roku. Tvorba společných projektů a rozpočtu Zábřežska započala však až roku 2004 (přičemž MiZ vznikl roku 1999), kdy se členské obce dohodly disponovat společnými prostředky a začaly tak přispívat do společného rozpočtu. Od dob realizace prvních projektů MiZ (cyklodoprava, strategie rozvoje CR, rozvoj dopravní obslužnosti,...) se úsilí obcí, zaměřené především na prosperitu a rozvoj území, neustále prohlubuje. A proto si zástupci členských obcí uvědomují, že realizace „stěžejních“ plánů rozvoje nestačí pokrýt jen ze svých vlastních zdrojů. Vytváření kvalitních a účelových projektů je předpokladem mikroregionu dosáhnout na podpory z vnějších zdrojů – fondů EU, národních či krajských dotačních titulů, investorů či nadací. MiZ se tak doposud podařilo získat finanční prostředky na projekty převážně z Programu obnovy venkova Olomouckého kraje. Úspěšnost podaných žádostí MiZ za rok 2008 z tohoto programu činila 42,1 %.

Nejinak je tomu i v případě MAS Horní Pomoraví, o. p. s., jež na projekty navržené k podpoře z programu LEADER (tento program umožňuje místním akčním skupinám přerozdělovat finance na rozvojové projekty ve svém regionu) získala na konci roku 2009

částku přesahující 13 milionů korun. Tato částka v rámci rozvoje MiZ poputuje mimo jiné na statické zabezpečení zdiva středověkého hradu Brníčko, vybavení výstavní expozice kulturní památky Tvrz v Nemili či rekonstrukce Orlovny v Rovensku. Na dotace dosáhli také drobní podnikatelé a rovněž podnikatelé z oblasti cestovního ruchu. Převzato z: [25]

Rozpočet mikroregionu, který musí být dle zákona 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, vyrovnaný, tak rozdíly mezi příjmy a výdaji vyrovnává zapojením tzv. financování (zapojením zůstatku z minulých let). Výsledek hospodaření MiZ za rok 2008 naleznete v Příloze V.

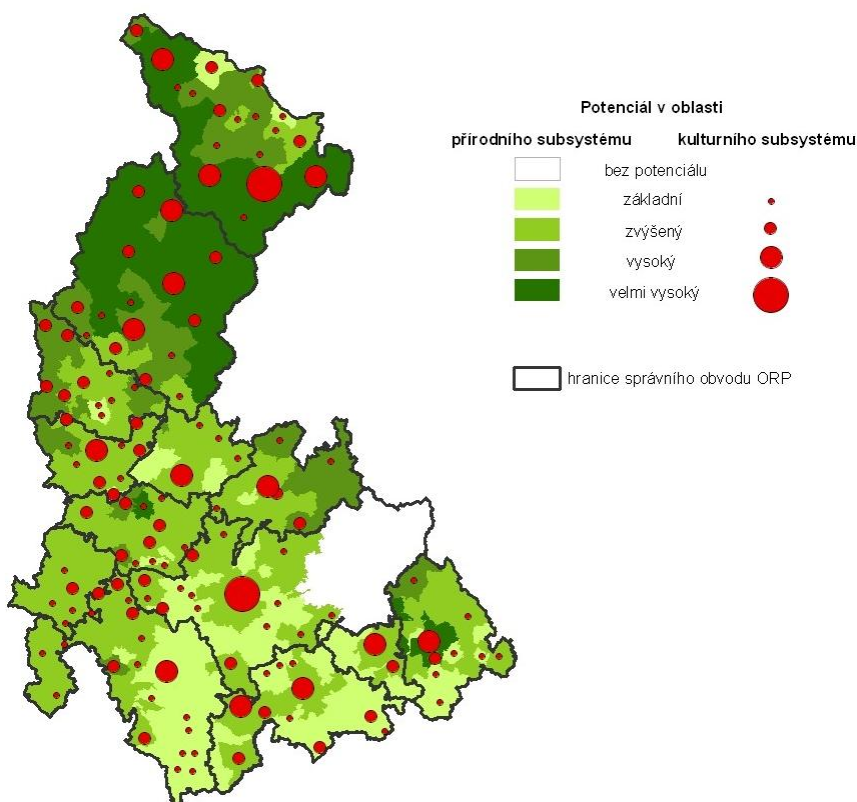
6 HODNOCENÍ POTENCIÁLU CR V MIKROREGIONU

Potenciálem CR se rozumí souhrnná hodnota všech předpokladů pro rozvoj turismu, ať už samotných turistických atraktivit, image, nabídky služeb nebo infrastrukturního zázemí, a to vše s ohledem na negativní faktory, neatraktivnost, nedostatek finančních zdrojů nebo i podceňování významu rozvoje CR, ovlivňující rozvoj regionů.

Z následující mapky, zobrazující potenciál CR celého Olomouckého kraje, je očividné, že MiZ je územím s převážně zvýšeným, v mnoha místech až vysokým, potenciálem v **oblasti přírodního systému**. Velmi vysokou úroveň pak lze zaznamenat v oblasti Jesenicka, Hanušovicka, Desné a Litovelska. V **oblasti kulturního systému** se na území kraje nachází 2 místa velmi vysokého potenciálu (Olomouc a Jeseník). Oblasti s vysokým potenciálem je možno spatřovat na téměř celém území kraje, výběrem jmenovitě: na severu oblast Jevíčska, Zlatých Hor, Hanušovic, ve středu pak Šumperska, Mohelnice či Uničovska a na jihu kupříkladu Střední Haná, Prostějov nebo Podlesí. Území Zábřežska lze pak celkově zařadit do oblasti se zvýšeným až vysokým potenciálem CR.

Potenciál cestovního ruchu v Olomouckém kraji

Zdroj: Ústav územního rozvoje Brno

Obr. 7. Potenciál CR v Olomouckém kraji

Pro lepší „ujasnění“ polohy výše definovaných oblastí v oblasti přírodního a kulturního systému, naleznete v Příloze VI mapu s přehledem mikroregionů Olomouckého kraje.

6.1 Primární potenciál CR Zábřezska

Primární potenciál CR představuje zdroje, které by v destinaci existovaly i bez existence (vlivu) cestovního ruchu. [5, s. 224]. V rámci hodnocení potenciálu CR a primární nabídky mikroregionu bude následující část věnována rozboru přírodních atraktivit, kulturně-historickému potenciálu, vybraným osobnostem a významným společenským akcím pořádaným v jednotlivých obcích.

6.1.1 Přírodní atraktivita

Nížiny tvoří podstatnou část území MiZ. Z přírodního hlediska je oblast MiZ dost členitá. Od rovinatého terénu v jižní části Zábřezska až po mírně zvlněnou bohatě zalesněnou krajinu jesenického podhůří a hornatý charakter Hornomoravského úvalu tvořeného územím horní Hané. MiZ je obklopen překrásnou a rozmanitou přírodou - na mnoha místech chráněnou formou rezervací, blízkých chráněných krajinných oblastí nebo „zón klidu“. Významným krajinným prvkem jsou i řeky Morava a Moravská Sázava, které jsou hojně využívány jak pro začáteční, tak pro pokročilejší vodáky. Nejdůležitějším vodním tokem je řeka Morava, která svojí délkou toku 329 km patří mezi tři nejvýznamnější toky na území ČR. Nádrže a rybníky v MiZ nabízí dobré podmínky pro rybolov v pstruhových (Sázava Moravská 2P – revír se táhne od jezu Lupěné až po most silnice Hynčina – Hoštejn) i mimopstruhových (nádrž Nemilka, Sázava Moravská 1A – revír tvoří soustava rybníků Oborník v Zábřehu) revírech.

Zábřezsko čítá nejednu přírodní atraktivitu – jejich přehled (Tab. 8.). Snad nejvýznamnější a hojně využívaná, zejména v letních měsících, je přehrada Dolní Bušínov nedaleko Zábřeha, vyhlášené rekreační středisko. Za zmínku stojí i Vitošovský lom, který při příjezdu, po rychlostní komunikaci I/44 či vlakem do Zábřezska nemůžete přehlédnout.

Na území Olomouckého kraje se vyskytuje celkem 66 lokalit NATURA 2000, představující soustavu chráněných území evropského významu, z nichž ani jedna nespadá do oblasti Zábřezska. V bezprostřední blízkosti lze však spatřit lokalitu Litovelského Pomoraví, obce Libavé či Kralického Sněžníku, jež mohou sehrát svoji roli doprovodných nabídek CR.

Tab. 8. Přírodní atraktivita Zábřezska

Název obce	Přírodní atraktivita nacházející se v obci
Bohuslavice	Malé štěrkoviště „ HOSENA “
Dubicko	Přírodními zvláštnosti jsou nálezy zkamenělých lastur, plžů a ježovek v okolí Království (svědčící, že tu kdysi bylo dno křídového moře).
Hrabová	Vitošovský lom je dominantou zdejšího okolí, která zaujme všechny, kteří projíždějí směrem k pohoří Jeseníků.
Hynčina	Kančí vrch, Holina – rozhled na okolní pohoří (Jeseníky, Kralický Sněžník, Orlické hory)
Jestřebí	Napoleonův kopec nad Pobučí – přístupný
Kamenná	Vodní nádrž Kamenná a Skalní útvar Bradlo
Kolšov	Lesní areál Za hájovnou (přístupný) – možnost kulturního vyžití, pořádání hasičských soutěží, dominantní kopec Markovice
Lesnice	Přírodní rezervace Pod Trlinou se rozkládá na západním a jihozápadním úbočí vrchu Trlina, nedaleko Leštiny. Rozprostírá se na katastrech obcí Leština a Lesnice. Rezervace byla vyhlášena roku 1998. Na území jsou chráněna lesní společenstva bučin a dubových bučin a fragment zachovalé kulturní krajiny luk, pastvin a mezí. Vyskytuje se tu řada zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin.
Leština	<ul style="list-style-type: none"> - Chráněná plocha „Leštinské tůně“ - Přírodní rezervace „Pod Trlinou“ se rozkládá na západním a jihozápadním úbočí vrchu Trlina nedaleko Leštiny. Rezervace byla vyhlášena roku 1998. Na území jsou chráněna lesní společenstva bučin a dubových bučin a fragment zachovalé kulturní krajiny luk, pastvin a mezí. Vyskytuje se tu řada zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin. - Rybník „Pískáč“ (Morava 21 A)
Nemile	Přehrada „ Nemilka “ (v soukromém vlastnictví)
Rohle	Přehrada
Sudkov	Sudkovský rybník
Štítý, Hoštejn	Přírodní park Březná – v povodí říčky Březné, ochrana významných lokalit a biotopů s výskyty zvláště chráněných rostlinných a živočišných druhů, dále i lokalit významných geologicky, geomorfologicky, paleontologicky apod.
	Vrchol Střemka (451 m.n.m.) místní část Pivoním – rozhled do okolí až do Olomouce
Zábřeh	Vodní nádrž/přehrada Dolní Bušínov

Zdroj: [8, s.50 – analytická část]

6.1.2 Kulturně-historický potenciál

Ačkoli se mikroregion nemůže pyšnit četným počtem zámků a spíše jen zříceninami hradů, velké zastoupení zde mají především **sakrální památky** s hojným počtem kostelů, kapliček, křížů u cest a soch svatých, nacházejících se v každé členské obci.

Lákavé jsou pro turisty **dvě zříceniny hradů** – zřícenina hradu Brníčko, tyčící se nad stejnojmennou obcí, jež se každoročně stává cílem pravidelně konaného jarního pochodu leštinská třicítka a zřícenina hradu Hoštejn z poloviny 13. století. V MiZ je možné shlédnout jen **dva zámky**. Ve městě Zábřeh se nachází zámek, který dodnes slouží pro účely městského úřadu. V rámci projektu zaměřeného na rekonstrukci historického jádra města Zábřeh, získala budova zámku novou fasádu. Součástí je i oprava okolí zámku, jež má jeho lokalitu atraktivnit nejen pro obyvatele, kterým nabídne další odpočinkovou zónu, ale především pro turisty mířící do historické části města. Náklady na projekt přesahující něco málo přes 15 mil. korun jsou z části necelých 13-ti mil. korun financovány z Regionálního operačního programu Střední Morava a zbytkem z městského rozpočtu.

Historická část města Zábřeh a spádové centrum okolních obcí MiZ se může pyšnit řadou významných památek. Jsou jimi kašna z roku 1829, Morový sloup z roku 1713, radnice, farní kostel Sv. Bartoloměje nebo Dům Pod Podloubím.

V obci Skalička, tyčící se nad zábřežským nádražím, se nachází druhý barokní zámek, zapsaný v Ústředním seznamu kulturních památek ČR. Noví majitelé se snaží zámek za podpory Olomouckého kraje a Ministerstva kultury postupně zrekonstruovat, aby sloužil ke konání různých výstav, koncertů či soukromých akcí. Připravuje se rovněž i revitalizace přilehlého zámeckého parku. Nejvíce vyhledávanými památkami jsou i renesanční hrobka Bukůvků z Bukůvky s mumiiemi v obci Postřelmov – památka první kategorie a renesanční tvrz v Nemili. Na Zábřežsku je k vidění i několik objektů lidové architektury (Postřelmov, Jedlí, Kolšov, Kosov, Leština, a památných domů (Svébohov, Brníčko, Lesnice, Štítý – městská památková zóna, Zábřeh – Dům Pod Podloubím).

6.1.3 Technické památky mikroregionu

Lákadlem pro potenciální turisty Zábřežska se mohou stát technické památky, kterých nabízí MiZ poskrovnu. Jednou z dochovaných památek je barokní sýpka v Krumpachu ve městě Zábřeh z 18. století, jež byla ke dni 4. února 2009 zapsána do seznamu kulturních

památek. Původní zájemce – Spolek pro záchranu dědictví historie, o. p. s., jehož záměrem bylo zřídit v rekonstruovaném objektu muzeum veteránů a zemědělské techniky, od svého plánu upustil, a tak sýpka nadále čeká na svého nového majitele. Do seznamu chráněných památek byly zapsány i objekty původního areálu zábřežského nádraží, především budova s přijímací halou a hostincem z roku 1843, a Tunklův náhon. Poutavá Cihelna ve městě Štítý je v současnosti mimo provoz a veřejnosti nepřístupná. Nad vsí Hoštejn, na holém návrší bývalého hradu, se tyčí památník dokončení trati Olomouc – Praha, jejíž provoz byl zahájen 17. října 1871.

6.1.4 Vybrané významné osobnosti Zábřežska

Téměř v každé obci MiZ najdete osobnost, jež se svými činy, hrdinstvím nebo působením v dané obci zapsala do jejich dějin. Avšak nejznámější osobností Zábřežska, jehož socha je k vidění před zábřežským nádražím, je **Jan Eskymo Welzl**. Osobnost národního i mezinárodního významu, zábřežský rodák, cestovatel, polární lovec a dobrodruh, se stal během svého putování přes Sibiř a Severní ledový oceán náčelníkem Eskymáků. Na Zábřežsku je ve spojitosti s jeho osobností každoročně pořádán zimní festival Welzlování, nabízející přehlídku filmů s cestovatelskou tematikou, výstavu fotografií včetně netradičních závodů, určených především pro příznivce recese a smíchu. Festival se rok od roku těší stále větší oblibě, a tak se rostoucí zájem o festival, nesoucí jméno tohoto rodáka, může stát produktovou nabídkou CR mikroregionu.

Současná známá osobnost, Aleš Valenta, olympijský vítěz v akrobatickém lyžování z roku 2002, uvedl do povědomí celé ČR město Štítý, ve kterém nechal vybudovat Acrobat Park. Za zmínku stojí i spisovatel, scénárista a čestný občan města Zábřeh – **Vladimír Körner**, jež byl svým celoživotním přínosem v oblasti kultury v letošním roce nominován na cenu Olomouckého kraje. Jeho život i dílo jsou velmi úzce spjaty s regionem Zábřežsko. Převzato z - [28]. O ostatních významných osobnostech Zábřežska je možné se dočíst v propagačním materiálu Zábřeh – významné osobnosti nebo na turistickém portále města Zábřeha a Mikroregionu Zábřežsko - [37].

6.1.5 Významné společenské akce obcí mikroregionu

Významným prvkem pro návštěvnost určité lokality z pohledu CR jsou akce a události různého charakteru a pojetí. Pravidelně se opakující kulturní, společenské a sportovní akce jsou nedílnou součástí image, rozvoje, ale i konkurenceschopnosti regionů obecně. Jejich budování by se tak mělo stát úsilím subjektů na Zábřežsku, snažící se přilákat co největší počet lidí. Vhodná propagace a výběr mohou přilákat nové hosty a zpříjemnit, ba dokonce oblíbit si tak pobyt na Zábřežsku. Vedle řady regionálních se zde koná i několik akcí, jež svým významem přesahují hranice mikroregionu. Jsou jimi sportovní soutěže a akce v Acrobat Parku Aleše Valenty ve Štítech, cyklomaraton Rampušák ve Štítech či multižánrový 7 a půlfestival a zmiňované Welzlování v Zábřehu.

Ve většině obcí MiZ se pravidelně konají hasičské pohárové soutěže, společenské plesy, poutě a dětské dny. Velké oblibě se pak těší tradiční pivní slavnosti v Chromči, jarní pochod leštinská třicítka ve nebo podzimní a májový jarmark v Zábřeze, kam se každoročně sjíždí lidé z okolí. Celkově však v MiZ neprobíhá pravidelně žádná akce, která by se dostala do podvědomí široké veřejnosti a přilákala by velké množství návštěvníků z jiných regionů, celé republiky nebo zahraničí.

Tab. 9. Celkové zhodnocení primárního potenciálu CR Zábřežska

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ krajina nezatížená turistickou infrastrukturou s kvalitním životním prostředím a přírodními atraktivitami ☺ hojné zastoupení sakrálních památek ☺ J.E.Welzl, Aleš Valenta – klíčové osobnosti posilující potenciál rozvoje CR Zábřežska ☺ významné akce Zábřežska přesahující i hranice mikroregionu 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ přírodní atraktivita regionálního významu ☹ dosud dostatečně nezajímavá kulturní či společenská akce, jsoucí v podvědomí široké veřejnosti, zejména návštěvníků ze vzdálenějších oblastí ☹ zchátralost některých památek a chybějící finanční prostředky na jejich obnovu

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2 Sekundární potenciál CR Zábřežska

Sekundární potenciál CR představují druhotné zdroje, jež jsou v destinaci vybudovány za účelem realizace cestovního ruchu. [5, s. 262]. V rámci hodnocení potenciálu CR a sekundární nabídky MiZ bude následující část směřovat k vymezení turistické infrastruktury (ubytovací a stravovací zařízení), turistických cest (pěší a venkovská turistika, turistické a naučné stezky) a infrastrukturu CR (kulturně-společenská a sportovně-rekreační zařízení a informační služby Zábřežska).

6.2.1 Turistická infrastruktura (ubytovací a stravovací zařízení)

Turistická infrastruktura se liší region od regionu. Produktová nabídka CR Zábřežska, založená na vytváření téměř rodinného zázemí ve venkovských oblastech, pohostinnosti místních a atraktivnosti krajiny, se tak stala prvotními východisky snah o rozvoj CR a zvýšení jeho silných stránek.

Ubytovací zařízení

Soustava ubytovacích zařízení na Zábřežsku je určena spíše pro méně náročné turisty a návštěvníky. Komfort pro náročné turisty může nabídnout jen hotel AMCO, nacházející se v historickém centru města Zábřeh, či moderně zařízený Penzion U Alberta v Horních Studénkách. Většina obcí nabízí spíše ubytování v soukromých subjektech a místních sokolovnách a kempech. Celkově na Zábřežsku ubytování v hotelech a penzionech s kapacitou cca 140 lůžek odpovídá požadavkům středně náročné až náročnější klientely. Ostatní ubytovací zařízení, pojímající cca 350 lůžek, je určena spíše pro nenáročné turisty, jež upřednostňují sezónní ubytování v kempech či v soukromých subjektech venkovanů. V ubytovací infrastruktuře Zábřežska má své místo i druhé bydlení, tedy chataření a chalupaření v poklidných venkovských oblastech.

Stravovací a hostinská zařízení

Ačkoli se na Zábřežsku nenachází žádné místo, jež by svým zákazníkům mohlo poskytnout tradiční „vyhlášený“ pokrm či nápoj, v každé obci se dobře najíte nebo občerstvíte. Stravovací a hostinská zařízení se nachází ve většině obcí Zábřežska. Stravovací služby jsou pak návštěvníkům poskytovány v zařízeních různé kategorie. V obcích Brničko, Hoštejn, Horní Studénky, Chromeč, Lesnice, Leština, Lukavice, Postřelmov, Rájec, Rovensko, Sudkov, Štítý, Zábřeh a Zvole jsou restaurace nabízející teplá jídla. V menších obcích se spíše jen

občerstvíte. Nejvíce stravovacích služeb je nabízeno ve městě Zábřeh (16 restaurací, 4 bary, 3 vinné sklípky a 3 cukrárny). Celkově se v MiZ vyskytuje 34 hostinců, 33 restaurací a kaváren s letními zahrádkami, 5 cukráren, 4 vinné sklípky a jedna Café galerie v Rovensku. Svým rozsahem a kvalitou odpovídá Zábřežsko úrovni stravovacích zařízení v celém Olomouckém kraji.

Tab. 10. Zhodnocení turistické infrastruktury Zábřežska

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
☺ Zábřežsko – levná destinace	☹ nevyváženost ubytovacích zařízení a kapacit
☺ pobyt v krásném rozmanitém venkovském prostředí	☹ nevyvážené rozprostření ubytovacích zařízení
☺ pohostinnost místních vytvářející téměř rodinné prostředí	☹ neefektivní lokalita „pro náročné“ turisty
	☹ neexistence „vyhlášeného“ pokrmu, nápoje

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.2 Turistické cesty Zábřežskem

Pěší turistika

Jedním z mnoha zajímavých programů pro vyznavače aktivního odpočinku se na Zábřežsku může stát pěší turistika. Vede tudy asi 60 km značených turistických tras (Tab. 11.), jejichž správa spadá do kompetence Klubu českých turistů Olomouckého kraje. Pro ty, jež se rádi „toulají pěšky“ krásnou přírodou, jsou při cestách Zábřežskem k dispozici také tři neznačené turistické trasy. Jmenovitě: Lesní stezkou za lidovou architekturou (8,5 km), Vycházka k přehradě Nemilka (12 km) a Putování za poznáním historie (15 km).

Tab. 11. Značené turistické trasy procházející územím Zábřežska

Číslo	Průběh trasy	Celkem (km)	Barva (značení)
0607	Svatá Trojice – Štítý – Zábřeh – Nová Hradečná	63,9	červená
2210	Zábřeh – Dolní Bušínov – Svojanov – Mohelnice	35,5	modrá
2212	Mlýnický Dvůr – Štítý – Šumperk – Postřelmov	48,5	modrá
4815	Štítý – Zábřeh	16	zelená
4871	Bradlo – Bílé kameny – Postřelmov	16,5	zelená
4878	Hoštejn – Holý Vrch – Krchleby – Mohelnice	26	zelená
7884	Zábřeh na Moravě – Zábřeh – Lázek	19,5	žlutá
9634	Zábřeh – Růžové Údolí – Zábřeh	11	modrá
Celkem mikroregionem Zábřežsko prochází cca 60 km			

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z [32]

Cykloturistika

Mírně kopcovitý terén Zábřežska a členitost krajiny je ideálním místem pro cykloturistiku. Od nenáročných tras pro rodinné vyjížďky si na své přijdou i zdatní cyklisté. MiZ prochází dálková cyklotrasa 51 - Moravská stezka (protíná MiZ od severu k jihu) a regionální cyklotrasa 521 z Moravské Třebové do Štítů, vedoucí údolím říčky Březná. Trasy jsou vedeny po méně frekventovaných silnicích, výjimečně po lesních či polních cestách, přičemž nabízejí cyklistům potřebné zázemí (občerstvení, ubytování). Přehled jednotlivých tras (značených i neznačených) naleznete v následující tabulce.

Tab. 12. Cyklotrasy Zábřežska

Číslo	Průběh značené cyklotrasy	Celkem km	MiZ km
51	Olomouc – Litovel - Nové Mlýny – Moravičany - Mohelnice - Bohuslavice – Hrabová – Leština – Lesnice - Postřelmov – Sudkov – Bludov – Hanušovice	85	11,5
4224	Výprachtice – Štítý – Cotkytle – Tatenice	18	4
521	Moravská Třebová – Hoštejn – Drozdovská Pila – Štítý	33	6
6026	Hrabová – Úsov – Červenka	21,5	3
6114	Nedvězí – Rohle – Brníčko – Sudkov – Šumperk – Velké Losiny	28	9
Celkem mikroregionem Zábřežsko prochází 33,5 km			

Průběh neznačené cyklotrasy	Náročnost	Celkem km
Zábřeh-Dolní Bušínov-Křižanov-Hančina-Dolní Bušínov-Nemile-Svébohov-Chromeč-Postřelmov-Brníčko-Dubicko-Slavoňov-Krchleby-Jestřebí-Skalička-Zábřeh	Náročná	75
Zábřeh-Leština-Lesnice-Brníček-Kolšov-Postřelmov-Rovensko-Nemile-Krchleby-Mírov-Řepová-Bohuslavice-Vila Háj-Leština-Zábřeh	Náročná	75
Zábřeh-Leština-Brníčko-Kolšov-Postřelmov-Chromeč-Rovensko-Nemile-Lupěné-Dolní Bušínov-Krchleby-Jestřebí-Zábřeh	Středně náročná	56
Zábřeh-Rovensko-Svébohov-Horní Studénky-Štíty-Drozdovská Pila-Hoštejn-Hněvkov-Nemile-Zábřeh	Lehká, středně těžká	42
Zábřeh-Leština-Brníčko-Postřelmov-Chromeč-Rovensko-Svébohov-Nemile-Zábřeh	Středně náročná	35
Zábřeh-Nemile-Nad Přehradou-Růžové údolí-Václavov-Drozdov-Drozdovská Pila-Hoštejn-Hněvkov-Nemile-Zábřeh	Středně těžká	28

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat [8]

Venkovská turistika

Zábřežsko, jakožto území se zázemím ve venkovských oblastech, je od ledna 2006 zahrnut do projektu partnerské organizace Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO s hlavním sídlem ve městě Šumperk (13 km od Zábřeha). Propagací agro a ekoagroturistiky a ekologických produktů (Pekařství Leština, Pekárna a cukrárna Vašíček Zábřeh, Českomoravské Sladovny, a.s. Zábřeh či Charita Zábřeh) si MiZ vytváří vysoký potenciál svého rozvoje v oblasti CR. Velmi aktivní v této oblasti je město Štíty.

V celém Olomouckém kraji bylo k 1. 1. 2007 evidováno 94 ekofarem hospodařících na ploše 21 019 ha, což je 8,4 % celkové výměry zemědělské půdy v kraji. Data čerpána z [23]. Na území Zábřežska se nachází jedna ekofarma Na Rychtě ve Štítech a sedm ekozemědělců, jmenovitě 3 v Zábřeze, 3 ve Štítech a jeden v Postřelmově. Více informací o působnosti a kontaktní údaje jsou k dispozici na stránkách Olomouckého kraje.

Tab. 13. Zhodnocení turistických cest Zábřezska

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ Zábřezsko – lokalita pro vyznavače aktivního odpočinku ☺ silný potenciál rozvoje ekozemědělství a nabídky bio produktů ☺ Zábřezsko - ideální místo pro pěší, cyklo a hippoturistiku ☺ budování cyklotras – jedna z hlavních priorit rozvoje Zábřezska 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ chybějící finanční prostředky na zvýšení nabídky turistické infrastruktury a rozvoje CR jako celku ☹ zatím neúspěšné dokončení projektu na vybudování cyklostezky nadregionálního významu Hněvkov-Lupěné a její napojení až do Chocně v Pardubickém kraji

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.3 Kulturně-společenská a sportovní zařízení Zábřezska

Možností pro využití volného času, zejména z pohledu aktivního odpočinku, je nespočet. Od cykloturistiky, pěší turistiky, rybolovu, jízdy na koních, koupání, fitness programů částečně i zimních sportů. Nemalou roli pro návštěvnost určité lokality tak hrají i kulturní a společenské akce a události. Z pohledu rozvoje CR je důležité zabezpečit jejich organizovanost, image a kvalitu poskytovaných služeb.

Kulturně-společenská zařízení Zábřezska

Kulturním centrem MiZ je město Zábřeh. Dobře fungující organizace Zábřezská kulturní, s.r.o. organizuje většinu kulturních a společenských akcí, ať už koncertů různých žánrů, festivalů, divadelních a loutkařských představení či plesů, realizovaných zpravidla v klubu KVDC Zábřeh, v jehož budově se nachází i kancelář Infocentra. Dům dětí a mládeže Zábřeh, organizující výchovně vzdělávací a rekreační činnosti nejen pro děti a mládež, ale i dospělé zájemce, Katolický dům, kino Retro a knihovna s informačním centrem, to jsou další instituce nabízející společenské vyžití na Zábřezsku. V ostatních obcích MiZ jsou společenské aktivity soustředěny do sálů místních kulturních domů a sokoloven (vyjma obce Zborov). Nedostatek Zábřezska lze spatřovat v chybějícím divadle. Nejbližší divadlo se nachází ve městě Šumperk (13 km od Zábřeha). Na Zábřezsku jsou k dispozici 3 muzea (2 v Zábřeze, 1 v Nemili) a 3 galerie (2 v Zábřeze, Kagé galerie Rovensko).

Sportovní zařízení

Nejen cyklo, pěší, hippoturistika nebo rybolov vytváří nabídku CR Zábřežska. Částečně si na své přijdou vyznavači zimních (spíše běžecké lyžování) a adrenalinových sportů. Většina sportovních areálů je koncentrována tradičně do města Zábřeh. Z pohledu rozmanitosti a počtu prostorů pro aktivní trávení volného času je Zábřeh na dobré úrovni. K dispozici jsou tu tenisové a volejbalové kurty, zrekonstruovaný sportovní stadion – multifunkční centrum sportu a volného času - s novým umělým trávníkem, kuželna, motokárová dráha, horolezecká stěna, 4 posilovny a 2 bowlingy. Plavecký areál, který v současnosti prochází komplexní rekonstrukcí, se má na přelomu let 2010/2011 stát moderním multifunkčním a relaxačním centrem. Sportovní vybavenost v ostatních obcích je průměrná. Fotbalová hřiště nebo tělocvična je k dispozici ve všech obcích.

Proslulé se stalo město Štítý, které znají příznivci akrobatického lyžování z dalekého okolí díky Acrobat Parku (největší areál tohoto zaměření na světě), který zde nechal vybudovat olympijský vítěz v St. Lake City z roku 2002 - Aleš Valenta. Každý rok sem míří světová elita a koná se tu řada sportovních akcí. V MiZ se aktivity obcí soustřeďují v provozování značného množství sportovních klubů.

Tab. 14. Zhodnocení dostupnosti kulturních a sportovních zařízení pro volný čas

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ dobrá organizace kulturních a společenských akcí ☺ výstavba nového multifunkčního centra sportu a volného času ☺ Acrobat Park ve Štítých, největší areál tohoto zaměření na světě 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ převážná soustředěnost „významnějších“ kulturních a sportovních akcí do města Zábřeh ☹ dosud malá podvědomost potenciálních turistů z větších regionů či zahraničí o celkovém dění na Zábřežsku

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.4 Všeobecná infrastruktura služeb Zábřežska

Všeobecně je infrastruktura služeb v centru MiZ, městě Zábřeh, na velmi dobré úrovni, jmenovitě: 4 banky, 9 bankomatů, 4 směnárny (v žádné jiné členské obci se nenachází), 1 hlavní pošta, 4 benzínové stanice (z toho 3 jsou situovány podél rychlostní komunikace I/44, 1 v centru – vedle „nákupního centra“ Kaufland), 4 supermarkety (Billa, Penny market, Lidl a Albert). Nejbližší obchodní centra jsou ve městech Šumperk (13 km od Zábře-

ha) a Olomouc (cca 50 km od Zábřeha). Ve druhém městě mikroregionu – Štítý, je k dispozici hlavní pošta, 1 banka s bankomatem, 1 čerpací stanice a 8 prodejců potravin.

Ostatní obce MiZ lze charakterizovat spíše dostačující úrovní těchto služeb. Všechny obce jsou dostupné pravidelnou autobusovou dopravou, vlakové zastávky se nacházejí jen v 8 obcích (uvedeno v kapitole 5.5.1). Banka se dále nachází jen v obci Postřelmov, vlastní poštu má 8 obcí. Téměř všechny obce mají alespoň jednu prodejnu potravin. Menší obchodní dům „U Dvořáka“ se nachází v obci Postřelmov.

Pro načerpání sil a relaxaci je k dispozici, nejen místním, nová solná jeskyně v Zábřeze (v areálu bývalé prádelny).

6.2.5 Informační služby o dění na Zábřežsku

Informační centra v Zábřeze (provozováno v klubu KVDC Zábřeh od března 2005) a **ve Štítých** (v provozu od 23. 8. 2003 se sídlem na nám. Míru 55) nabízí bezplatný informační servis turistům i místním obyvatelům o dané oblasti, turistické infrastrukturu, službách spojených s ČR, kulturních a jiných akcích v okolí. Infocentrum v Zábřeze bylo roku 2009 zařazeno do sítě oficiálních turistických informačních center. Infocentrum Štítý navíc plní funkci místního Evropského informačního střediska. Obě infocentra nabízí službu veřejného internetu. Částečnou funkci informačního centra plní i knihovna v Zábřeze.

Internet

Neméně významnou roli v informovanosti o Zábřežsku a jeho nabídkách ČR tvoří internetové stránky. Obecně uživatelé nejvyhledávanějšími vyhledávači jsou Seznam, Google a Centrum. Již při zadání výrazu „zabrežsko“ se ihned na prvním místě zobrazí odkaz na oficiální stránky MiZ s odkazem na jednotlivé obce mikroregionu [35] a turistický server města Zábřeha a Mikroregionu Zábřežsko [37].

Knihovna Zábřeh – městské informační centrum

Městská knihovna, jejímž zřizovatelem je od roku 1997 město Zábřeh, funguje zároveň jako středisková knihovna, spravující šestnáct místních - Drozdov, Hněvkov, Jestřebí, Kosov, Postřelmůvek, Rovensko (zřizovateli jsou jednotlivé obce, jen v Hněvkově je zřizovatelem město Zábřeh) a obecních knihoven v nejbližším okolí. Knihovna taktéž funguje jako Městské informační centrum – Městské evropské informační středisko, MIC-MEIS a nabízí veřejný internet.

Česká regionální televize - ČRTV

Zpravodajský Infokanál Zábřeh a Postřelmov, jež zahájil své vysílání 8. září 2006, změnil od 10. února 2010 dodavatele vysílání – ČRTV, s.r.o. poskytující v současnosti zpravodajský servis pro 65 měst a obcí převážně na severní Moravě. Čerpáno z: [27]. Pravidelné vysílání s týdenní aktualizací tak přináší občanům regionu zajímavé a aktuální informace ze Zábřežska a okolních obcí a měst. Přenos je možné sledovat v kabelové síti Aqua Zábřeh nebo prostřednictvím internetu. Občané se mohou taktéž svými náměty podílet na tvorbě programového vysílání. Díky vysokému zájmu a v rámci zvyšování služeb, je možné zapůjčit si jednotlivé týdenní přenosy na DVD.

Cestovní kanceláře Zábřežska nabízející domácí CR

Na Zábřežsku působí jen dvě cestovní kanceláře se zaměřením na nabídku domácího CR. Jsou jimi: PEŘEJ tours se sídlem v Olomouci, která poskytuje své turistické balíčky i v německém a anglickém jazyce pro Olomoucký kraj a jeho okolí. Druhá cestovní kancelář – Praděd Inter, se sídlem v Zábřeze zajišťuje nejen aktivní dovolenou (sportovní + cykloturistické zájezdy), ale i relaxační, kulturní a poznávací zájezdy.

Tab. 15. Zhodnocení všeobecné infrastruktury a infoslужeb „o dění“ na Zábřežsku

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ rostoucí informovanost turistů i místních obyvatel o dění na Zábřežsku – ČRTV, infocentra, městská knihovna a propagace ☺ internetové stránky Zábřežska s odkazy na jednotlivé obce a tipy na výlety ☺ nové „nákupní centrum“ v Zábřeze ☺ zabezpečená dopravní dostupnost obcí 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ nezabezpečené řízení CR Zábřežska ☹ nedostatek cestovních kanceláří s nabídkou domácí turistiky ☹ nevyvážené rozmístění všeobecné infrastruktury, což je vzhledem k velikostním skupinám obcí MiZ předvídatelné ☹ chybějící cizojazyčná mutace www stránek na podporu rozvoje CR

Zdroj: Vlastní zpracování

6.2.6 Propagace a rozvoj image Zábřežska

Zejména v sektoru cestovního ruchu hraje image destinace významnou roli. Turisté se při svém rozhodování nechávají ovlivňovat tím, co se o dané destinaci říká, píše, uvádí a jejich ovlivnění takto sdělovanou image je silící s přibývajícím vzdáleností od místa bydliště.

Zejména v dnešní době internetu a elektronických médií roste význam touto cestou sdělovaných informací a zkušeností o destinaci. [8, s. 88 – analytická část]

Veletřhy a výstavy Zábřezska

V rámci veletrhů a výstav se města Zábřeh a Štítý řadu let zúčastňují celostátního veletrhu GO a REGIONTOUR, který je zaměřen na nekomerční prezentaci regionů v ČR. Probíhá každoročně na začátku ledna v areálu BVV Brno. Město Zábřeh, prezentující se jako turistická oblast Zábřežsko, na posledním veletrhu (leden 2010) zaznamenala zájem o vytvoření pobytu v regionu pro německé skupiny návštěvníků, dětské tábory nebo zájezdy pro aktivní seniory. Velký zájem byl o aktivní dovolenou a relaxaci, cykloturistiku, rodinnou rekreaci a v neposlední řadě o osobu slavného zábřežského rodáka J. E. Welzla. [26]. MiZ se účastní i regionální výstavy CR Tourism Expo v Olomouci.

Propagační materiály

Propagační materiály destinace přinášejí povědomí o destinaci cestovního ruchu a jejich produktech. [13] Zábřežsko i město Zábřeh představuje v současnosti uspokojivý počet propagačních materiálů (Cyklotoulání Zábřežskem, Jak to žije v Zábřehu, Po stopách J. E. Welzla, Aktivní léto v MiZ,...), jež jsou k dostání v infocentrech Zábřežska. Určitou propagaci MiZ zajišťuje prostřednictvím svých materiálů i MAS Horní Pomoraví, o.p.s. (Léto v pohybu, Zima v pohybu, propagační letáček o obcích, turistických aj. cílů).

6.2.7 Další aktivity na podporu a propagaci CR Zábřežska

Aktivity v odvětví CR a významné kulturní akce jsou na Zábřežsku podporovány spoluprací s různými tiskovými médii (Týden na severu – týdeník informující o dění na Zábřežsku a jeho okolí, Informační zpravodaj města Zábřeh – pravidelný měsíčník, mající vlastní rubriku „Kultura“, Nezávislé zábřežské noviny, Olomoucký kraj – měsíčník občanů kraje, Moravský Sever). Propagaci MiZ nabízí i zvukový panel před kulturním domem v Zábřeze. Nabízí tak tipy na výlety aj. v češtině, angličtině a němčině.

Nemalé pozitivum pro rozvoj CR je možné spatřit i v Mistrovství Evropy v orbě, jehož hostitelem se v září roku 2009 stalo právě město Zábřeh či dokumentu „Můj kraj Zábřežsko“, který byl Českou televizí odvysílán v červenci 2009. MiZ se také každoročně prezentuje prostřednictvím Dne mikroregionu (rok 2004 – Štítý, 2005 – Leština, 2006 – Postřelmov, 2007 – Hoštejn, 2008 – Dubicko, 2009 – Zábřeh, 2010 - proběhne ve Štítech).

Tab. 16. Zhodnocení propagace a image Zábřežska

POZITIVA ☺	NEGATIVA ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ rostoucí propagace Zábřežska a vyšší podvědomost o dění v MiZ ☺ rozvoj image Zábřežska ☺ prezentace Zábřežska prostřednictvím každoročně konaného Dne MiZ 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ nezajištěná organizace CR ☹ nedostatek financí na prohloubení podpory a propagace aktivit CR ☹ neexistence „týmu“ soustředěného výlučně na zabezpečení řízení CR v MiZ

Zdroj: Vlastní zpracování

6.3 Organizace a management cestovního ruchu Zábřežska

MiZ nemá zabezpečeno řízení CR na svém území. V obou jeho městech – Zábřeh a Štítý, není na městských úřadech vyčleněn pracovník zabývající se problematikou CR. Přesto se organizací a řízením CR v rámci svého rozvoje na městských úřadech zabývají. Podporu rozvoje CR mají ve své kompetenci i informační centra v Zábřehu a ve Štítech, ve kterých jsou vyčleněni pracovníci, manažeři CR. Ti, mimo jiné, provádí sběr a aktualizace informací pro analýzu potenciálu CR v regionu. Nejinak je tomu i v případě MAS Horního Pomoraví, o.p.s., jehož manažer CR (pracovník infocentra v Hanušovicích) zajišťuje kromě záležitostí s provozem infocentra i záležitosti podporující CR v celém svém správním obvodu, tedy i na území Zábřežska.

Organizaci CR svým způsobem vytváří profesní organizace **Jeseníky - Sdružení CR** (vzniklo roku 1999 pod původním názvem Sdružení CR Šumpersko-Jeseníky). V rámci Projektu organizace CR v Olomouckém kraji došlo v prosinci 2005 k jeho přejmenování na název současný. Svými aktivitami, jež jsou však limitovány dostupnými finančními prostředky, usiluje o dobré jméno, zvyšování kvality služeb CR a schopnost přijímat nejen domácí, ale i zahraniční turisty na odpovídající mezinárodní úrovni. S dalšími osmi mikroregiony zahrnuje i Zábřežsko.

Rozvoj CR je dále součástí činnosti rozvojových agentur (např. Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy, Evropské poradenské a informační centrum Olomouc, Společnost pro regionální rozvoj Šumperk, Regionální centrum ICN Olomouc, Centrum pro komunitní práci Střední Morava) a různých sdružení (např. Sdružení obcí Střední Moravy, Sdružení měst a obcí Jesenicka. [15, s. 76]

7 ANALÝZA VYBRANÝCH KONKURENČNÍCH MIKROREGIONŮ

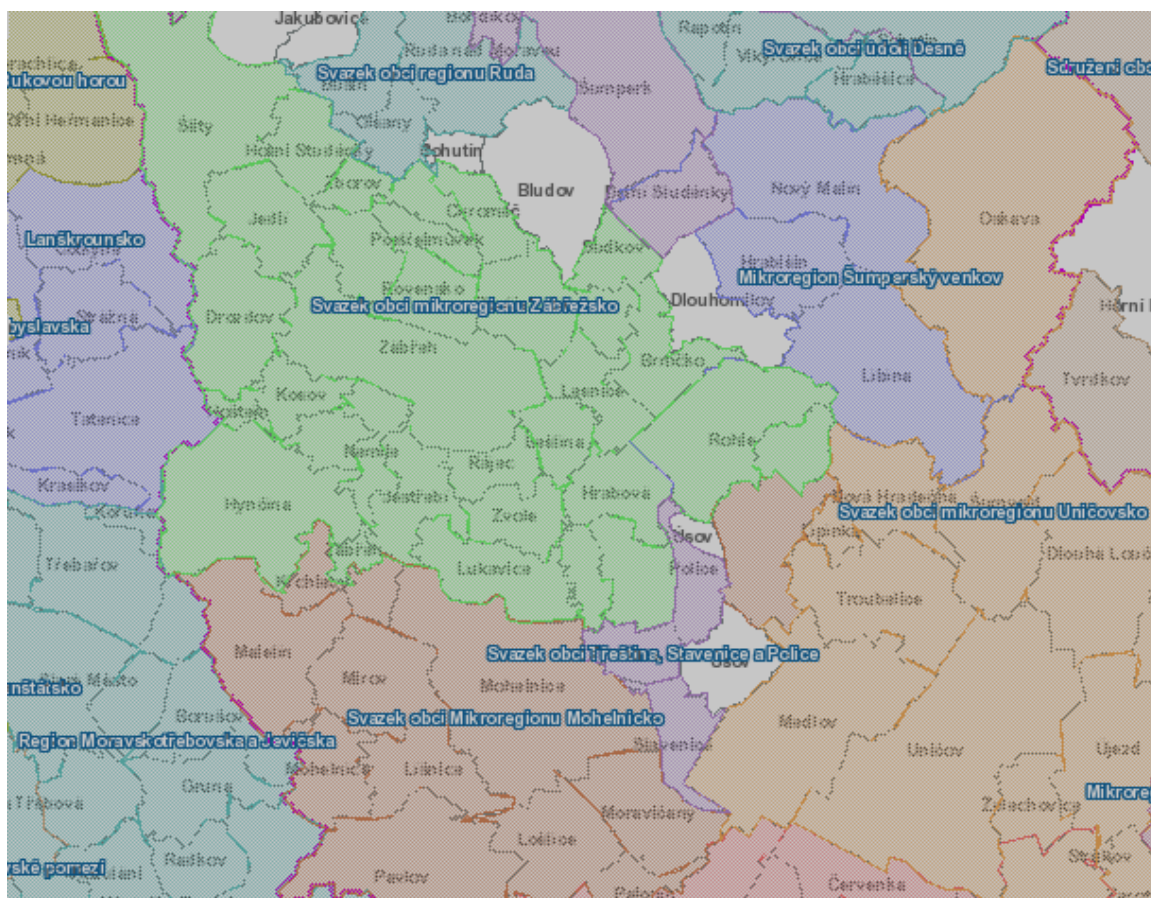
Žijeme v době, kde se snahy pro zvyšování konkurence, prosperity a růstu vůči ostatním subjektům stávají prioritou nejedné organizace, ale i veřejné správy a tedy i oblasti samosprávy. Z hlediska destinace CR lze vyčlenit dva druhy hlavní konkurence: **konkurenci místa**, tedy nejbližší, zpravidla sousedící destinace a **konkurenci produktu**, tedy konkurenci destinací, které nabízejí podobný produkt.

Konkurenci blízkých regionů však nelze spatřovat jen v negativních jevech. Regiony si konkurují v těch oblastech, ve kterých je jejich produkt substituční (zaměnitelný). Naopak tam, kde se jejich produkt odlišuje, může být nabídka sousedících regionů doplňkovou (komplementární) a tudíž může lépe uspokojit potřeby návštěvníků obou regionů, případně prodloužit dobu jejich pobytu. [13]

Z pohledu CR lze konstatovat, že na celém území Zábřežska nemá žádná z třiceti obcí výrazné dominantní postavení, aby vytvářely odlišný potenciál rozvoje CR. Veškeré obce jsou si vědomi, že právě vzájemnou spoluprací lze dosáhnout trvale udržitelného rozvoje i na finanční prostředky nezbytné pro realizaci svých cílů a priorit, tak jak je řečeno ve stanovách MiZ. Ve své podstatě určitým způsobem „vyčnívají“ města Zábřeh a Štítý, v nichž je soustředěna „hlavní síť“ infrastruktury a aktivit na podporu CR.

Z pohledu nejbližších konkurentů (dle alternativy konkurence místa), v rámci Olomouckého kraje, lze za potenciální konkurenty označit: na severovýchodě sousedící oblast Šumperka a jižně mikroregion Mohelnicko. Za přirozenou hranicí, kterou MiZ tvoří s Pardubickým krajem, je dalším konkurentem oblast Lanškrounska a Regionu Moravskotřebovska a Jevíčka. U čtyř vybraných mikroregionů bude následně porovnávána:

- ✓ **přitažlivost** – primární nabídka CR: množstvím, kvalitou a atraktivitou vyvolává návštěvnost daného regionu (přírodní, kulturně-historický potenciál)
- ✓ **komfort** – sekundární nabídka CR, která umožňuje pobyt v regionu a využití jejich atraktivit (možnosti ubytování a stravování, možnosti pro kulturu a sport)
- ✓ **propagace mikroregionu** – nabídka propagačních materiálů, prezentace mikroregionů pomocí www stránek (kvalita, aktuálnost), převzato z: [16, s. 2]

Obr. 8. Poloha vybraných konkurenčních mikroregionů

Zdroj: [33]

7.1 Turistická lokalita ŠUMPERSKO

počet obcí/měst: 7/1 - Šumperk
počet obyvatel (k 31. 12. 2008): 40 373 obyvatel
svojí rozlohou je asi třetinu menší než Zábřežsko
se Zábřežskem sousedí z jeho severní strany

Šumpersko (katastrální území města Šumperk a obcí Rapotín, Sobotín, Loučná nad Desnou, Velké Losiny, Vikýřovice a Vernířovice) je vedle Jesenicka oblastí s velmi vysokým přírodním a kulturním potenciálem i koncentrací infrastruktury a služeb ČR.

Přitažlivost oblasti Šumperska – přírodní a kulturně-historický potenciál

Oblast charakteristická jako brána do podhůří Jeseníků představuje se svým centrem – městem Šumperk, velmi kvalitní turistickou infrastrukturu a možnost pro trávení volného času. Oblast bohatá na pamětihodnosti a zajímavosti může nabídnout:

- ✓ centrum města Šumperk zařazené mezi památkově chráněné území
- ✓ turisticky významnou obec Velké Losiny se známým zámek lázněmi, termálním koupalištěm a papírnou na výrobu ručního papíru
- ✓ 5 přírodních rezervací a dalších přírodních památek v blízkosti města Šumperk
- ✓ oblast velmi bohatou na sakrální památky, kaple, kapličky, lidovou architekturu
- ✓ Rudský zámek v regionu Ruda – renesanční zámek z 16 století, půda zámku prohlášena za evropsky významné zimoviště netopýrů – součástí NATURA 2000
- ✓ přečerpávací vodní elektrárnu Dlouhé stráně
- ✓ oblast označovanou za „Bránu Jeseníků“ ležící na křižovatce cest, jež vedou k nejvýznamnějším horským základnám jako je Skřítek, Červenohorské Sedlo nebo úpatí masivu Kralického Sněžníku

Komfort oblasti Šumperska – ubytování a stravování, možnosti pro kulturu a sport

- ✓ nabízí (celý okres dle statistik ČSÚ z roku 2005) cca 60 hromadných ubytovacích zařízení, město Šumperk a jeho okolí čítá zhruba 25 hotelů a penzionů, problémem pro rozvoj CR je však jejich nedostatečná kapacita (u všech kategorií), řada obcí nabízí ubytování v chatách, chatkách či v soukromí, v samotném městě Šumperk najdete 4 hotely, 8 penzionů a dalších 7 ubytovacích zařízení různé kategorie, velmi atraktivní nabídku ubytování s fotogalerií je nabízeno na www stránkách obce Velké Losiny
- ✓ v každé obci na Šumpersku se dobře najíte či občerstvíte, pro možnosti stravování je v Šumperku a jeho okolí uváděno téměř 100 stravovacích zařízení
- ✓ obce Šumperska disponují relativně velmi dobře rozvinutými možnostmi pro sportovní vyžití, téměř v každé obci naleznete hřiště či jiné sportovní zařízení (tělocvična, koupaliště), největší nabídku pro sport nabízí opět město Šumperk (plavecký areál s venkovním koupalištěm, zimní stadion, sportovní střelnice, stadion, sportovní hala či tenisový areál) a obec Velké Losiny s termálním koupalištěm, víceúčelovým hřištěm, stadionem a tenisovými kurty, cyklotrasy

- ✓ Šumpersko je významným centrem v oblasti kultury, jen město Šumperk nabízí Dům kultury, 5 galerií, vlastivědné muzeum, divadlo, kino OKO, 3 knihovny aj., kulturní dům či sál najdete v každé obci

Propagace Šumperska

- ✓ propagační materiály, podporující rozvoj CR Šumperska, jsou vydávány prostřednictvím Olomouckého kraje, samotné centrum – město Šumperk, nabízí nejen propagační letáčky a brožury (Šumperská mozaika, Kde v Šumperku žily čarodějnice,...), ale i knihy (Šumperkem pod křídly), CD či zcela nové DVD s názvem Šumperk
- ✓ Šumpersko nemá vlastní webové stránky, informace o Šumpersku lze získat na stránkách města Šumperk, regionálním a městském informačním centru při Vlastivědném muzeu v Šumperku

7.1.1 Komparace turistické lokality Šumpersko a MiZ

Z celkového pohledu lze lokalitu Šumperska definovat jako nejvýznamnější z vybraných konkurentů. Velmi dobré přírodní podmínky, významné památky, velmi kvalitní turistická infrastruktura a oblast se vstupem do podhůří Jeseníků, to je Šumpersko. V porovnání s MiZ utváří obě lokality velmi dobrý potenciál v oblasti cyklo, pěší a venkovské turistiky. Klíčové aktivity Šumperska navíc utváří zimní a kongresová turistika a lázeňství. Ačkoli přirozená pozornost potenciálních návštěvníků Šumperska bude vždy z pohledu atraktivnosti spíše zaměřena směrem od Zábřezska – na oblast Jesenicka, je vhodné zaměřit pozornost MiZ na propagaci a kvalitní nabídku turistických balíčků. Významným doplňkem pro návštěvníky MiZ se může stát, z výše uvedeného, celé území Šumperska.

Mikroregion s lepším potenciálem rozvoje v oblasti CR: lokalita Šumpersko

7.2 Mikroregion MOHELNICKO

počet obcí/měst: 13/1 – Mohelnice
počet obyvatel (k 31. 12. 2008): 17 515 obyvatel
svojí rozlohou je o necelou polovinu menší než Zábřezsko
se Zábřežskem sousedí z jeho jižní strany

Přitažlivost Mohelnicka – přírodní a kulturně-historický potenciál

Mikroregion se pyšní svými turistickými, kulturními i přírodními krásami s vysokým přírodním i kulturně-historickým potenciálem. Za nejvýznamnější lze uvést:

- ✓ CHKO Litovelské Pomoraví (obec Moravičany je ideálním vstupem do CHKO)
- ✓ 5 přírodních rezervací – Kačení Louka, Doubrava, Bradlec (obec Stavenice), Za Mlýnem (obec Moravičany) a Rodlen (východně od osady Lechovice)
- ✓ hradní komplex Mírov – slouží jako věznice
- ✓ památník Adolfa Kašpara v Lošticích
- ✓ známý jsou: chráněná dílna Palonín, technická památka elektrárna Třeština - Háj
- ✓ území proslulé pravými olomouckými tvarůžky – Muzeum tvarůžků v Lošticích
- ✓ na celém území se nachází řada sakrálních památek, kaplí a kapliček

Komfort Mohelnicka – ubytování a stravování, možnosti pro kulturu a sport

- ✓ nabízí 15 ubytovacích zařízení s velmi nízkou hustotou na 1 km² samotné město Mohelnice disponuje pěti penziony, jedním motelem a dvěma ubytováními v soukromí, jediný hotel se nachází v Lošticích
- ✓ teplou stravu nabízí 15 restaurací, občerstvení 3 podniky a 22 hostinců, navíc je tu nově vybudovaná pizzerie, vinárny a cukrárny
- ✓ v každé obci je k dispozici alespoň jedno sportovní hřiště (celkem 26) a v polovině obcí se nachází tělocvična (celkem 6), největší sportovní vyžití pak nabízí město Mohelnice (krytý bazén, tenisové kurty, billiard, bowling, fitnesscentrum aj.) a obec Loštice (skatepark, koupaliště), na své si přijdou i vyznavači jízdy na kole
- ✓ okolí Mohelnice a Moravičan nabízí vhodné prostředí pro rybolov

- ✓ mikroregion nabízí i dobré zázemí pro kulturní vyžití, v každé z obcí se nachází kulturní dům, nejvýznamnějším je Městské kulturní středisko v Mohelnici, jež je organizátorem většiny kulturních akcí, najdete tu kino, knihovnu nebo galerii
- ✓ každoročně (na konci léta) pořádaný a nejnavštěvovanější Mohelnický dostavník – tradiční čtyřdenní festival country, folkových a tramských kapel

Propagace Mohelnicka

- ✓ propagační materiály (v podobě letáčků) vydávají zpravidla v mikroregionu podnikatelé v CR, zejména ubytovatelé, jako tipy na výlety jsou však z více než 50% prezentovány turistické atrakce v blízkosti Mohelnicka (hrad Bouzov, arboretum Bílá Lhota,...)
- ✓ propagace mikroregionu prostřednictvím www stránek nabízí odkazy na jednotlivé členské obce a turistický portál s průvodcem regionu včetně nabídky ubytování, stravování nebo kulturních aj. akcí. Z grafického ztvárnění a obsahu či aktuálnosti lze stránky Mohelnicka hodnotit kladně. Stručnou nabídku turistických možností nabízí i stránky obce Loštice.

7.2.1 Komparace Mohelnicka a MiZ

Mohelnicko, kraj mezi rovinatou Hanou a nejvyššími horami Jeseníků, stejně jako MiZ vytváří vhodné prostředí pro pěší, agro a cykloturistiku jak pro jednotlivce, tak pro celé rodiny. Ačkoli je území Mohelnicka téměř o polovinu menší svojí rozlohou, nabízí relativně srovnatelnou vybavenost i zastoupení atraktivit. Oba mikroregiony jsou určeny spíše pro méně náročné turisty. Mohelnicko získává oproti MiZ svou „raritou“ – tradičními pravými olomouckými tvarůžky s vlastním muzeem v Lošticích.

Významným doplňkem pro návštěvníky MiZ mohou být zejména památky a malebné okolí Mohelnice, návštěva muzea tvarůžků v Lošticích, či krásné prostředí v okolí Litovelského Pomoraví.

Mikroregion s lepším potenciálem rozvoje v oblasti CR: mikroregion Mohelnicko

7.3 Region LANŠKROUNSKO

počet obcí/měst: 22/1 - Lanškroun
počet obyvatel (k 1. 1. 2009): 22 854 obyvatel
svoji rozlohou je přibližně o třetinu menší než Zábřežsko
se Zábřežskem sousedí z jeho západní strany

Přitažlivost Lanškrounska – přírodní a kulturně-historický potenciál

Lanškrounsko je charakteristické malebnou krajinou, která nabízí pobyt v krásné přírodě. Potenciálním turistům nabízí nejrůznější sportovní vyžití i četné množství historických památek a ostatních zařízení. Nejatraktivnějšími pak jsou:

- ✓ přírodní park Lanškrounské rybníky s vycházkovým okruhem
- ✓ přírodní rezervace: Třebovské stěny, Selský les, V Dole
- ✓ naučná stezka s odpočinkovými místy podél horního toku Moravská Sázava
- ✓ rekreační oblast v okolí Dlouhého rybníka – přírodní koupaliště s možností vyžití ve vodních sportech, kempy s tábořišti a restauracemi v okolí
- ✓ rozhledna na Lázkou a na Křížové hoře (otevřena v červnu 2007)
- ✓ kaple a poutní místo Mariánská hora – stojí na hlavním evropském rozvodí Severního a Černého moře
- ✓ zámky v Lanškrouně, Tatenicích a zámek u Rudoltic

Komfort Lanškrounska – ubytování a stravování, možnosti pro kulturu a sport

- ✓ nabízí 15 ubytovacích zařízení různých kategorií, samotné město Lanškroun disponuje třemi hotely, čtyřmi penziony, třemi rekreačním zařízeními a dalšími osmi objekty nabízející možnost přenocování
- ✓ teplou stravu nabízí 20 restaurací, 2 hotely, občerstvení 13 hostinců a cca 20 dalších zařízení různých kategorií, město Lanškroun nabízí i internetovou čajovnu, 2 vinné lázně, 3 cukrárny a několik barů
- ✓ mikroregion má velmi vhodné podmínky pro sportovní vyžití, nachází se tu středisko zimních sportů Buková hora, obec Čenkovice nabízí řadu sjezdovek s umělým zasněžováním a desítky kilometrů běžeckých tratí, k dispozici je přes 100

km cyklotras, paraglidingové centrum ve Výprachticích, aquapark v Rudolticích či nová sportovní hala s ledovou plochou v Lanškrouně

- ✓ v oblasti kultury je nejvýznamnější Městské muzeum v Lanškrouně a několik dalších standardních kulturních zařízení místního významu (knihovna,...)

Propagace Lanškrounska

- ✓ nabízí četné množství propagačních materiálů (ve formě letáků) na podporu rozvoje CR
- ✓ propagace na internetových stránkách nabízí přehled o turistických možnostech v Lanškrouně a jeho okolí, celkově však lze stránky, v porovnání s ostatními mikroregiony, hodnotit spíše průměrně, informace o Lanškrounsku lze získat i na „pracovanějších“ a kvalitnějších stránkách města Lanškroun

7.3.1 Komparace Lanškrounska a MiZ

Region přezdívaný Zemská koruna nabízí zotavení v půvabné krajině i předpoklady pro aktivně strávený volný čas. Z hlediska vybavenosti lze Lanškrounsko charakterizovat jako méně vybavené než MiZ, chybí tu především dostatek zařízení pro trávení volného času. S dobrými přírodními podmínkami utváří stejně jako MiZ vhodné podmínky pro cykloturistiku a pěší turistiku. Nesrovnatelně vyšší potenciál Lanškrounsko může nabídnout v oblasti zimních sportů, Zábřežsko pak zase ve vybavenosti ubytovacích a stravovacích zařízení. Významným doplňkem pro návštěvníky MiZ může být zejména horské středisko Čenkovice a v letních měsících rozhledna na Látku.

Mikroregion s lepším potenciálem rozvoje v oblasti CR: mikroregion Zábřežsko

7.4 Region Moravskotřebovska a Jevíčka (MTJ)

počet obcí/měst: 33/2 - Moravská Třebová –nazýván také Malá Haná)
počet obyvatel (k 1. 1. 2009): 27 201 obyvatel
svoji rozlohou je téměř srovnatelný s územím Zábřezska
se Zábřežskem sousedí z jeho jihozápadní strany

Přitažlivost Regionu MTJ – přírodní a kulturně-historický potenciál

Region MTJ je oblastí velmi bohatou na přírodní atraktivity, kvalitní životní prostředí a to vše s řadou historických a architektonických památek:

- ✓ přírodní park Bohdalov-Hartinkov, přírodní památka Hradisko a Pod Skálou
- ✓ přírodní rezervace Rohová a Dlouholoučské Stráně
- ✓ největší biocentrum na celém území Pardubického kraje – Boršov-Loučský les
- ✓ evropsky významná lokalita Rychnovský vrch (NATURA 2000)
- ✓ historické jádro v Moravské Třebové, tvořící spolu se zámek a areálem Křížového vrchu městskou památkovou rezervaci
- ✓ nadregionální atrakce: jízda parním vláčkem, spojující obce Mladějov a Hřebeč (asi 11 km), která jezdí po úzkorozchodné železnici a pojme celkem 161 cestujících.

Komfort Regionu MTJ – ubytování a stravování, možnosti pro kulturu a sport

- ✓ nabízí 20 ubytovacích zařízení s kapacitou 742 lůžek a 4 zařízení sezónního provozu, samotné město Moravská Třebová disponuje 10-ti ubytovacími zařízeními různých kategorií s kapacitou 175 lůžek a 3 zařízení sezónního provozu
- ✓ v časovém horizontu 8 let má ve městě začít výstavba kongresového centra a hotelu
- ✓ teplou stravu nabízí 25 podniků různých kategorií, občerstvení 23 podniků a žížeň zažene cca 22 hostinců, vedle toho se tu nachází také 5 pálenic
- ✓ obce MTJ disponují relativně velmi dobře rozvinutými možnostmi pro sport, téměř v každé obci se nachází hřiště či jiné sportovní zařízení, velmi dobrou úroveň pak čítá město Moravská Třebová s rozmanitou nabídkou pro sportovní vyžití (zimní, fotbalový, atletický stadion, horolezecká stěna, aquapark, tenisové kurty aj.)

- ✓ region nabízí na 40 kulturních institucí, kulturním centrem je pak město Moravská Třebová, kde stojí kino, divadlo, muzeum, galerie, městská knihovna a jiné

Propagace Regionu MTJ

- ✓ uspokojivý počet propagačních materiálů (17 prospektů) a DVD film o MTJ
- ✓ propagace na internetových stránkách z hlediska rozsahu informací lze hodnotit více než kladně, jsou zpracovány i v německé a anglické mutaci, z pohledu aktuálnosti a přehlednosti se pak jeví spíše jako průměrné

7.4.1 Komparace Regionu MTJ a MiZ

Při porovnání obou mikroregionů s téměř stejnou rozlohou lze konstatovat, že Region MTJ disponuje větším množstvím turistických a jiných atraktivit a vybaveností, zajišťující komfort potenciálních návštěvníků. U obou mikroregionů je struktura ubytovacích i stravovacích zařízení poměrně nerovnoměrná (větší koncentrace do center). Pozitivem pro MTJ jsou i přehledy o turistických možnostech prezentované prostřednictvím www stránek, jež jsou v porovnání s MiZ na velmi dobré úrovni. Z pohledu konkurence oba mikroregiony utváří velmi dobrý potenciál v oblasti cyklo, pěší a venkovské turistiky. Významným doplňkem pro návštěvníky MiZ mohou být zejména památky a malebné okolí Moravské Třebové, z pohledu Regionu MTJ pak klidné venkovské prostředí nebo Acrobat Park ve Štíttech.

Mikroregion s lepším potenciálem rozvoje v oblasti CR: Region MTJ

7.5 Ostatní vnější konkurenti Zábřežska

Zvýšený potenciál rozvoje CR Zábřežska (dle Obr. 7.) je pobídkou pro zainteresované subjekty a členské obce při spolupráci a vytváření ještě atraktivnější oblasti vhodné pro venkovský a sportovně-rekreační CR, a to nejen pro méně náročné turisty. Proto i se značnou absencí turistických produktů a programů určeného pro cílové skupiny turistů a návštěvníků, může za své konkurenty považovat téměř všechny regiony na území ČR, které se vyznačují obdobným potenciálem CR. Z pohledu Olomouckého kraje však největší konkurenty můžeme spatřovat v oblasti Jeseníků (nejsevernější část kraje) s krásným a nenarušeným venkovským prostředím pro všechny formy letní i zimní turistiky a relaxace a oblasti okrajově sousedícího Uničovska a především Olomoucka (jižní část kraje) s výjimečným potenciálem rozvoje CR, nabízející strávení aktivní dovolené poznáním kultury, rozmanité přírody, místních tradic či maximální sportovní a kulturní vyžití.

Veškeré údaje analýzy konkurence Zábřežska byly zpracovány dle statistik ČSÚ, ÚÚR nebo převzaty ze strategických dokumentů vybraných mikroregionů, které jsou citovány v seznamu použité literatury. V případě Šumperska byly informace čerpány z webových stránek regionálního a městského informačního centra. Pro analýzu a komparaci vybraných mikroregionů byly definovány jen nejvýznamnější atraktivity a možnosti pro volný čas.

8 SWOT ANALÝZA ZÁBŘEŽSKA PRO OBLAST CR

Strukturovaná SWOT analýza CR Zábřežska, jejímiž východisky bylo zhodnocení potenciálu CR Zábřežska a analýza vybraných konkurenčních mikroregionů, vymezuje jeho silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby a to z pohledu turistické nabídky a poptávky jako předpoklad pro rozvoj CR, návštěvnické atraktivity a zabezpečení CR.

Tab. 17. Strukturovaná SWOT analýza Zábřežska

Turistická nabídka a poptávka – předpoklad pro rozvoj CR	
Silné stránky ☺	Slabé stránky ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ výhodná geografická poloha MiZ v blízkosti turistické lokality Jeseníky a metropole Olomouc ☺ krajina nezatížená intenzivní turistickou infrastrukturou s kvalitním životním prostředím ☺ okolní atraktivity – Jeseníky, Litovelské Pomoraví, Velké Losiny, rozhledna Lázek, vodní nádrž Dlouhé Stráně aj. – předpoklad návštěvy MiZ (průjezd či ubytovací zázemí pro návštěvníky) ☺ široký prostor pro rozvoj příměstské, venkovské, pěší a cykloturistiky ☺ Zábřežsko – levná a bezpečná destinace ☺ nabídka bioproduktů a rozvoje agro, eko-agro a hipoturistiky v MiZ 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ MiZ – turistická destinace lokálního významu spíše pro méně náročné turisty ☹ málo využívaný potenciál návštěvníků a turistů z jiných zemí a vzdálenějších částí ČR ☹ převažující krátkodobé pobyty: jednodenní návštěvníci (dle průzkumu) ☹ malé podvědomí návštěvníků a turistů ze vzdálenějších regionů o možnosti využití volného času v MiZ ☹ dopravní dostupnost některých obcí, zejména v zimním období ☹ nízká kvalita základních a doplňkových služeb CR
Příležitosti ☺	Hrozby ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☺ zajímavé atraktivity v okolí: předpoklad doplňkových služeb CR návštěvníků a turistů MiZ ☺ kvalitní příprava projektů na podporu rozvoje CR ☺ podpora domácího CR ze stran organizací působících v oblasti CR ☺ rozšíření vhodných prostor pro rekreaci a volnočasové aktivity ☺ vzájemná propojenost a spolupráce obcí a měst jako předpoklad rozvoje CR ☺ využití objektů a volných ploch pro CR 	<ul style="list-style-type: none"> ☹ chybějící finanční prostředky směřující na trh CR ☹ současná hospodářská krize a obava potenciálních investorů z návratnosti investic vynaložených na rozvoj CR ☹ pokles koupěschopnosti obyvatelstva ☹ sezónnost (vyšší předpoklad dovolených a rekreací v letních měsících) ☹ špatný stav komunikací a dlouhodobě chybějící parkovací prostory (zejména v centru MiZ – městě Zábřeh)

Návštěvnická atraktivita	
Silné stránky ☺	Slabé stránky ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☉ dobrá spádovost MiZ nabízející vstup do turisticky blízké a přitažlivé oblasti Jesenicka a metropole Olomouc ☉ atraktivita nepoškozené krajiny, rozmanitého přírodního bohatství ☉ široký prostor pro rozvoj příměstské a venkovské, pěší a cykloturistiky ☉ město Zábřeh – centrum kulturního dění s rozmanitou nabídkou památek se zázemím pro kvalitní uspokojení potřeb návštěvníků a turistů ☉ Acrobat Park ve Štítech – největší areál tohoto zaměření na světě ☉ tradiční akce konané v průběhu roku 	<ul style="list-style-type: none"> ☉ absence památek nadregionálního významu (UNESCO,...) ☉ nedostatečné ubytovací kapacity a doplňková infrastruktura ubytovacích zařízení (k relaxaci, zábavě) ☉ chybějící tradiční výrobek, pokrm či nápoj bezprostředně spjat s MiZ ☉ převažující krátkodobé pobyty – jednodenní návštěvníci (z průzkumu) ☉ nedostatečná infrastruktura CR v obcích (restaurace, odpočinková a parkovací místa,...) ☉ nerovnoměrná stabilita počtu obyvatel v MiZ (zejména mladých lidí) ☉ nízká nabídka konkurenceschopných produktů CR
Příležitosti 🖱	Hrozby 🖱
<ul style="list-style-type: none"> 🖱 Zábřežsko – území se zvýšením až vysokým potenciálem rozvoje CR 🖱 zájem o poznávací, kulturní a venkovský turismus v tuzemsku 🖱 výstavba moderního multifunkčního a relaxačního centra v Zábřeze 🖱 J. E. Welzl, A. Valenta – klíčové osobnosti podtrhující celkově potenciál rozvoje CR 🖱 rozvoj image Zábřežska 	<ul style="list-style-type: none"> 🖱 sílící tlak konkurence na trhu CR – odsud návštěvníků do lokalit s lepší nabídkou služeb 🖱 nedostatečná obnova kulturního dědictví a památek – chybějící finanční prostředky 🖱 neexistence infrastruktury CR pro masový turismus (MiZ je spíše oblastí pro nenáročný, rodinný turismus) 🖱 nedostatečná kvalita základní i doprovodné infrastruktury CR
Zabezpečení CR	
Silné stránky ☺	Slabé stránky ☹
<ul style="list-style-type: none"> ☉ schopnost spolupráce obcí vnímat oblast CR jako jednu z hlavních priorit rozvoje ☉ zpracované a pravidelně aktualizované programy (strategie) rozvoje MiZ ☉ propagace potenciálu CR – letáky, veletrhy a výstavy, turistický www portál ☉ činnost turistických infocenter v MiZ ☉ každoročně pořádaný a zájmu se těšící Den mikroregionu ☉ podpora propagace ze stany kraje, EU 	<ul style="list-style-type: none"> ☉ nezajištěné řízení CR v MiZ – chybějící tým (sdružení) řešící problematiku CR ☉ chybějící vyprofilované produkty CR zaměřené na různorodé cílové skupiny a podporu šetrného turismu (pěší, cyklo, hipoturistika) ☉ nedostatek zkušeností s organizací a řízením CR ☉ velmi nízký počet zahraničních turistů ☉ nedostatečná kvalifikace a profesionalita poskytovatelů služeb CR

Příležitosti 👉	Hrozby ☹
<ul style="list-style-type: none"> 👉 využití finančních prostředků (dotační tituly kraje, EU) k tvorbě nových produktů a programů CR 👉 spolupráce mezi turistickými destinacemi a oblastmi 👉 využití potenciálu okolních regionů jako doplňku vlastní produktové nabídky 👉 J. E. Welzl, A. Valenta – klíčové osobnosti podtrhující celkově potenciál rozvoje CR a produktové nabídky MiZ 👉 podpora investorů a podnikatelských subjektů na trhu CR a s tím spojené využití volných ploch v MiZ 	<ul style="list-style-type: none"> 👉 riziko snížení významnosti Zábřežska z důvodu neexistence týmu (sdružení) soustředěného na oblast CR a s tím spojená neschopnost budovat turistické organizace CR 👉 podceňování významu lidského faktoru – nedostatečná motivace, profesní příprava odborníků na trhu CR 👉 podceňování významu CR, jakož i tvorby produktových balíčků 👉 konkurence nejen blízkých regionů, ale i regionů mající vyprofilovaný produkt CR s obdobným potenciálem rozvoje jako MiZ 👉 nevyjasněné majetkové vztahy bránící rychlejší a efektivnější realizaci projektů na trhu CR

Zdroj: Vlastní zpracování

• SWOT analýza socioekonomické charakteristiky MiZ (kapitola 5) byla částečně naznačena v průběhu situ-
ační analýzy vybraných ukazatelů (viz tabulky pozitivita x negativa). Větší důraz byl kladen na oblast CR.

9 NÁVRH VIZE ROZVOJE ZÁBŘEŽSKA

Vychází z předpokladu využití potenciálu CR Zábřežska, jakož i klíčových atraktivit (klidné venkovské prostředí, kvalitní životní prostředí, přírodní zajímavosti, kvalitní nabídka kulturního i sportovního vyžití, agro, ekoagro, hipoturistiky, osobnost J. E. Welzla) a překážek (nedostatečná organizace a image, větší podvědomí o možnosti pobytu v klidném venkovském prostředí, chybějící nabízené produkty CR či doplňkové služby pro trávení volného času v MiZ).

Mikroregion Zábřežsko, území se zvýšeným až vysokým potenciálem pro rozvoj CR, bude intenzivně využívat své pozice a stane se tak:

- ✓ celoročně vyhledávanou, atraktivní a dobře dostupnou destinací s pestrou nabídkou volnočasých aktivit a odpočinku v poklidném venkovním prostředí,
- ✓ územím zabezpečujícím uspokojení požadavků návštěvníků a turistů vyznávajících spíše nenáročný, poznávací turismus,
- ✓ místem, kam se budou turisté rádi vracet, místem, o kterém bude vědět a
- ✓ oblastí napomáhající nejen kulturnímu, ekonomickému a trvale udržitelnému rozvoji měst a obcí na Zábřežsku, ale i kvalitě života stálých obyvatel.

Stručnější odpovědí na otázku: „Jaké by měly být další kroky k posílení pozice Zábřežska jakožto turistické destinace?“ lze shrnout do jednoduché věty:

„Cestovní ruch – budoucnost a prosperita mikroregionu Zábřežsko těžící ze své blízkosti ke krásám turistické destinace Jeseníky.

10 STRATEGIE ROZVOJE ZÁBŘEŽSKA

Následující a také stěžejní část práce, vytyčení strategie rozvoje Zábřežska pro oblast CR, určuje hlavní cíle a priority rozvoje území mikroregionu. V kontextu vymezených silných a slabých stránek, jakož i příležitostí a hrozeb rozvoje s následným návrhem vize na trhu CR bude zohledněna i konkurenční pozice Zábřežska.

Strategie MiZ je vytyčena tak, aby svými kroky všeobecně napomohla kvalitnímu a efektivnímu využití přírodního a kulturně-sportovního potenciálu, infrastruktury CR, konkurenceschopnosti a vytvářela předpoklady trvale udržitelného rozvoje na trhu CR a zvýšila tak i kvalitu života místních obyvatel.

Ve vyspělých evropských zemích jsou východiskem tvorby koncepcí a strategií CR podpory 4 následujících pilířů:

- ✓ Tvorba vlastních konkurenceschopných **turistických programů a produktů**, založených především na jejich atraktivnosti, jedinečnosti a neopakovatelnosti,
- ✓ Nezbytným předpokladem pro tvorbu a realizaci těchto programů a produktů je existence kvalitní **základní a doprovodné infrastruktury a služeb cestovního ruchu**.
- ✓ Aby bylo možné turistické produkty a programy vytvořit a úspěšně nabízet (prodávat), je nutné pro ně připravit odpovídající **marketingovou podporu**.

Celý postup přípravy a tvorby turistických programů a produktů je důležité založit na pružně fungující existenci (zakládáním) nezbytné **organizační struktury CR**. [22, s. 20]

10.1 Formulace cílů rozvoje CR Zábřežska

Na základě uvedených skutečností je **globálním cílem** MiZ dosáhnout vyššího ekonomického přínosu a konkurenceschopnosti na trhu CR, efektivně využít své pozice, přípustného potenciálu a zajistit tak jeho prosperitu a atraktivnost pro volnočasé zázemí návštěvníků a turistů i kvalitní životní úroveň místních obyvatel.

Následující **specifické cíle** MiZ lze definovat jako konkrétní, směrné ukazatele, posilující silné a eliminující slabé stránky, pro rozvoj CR v mikroregionu:

CÍL č. 1:

Posílení atraktivnosti, konkurenceschopnosti a vědomí o Zábřežsku tvorbou specifických produktů a programů CR.

CÍL č. 2:

Rozvoj základní infrastruktury, doprovodných aktivit a služeb CR Zábřežska.

CÍL č. 3:

Marketingové aktivity posilující potenciál rozvoje a nabídku CR na Zábřežsku.

CÍL č. 4:

Budování a zabezpečení dobře fungující organizace a spolupráce v oblasti CR Zábřežska.

10.2 Konkretizace specifických cílů, priority a opatření rozvoje CR Zábřehska

CÍL č. 1: Posílení atraktivnosti, konkurenceschopnosti a vědomí o Zábřehsku tvorbou specifických produktů a programů CR

Podpora tvorby specifických produktů a programů CR je jednou z možností, jak využít soudobý potenciál rozvoje CR Zábřehska a napomoci tak posilování jeho konkurenceschopnosti, atraktivnosti a image. MiZ má značné mezery v nabídce jasně vyprofilovaných produktů CR. Svými dispozicemi na trhu CR - venkovský, městský, poznávací, kulturní, incentivní, sportovně orientovaný CR, si vytváří předpoklady pro budování zcela nových aktivit a atrakcí, které se mohou díky produkci specifických programů dostat do širšího podvědomí veřejnosti. Proto by se tvorba produktů a programů pro jednotlivé cílové skupiny návštěvníků a turistů měla stát předpokladem pro zesílení nadefinovaného cíle.

PRIORITY ROZVOJE:

1.1 Podpora tvorby pilotních produktových balíčků - pro posílení návštěvnické atraktivnosti je nutné věnovat pozornost klíčovým cílovým skupinám (mládež, rodiny s dětmi, senioři) a zajistit tak volnočasé aktivity „šité na míru“.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Podpora tvorby produktových balíčků městské rekreace - využití kulturně-poznávacího a sportovně-rekreačního potenciálu měst Zábřeh a Štítý.
- ✓ Podpora tvorby produktů příměstské rekreace – rekreace na venkově, chataření a chalupaření, rekreace v rozmanité přírodě (rekreace pro seniory, víkendové pobyty rodin s dětmi,..).
- ✓ Tvorba programů na podporu cyklistických výletů po Zábřehsku pro jednotlivé cílové skupiny (rodiny s dětmi, mládež, senioři) s rozdílnou náročností.

1.2 Prohlubování spolupráce MiZ se subjekty podporující rozvoj CR – přínos rostoucí spolupráce MiZ se subjekty podporujícími rozvoj CR spočívá v efektivnější přípravě a realizaci specifických produktových produktů a programů.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Prohlubování spolupráce MiZ s organizacemi působícími na trhu CR při kvalitní přípravě a realizaci produktových balíčků CR.
- ✓ Tvorba produktů na podporu rozvoje agro a ekoagroturistiky ve spolupráci se Svazem ekologických zemědělců PRO-BIO, MAS Horní Pomoraví, o.p.s.,...
- ✓ Navazování spolupráce s většími aglomeracemi (Jesenicko, Olomoucko,...) a sousedícími mikroregiony při vytváření programů doprovodných aktivit CR.

1.3 Zajištění finančních prostředků nezbytných pro tvorbu specifických produktů a programů CR – k posílení pozice MiZ je nezbytné zajistit, ať už z vlastních či veřejných zdrojů, potřebné množství financí k úspěšnému naplnění výše nadefinovaného cíle.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Kvalitní příprava projektů na podporu rozvoje CR s možnou finanční výpomocí z dotačních titulů kraje či fondů EU.
- ✓ Zajištění finančních prostředků na podporu příjezdového CR prostřednictvím produktové nabídky s odkazem na klíčové osobnosti MiZ (J. E. Welzl, A.Valenta).
- ✓ Využití investičních příležitostí nabízených ze stran podnikatelů aj. aktérů na trhu CR.

1.4 Udržování kvality životního prostředí – zachování krajinného rázu a kvalitního životního prostředí jsou předpokladem vyšší atraktivnosti a konkurenceschopnosti MiZ.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Podpora tvorby produktů šetrné formy turistiky – venkovská agro, ekoagro, hipoturistika, vodní, pěší a cykloturistika.
- ✓ Využití silného potenciálu venkovské turistiky v MiZ – chataření a chalupaření.
- ✓ Podpora tvorby produktových balíčků, využívajících přírodní atraktivitu MiZ i okolních destinací (Olomoucko, Jesenicko, CHKO Litovelské Pomoraví).

CÍL č. 2 - Rozvoj základní infrastruktury, doprovodných aktivit a služeb CR Zábřežska

Ze současného pohledu MiZ svojí nabídkou turistické infrastruktury a doprovodnými službami zaostává za vyspělými turistickými destinacemi, ať už kvalitou a kapacitou ubytovacích či stravovacích zařízení, tak i možností trávení volna ve sportovních a kulturních zařízeních s doprovodnou infrastrukturou (zejména za špatného počasí), čímž si vytváří podmínky pro spíše nenáročný rodinný a individuální turismus. Kulturní dědictví MiZ, mající taktéž svůj podíl na atraktivnosti jeho území, je zastoupeno řadou sakrálních památek a památek lidové architektury. Prosperitu regionu a spokojenost návštěvníků a turistů je možné hodnotit právě výše zmiňovanými fakty. Levná destinace a především kulturně-poznávací, sportovně-rekreační a venkovský CR v kombinaci s využitím objektů, volných ploch a podporou stávajících i nových subjektů na trhu CR, investorů a podnikatelů, spolu s obnovou a zachováním kulturního dědictví, představuje vytváření příznivých podmínek pro při naplňování vytyčeného cíle.

PRIORITY ROZVOJE:

2.1 Podpora podnikatelských příležitostí – předpoklad rozvoje sekundárního potenciálu CR Zábřežska (ubytovacích a stravovacích zařízení – kapacity, kvalita, kulturních a sportovních zařízení, doprovodných aktivit,...).

Navrhovaná opatření:

- ✓ Využití investičních příležitostí ze stran soukromých podnikatelů v rámci podpory rozvoje kvalitní základní i doprovodné turistické infrastruktury CR.
- ✓ Budování a obnova stávajících zábavných a sportovně-rekreačních center ve spolupráci se soukromými subjekty.
- ✓ Odstranění nedostatečné komunikace a spolupráce mezi orgány MiZ a podnikateli, investory, ale i ostatními svazky, obcemi aj. v rámci podpory rozvoje turistické infrastruktury a služeb na trhu CR.

2.2 Podpora obnovy a zachování kulturního dědictví – hojné zastoupení památek lidové architektury, sakrálních a kulturních památek jsou předpokladem pro budování kulturně-poznávacího CR a doprovodných aktivit při trávení volného času v MiZ.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Rekonstrukce a péče o významné kulturně-historické památky a místní architekturu.
- ✓ Zajištění nezbytných finančních prostředků pro obnovu a zachování kulturního dědictví v MiZ.
- ✓ Tvorba kvalitních turistických programů se zaměřením na památkové objekty a jejich historii, zejména ve městě Zábřeh.

2.3 Podpora rozvoje volnočasých aktivit – podpora nabídky volnočasých aktivit tvoří nezbytnou součást zvyšování nabídky CR a atraktivnost MiZ, je však i prioritou, napomáhající zlepšování kvality života místních obyvatel.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Rozšíření nabídky sportovních a kulturně-společenských akcí aj. volnočasých aktivit pro aktivní odpočinek i relaxaci v MiZ a jejich cílená propagace.
- ✓ Zvýšení informovanosti potenciálních návštěvníků a turistů o „dění na Zábřežsku“.
- ✓ Podpora místních akcí (jarmarky, festivaly, slavnosti), ale i tradic a řemesel.
- ✓ Budování doprovodných služeb venkovské a cykloturistiky (cykloservisy, půjčovna kol, in-line bruslí, občerstvení, lavičky, toalety,...).

2.4 Zvyšování kvality dopravní dostupnosti a obslužnosti – zkvalitňování úrovně místních komunikací a dopravní obslužnosti, zajišťování dopravní dostupnosti k turisticky lákavým a navštěvovaným památkám a zařízením, jakož i propojení s ostatními turistickými destinacemi a populačně silnějšími městy jsou nezbytným opatřením rozvoje CR.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Zajištění kvalitní dopravní dostupnosti do MiZ i do jednotlivých obcí.
- ✓ Úprava přístupových cest a parkovišť u historických památek, atraktivit, ale i drobných památek v jednotlivých obcích, jež mohou mít význam pro rozvoj CR.
- ✓ Podpora rozvoje CR napojením se MiZ na trasy cyklobusů a skibusů v rámci blízké turistické lokality Jeseníky.

CÍL č. 3: Marketingové aktivity posilující potenciál rozvoje a nabídku CR na Zábřežsku

Prosperitu regionu určuje nejen tvorba propagačních materiálů, ale také marketing CR. Rozhodování potenciálního turisty, zda navštívit ten či onen region, se odvíjí od dostatečné informovanosti o možnostech využití volného času a zajištěnosti turistické infrastruktury. MiZ v současnosti disponuje celou řadou informačních materiálů a zařízení, počínaje turistickými centry, zajišťujícími tvorbu a prodej publikací o MiZ a vedoucí statistiky o návštěvnosti či profilu a původu návštěvníků a turistů, až po informační panely, regionální televizi, tiskoviny a turistický portál města Zábřeha a MiZ, které se snaží posílit potenciál rozvoje a zajistit kvalitní nabídku CR na Zábřežsku. Marketingová podpora, spojená s finanční, personální i časovou náročností, by měla být v MiZ budována ve spolupráci s okolními turistickými regiony a měla by vystihnout nejatraktivnější témata pro posílení potenciálu rozvoje CR.

PRIORITY ROZVOJE:

3.1 Podpora marketingové komunikace a propagace pro rozvoj CR – podpora marketingové komunikace a propagace – účastí na výstavách a veletrzích, prostřednictvím multimédií, aj. zabezpečí vyšší informovanost o profilu, aktivitách a atraktivitách, na jejichž základě se MiZ stane „turisticky přitažlivější“ destinací.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Marketingová podpora rozvoje CR v MiZ s využitím prezentací na výstavách, veletrzích, Dne mikroregionu aj. možných propagačních akcí.
- ✓ Propagace MiZ u organizací, intenzivněji se zabývajících problematikou CR (CzechTourism, MMR, Olomoucký kraj,...).
- ✓ Podpora propagace soukromých subjektů nabízejících služby CR (ubytovací a stravovací zařízení, kulturní a zájmové spolky,...).

3.2 Zabezpečení financí na podporu marketingových aktivit – marketingová příprava na podporu CR s sebou nese finanční náročnost, proto kvalitní a významné marketingové aktivity, zaměřené na posílení a růst nabídky CR, jsou jedním z předpokladů finančních příležitostí z veřejných rozpočtů a strukturálních fondů EU.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Podpora přípravy nových marketingových materiálů (letáky, katalogy,...) s cílenou propagací CR Zábřezska.
- ✓ Zajištění finančních prostředků na podporu realizace klíčových marketingových aktivit (produktových balíčků, propagací MiZ,...).
- ✓ Využití možných finančních zdrojů ze strany soukromých i veřejných subjektů na podporu marketingové komunikace a rozvoje CR v MiZ jako celku.

3.3 Zajišťování statistických dat – monitoring návštěvníků – statistická data o profilu návštěvníků a návštěvnosti MiZ jako celku jsou v porovnání s vyššími územními celky klíčovými zdroji pro utváření a rozvoj nabídky služeb CR. Zajištění aktuálnosti dat a přenos mezi zainteresovanými subjekty jsou podmínkou koordinace aktivit v MiZ.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Podpora činností turistických informačních center v MiZ.
- ✓ Zajištění kvalifikovaných lidských zdrojů - manažerů CR.
- ✓ Podpora sběru dat (statistiky, dotazníková šetření v MiZ) pro kvalitnější „odhad“ motivací, preferencí a potřeb potenciálních návštěvníků MiZ.

3.4 Využití konkurenční pozice MiZ – MiZ disponuje nabídkou na trhu CR, na níž mnohé obce a města nahlíží jako na svého konkurenta, na konkurenci však nemusí být nahlíženo jen v negativním slova smyslu (boj o přilákání většího počtu turistů a návštěvníků), z pohledu CR může být využita i v rámci doplňkových služeb, lépe uspokojujících potřeby a přání turistů a návštěvníků.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Zajištění profesionálního personálu a kvalitních služeb v zařízeních zabezpečujících služby CR.
- ✓ Rozvoj certifikace služeb v zařízeních CR (infocentra,...).
- ✓ Využití pozice sousedících regionů a měst a atraktivnosti silně konkurenčních destinací (Jesenicko, CHKO Litovelské Pomoraví) při tvorbě produktových balíčků a doprovodných aktivit.

CÍL č. 4: Budování a zabezpečení dobře fungující organizace a spolupráce v oblasti CR Zábřezska

Nejen finanční a časovou náročnost s sebou rozvoj CR přináší. Nedílnou součástí pro zabezpečení dobře fungující organizace a spolupráce v oblasti CR je personální zajištění, přenos zkušeností a připravenost subjektů působících na trhu CR. MiZ v současnosti nemá zabezpečeno řízení a organizaci CR. Tuto „roli“ v určité míře přejímají orgány MiZ a zaměstnanci městských a obecních úřadů. Jelikož podpora rozvoje CR je pro MiZ jedna z hlavních priorit, je vhodné stanovit tým (sdružení) pracovníků, kteří se budou problematikou CR intenzivněji zabývat. Je proto nutné budovat novou a posilovat stávající spolupráci se subjekty, jež napomáhají aktivitám na trhu CR. Vytváření intenzivní spolupráce je základním předpokladem pro organizační, personální a finanční zvládnutí rozvoje CR v MiZ.

PRIORITY ROZVOJE:

4.1 Vybudování týmu (sdružení) napomáhající rozvoji CR – vybudování týmu (sdružení), zabývající se komplexním rozvojem CR, představují pro MiZ koordinaci veškerých aktivit, kvalitnější zabezpečení organizace CR a vytvoření nových pracovních příležitostí.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Zabezpečení pracovníka (týmu) výlučně se zabývající problematikou CR v MiZ.
- ✓ Vytváření pracovních skupin z řad subjektů, majících vazbu na oblast CR (vedoucí infocenter, zástupce odboru regionálního rozvoje městského úřadu,...).
- ✓ Podpora rozvoje zaměstnanosti v MiZ.

4.2 Posilování spolupráce – pro zabezpečení dobře fungující organizace CR, efektivní „chod“ nově vytvářených týmů (sdružení) v oblasti CR je důležité posilovat spolupráci MiZ s organizacemi, které v rámci přenosu svých zkušeností napomohou (alespoň z počátku) efektivně organizovat a řídit oblast CR v MiZ.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Podpora spolupráce při organizaci a řízení CR.

- ✓ Zabezpečení přenosu dat získaných při šetřeních v oblasti CR mezi subjekty působícími na trhu CR.
- ✓ Podpora spolupráce a předávání si zkušeností v oblasti organizace, kvalitního řízení a přípravy projektů pro získání grantů z různých zdrojů.

4.3 Podpora rozvoje lidských zdrojů na trhu CR – v důsledku rostoucí vzdělanosti populace obecně, lze předpokládat vyšší náročnost na kvalitu a způsob poskytovaných informací i služeb CR. Podporu rozvoje lidských zdrojů, tvořící základní předpoklad dobře fungující organizace CR.

Navrhovaná opatření:

- ✓ Realizace motivačních seminářů, programů a školení pro subjekty působící na trhu CR i pro potenciální podnikatele v oblasti CR.
- ✓ Možnost celoživotního vzdělávání pracovníků a podnikatelů působících na trhu CR.
- ✓ Spolupráce s jinými turistickými lokalitami a organizacemi pro kvalitní zajištění motivačních programů na trhu CR.

11 NÁVRH KATALOGU PROJEKTŮ ZÁBŘEŽSKA

Projekt obecně je nutné vnímat nejen jako „nějakou“ dokumentaci, ale jako proces počínající myšlenkou (nápadem) a končící realizací a vyhodnocením.

V jednotlivých obcích na Zábřežsku se projektové záměry (z pohledu CR) soustředí zejména na rekonstrukce a obnovy kulturních památek, kulturních domů či sportovišť, veřejných koupališť, opravy místních komunikací, veřejných osvětlení, budování cyklotras, využití obnovitelných zdrojů pro ekologizaci. Ve městě Zábřeh je v současnosti značná pozornost věnována realizaci nového územního plánu či současné výstavbě nového multifunkčního a relaxačního centra.

Závěrečná část práce tak bude věnována formulaci tří konkrétních rozvojových projektů, jež by mohly, dle autorky, svým uskutečněním napomoci celkové prosperitě, využití potenciálu CR, návštěvnosti i kvalitě života místních obyvatel na Zábřežsku.

Obecně navrhovaná projektová fiché (projektové náměty) obsahují:

- ✓ název projektu,
- ✓ nositel (žadatel) projektu - obec, město, celý mikroregion, podnikatel,...
- ✓ zdůvodnění – popis konkrétního problému, jež je navrhovaným projektem řešen,
- ✓ cíl – účel projektu, jehož má být dosaženo,
- ✓ přínosy projektu (efektivnost projektového fiché),
- ✓ cíl, resp. priorita, v rámci které má být projekt realizován,
- ✓ plán aktivit – úkoly vedoucí k dosažení cíle projektu a
- ✓ předpokládané náklady a financování.

Obsahová stránka projektových námětů byla převzata dle definice [6, s. 81]. Jednotlivé části projektových fiché budou formulovány tak, aby byla vystižena podstata a účelnost navrhovaných záměrů. Plány aktivit budou nastíněny okrajově. Závěr jednotlivých projektových námětů bude věnován obecné finanční analýze – analýze možných finančních zdrojů pro realizaci projektů.

11.1 Projektový námět č. 1 – Rekreační zóna „Přírodní ráj“ Zábřežsko

V nabídce Zábřežska jednoznačně chybí atraktivita (vyjma Acrobat Parku ve Štítech), která by svou ojedinělostí a upoutávkou mohla vytvořit originální rekreační zónu (zahradu) klidu.

Nositel projektu: mikroregion Zábřežsko

Cíl – účel a základní charakteristika projektového námětu:

Cílem námětu je vybudovat v lokalitě Zábřeh v blízkosti nově budovaného multifunkčního a rekreačního centra, v areálu bývalého zahradnictví a v bezprostřední blízkosti chatové osady rekreační zónu s bezbariérovým přístupem orientovanou jako „přírodní ráj“ s nabídkou zázemí k relaxaci, obklopeného sortimentem rozmanitých rostlin a květin, laviček a altánů. Součástí je i vybudování zahradního centra s odborným poradenstvím a možností odkupu různých druhů křovin, rostlin a květin, stánku se suvenýry a prospekty MiZ a sociálním zařízením pro návštěvníky rekreační zóny.

Projekt vychází jednak z vhodné lokality jeho umístění – areál bývalého zahradnictví a jednak z kvalifikovaného a snadno dostupného zajištění odborného personálu, neboť ve městě Zábřeh, při Střední škole sociální péče a služeb Zábřeh, je vyučován studijní obor: Zahradník. Projekt se navíc stává vhodnou šancí investorů a podnikatelů pro rozšíření doplňkových služeb CR – budoucí dobudování restaurace a cukrárny.

Cílové skupiny: obyvatelé MiZ, domácí i zahraniční turisté a návštěvníci vyznávající rekreační CR, místní podnikatelé zajišťující služby CR

Přínosy projektu:

Vybudování rekreační zóny „přírodní ráj“ Zábřežsko přinese:

- ✓ ojedinělou atraktivitu na Zábřežsku a s tím spojenou vyšší konkurenceschopnost, jakož i možnost doplňkové služby pro návštěvníky a turisty okolních destinací,
- ✓ možný podnět pro prodloužení pobytu,
- ✓ vhodné místo pro zájezdové pobyty s pár metrů vzdáleným novým multifunkčním a rekreačním zařízením a městem Zábřeh,
- ✓ podporu mladých absolventů škol a vytvoření nových pracovních příležitostí, včetně vzájemné spolupráce se Střední odbornou školou a

- ✓ možnost rekreace pouze v období měsíců duben - říjen.

Cíl (priorita) podporující projektový námět:

CÍL č. 2: Rozvoj základní infrastruktury, doprovodných aktivit a služeb CR Zábřežska (priorita 2.3 – Podpora rozvoje volnočasových aktivit).

Plán aktivit projektu:

Vzhledem k finanční i časové náročnosti projektu (výsev a růst rostlin, vybudování zahradnického centra,...) je vhodné, v rámci předprojektové přípravy, zajistit studii proveditelnosti projektu a zpracovat žádosti o finanční výpomoc z vnějších zdrojů. Druhá etapa by měla zahrnout veškeré terénní úpravy, výsev rostlin v areálu a výstavbu zahradního centra. Třetí etapa předpokládá dokončení terénních úprav a vybudování menšího parkoviště s kapacitou cca 30 parkovacích míst.

Možnosti pro financování projektového námětu:

Náročný záměr pro vybudování „nevšedního“ parku pro širokou veřejnost s sebou přináší nejen časovou, ale i finanční náročnost. Propagace MiZ prostřednictvím nově vybudovaného „stánku“ předpokládá určitou finanční oporu ze strany Olomouckého kraje - v rámci dotačního titulu 2 Programu obnovy venkova 2010. Kvalitní příprava projektového fiché je předpokladem podpory z Regionálního operačního programu Střední Morava NUTS II – prioritní osy 3 – Cestovní ruch, oblast podpory 3.2 Veřejná infrastruktura a služby. Vzhledem k realizovanému projektu, spojeného s novým multifunkčním zařízením v blízkosti „Přírodního ráje“ a rozpočtovým výhledem města Zábřeh, námět s podporou města nepočítá a přikládá větší důraz soukromým investorům a veřejným zdrojům z ROP Střední Morava. Je tedy vhodné, z hlediska investiční náročnosti, vytvářet formy spolupráce PPP – partnerství soukromého a veřejného sektoru k efektivnějšímu naplnění výše uvedeného. V případě výběru vhodného partnera, podílejícího se s MiZ na realizaci námětu, je možnou finanční účast hodnotit následovně:

Předpokládané náklady projektu: 65.000.000,--

Finanční účast nositele – MiZ: max. 2 % předpokládaných nákladů

Soukromé zdroje z řad investorů a podnikatelů: 47 % předpokládaných nákladů

Finanční účast Olomouckého kraje: 11 % předpokládaných nákladů

Podíl žádané dotace z ROP Střední Morava: 40 % předpokládaných nákladů

11.2 Projektový námět č. 2 – Centrum zdraví Štítý

Produkce biopotravin, nabídka venkovské turistiky v klidném, bezpečném a nepostiženém území jsou přednosti, které by při podpoře rozvoje CR v MiZ neměly být opomenuty.

Nositel projektu: mikroregion Zábřežsko ve spolupráci s „bioregionem“ MAS Horní Pomoraví, o.p.s.

Cíl – účel a základní charakteristika projektového námětu:

Zvýšení atraktivnosti a návštěvnosti MiZ lze dosáhnout využitím silné pozice i podpory ekozemědělství a s tím spojenou propagací venkovské turistiky (agro, ekoagrotistiky, hipoturistiky). Ve spolupráci MiZ, „bioregionu“ MAS Horní Pomoraví, o.p.s. a Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO, je cílem námětu vytvořit zázemí pro podporu rozvoje, zvýšení informovanosti, vzdělávání, školení a prezentaci BIO produktů, potravin a ekozemědělství v MiZ a to vše s nabídkou i ochutnávkou kvalitních zemědělských produktů místních farem a ekozemědělců. Centrem zdraví v prostorách (cca 250 m²) obchodního centra ve městě Štítý s lákavou nabídkou venkovské turistiky MiZ, se spolu nabídkou „cyklotoulání“ po MiZ stane ideální produktovou nabídkou CR.

Velkým přínosem projektu je relativně snadné zajištění kvalifikovaného a odborného personálu z řad absolventů Střední odborné školy sociální péče a služeb oboru „Farmář, zemědělec“. Poradenství, nové pracovní příležitosti, malebné okolí nebo blízkost areálu Acrobat Parku Aleše Valenty jsou bez pochyby dalším přínosem námětu. Úspěšnost realizace námětu lze spatřovat i v partnerství MiZ s MAS Horní Pomoraví, o.p.s. a Svazem ekologických zemědělců PRO-BIO.

Přínosy projektu:

Vytvoření zázemí pro prezentaci, školení a nabídku BIO produktů a venkovské turistiky mikroregionu přinese:

- ✓ podporu pro stávající i nové podnikatele v oboru ekozemědělství (poradenství, semináře, školení, vzdělávání, prezentace,...),
- ✓ nová pracovní místa a s tím spojenou vyšší kvalitu života obyvatel,
- ✓ možné posilování a podporu zemědělství v MiZ, jakož i jeho celkové prezentace,

- ✓ nové tematické produktové balíčky a s tím spojené vyšší podvědomí o MiZ,
- ✓ doprovodné aktivity CR – Acrobat Park A. Valenty v bezprostřední blízkosti centra.

Cílové skupiny: podnikatelé v oboru ekozemědělství, obyvatelé MiZ, návštěvníci

Cíl (priorita) podporující projektový námět:

CÍL č. 1: Posílení atraktivnosti, konkurenceschopnosti a vědomí o Zábřežsku tvorbou specifických produktů a programů CR (priorita 1.2 – Prohlubování spolupráce MiZ se subjekty podporující rozvoj CR).

Plán aktivit projektu:

V návaznosti na zpracované projektové fiché, s žádostí o finanční podporu, bude přípravná fáze spojena se zajištěním odkupu obchodních prostor. Druhá fáze projektu předpokládá realizaci stavebních prací a úprav dle projektové dokumentace. Třetí etapa předpokládá zajištění vybavení prostor (výpočetní technika pro možnosti školení a vzdělávání, propagované i nabízené BIO produkty,...) a následné uvedení do provozu.

Možnosti financování projektového námětu:

Stále hlubší propojování zemědělství s rozvojem venkova a vzájemné partnerství MiZ a „bioregionu“ MAS Horní Pomoraví, o.p.s.vytváří předpoklad pro zajištění finančních podpor na základě splnění kritérií metodického pokynu projektového fiché č. 6 Vzdělání a informace. Podpora lze očekávat i z rozpočtu Olomouckého kraje v rámci Programu obnovy venkova 2010 – oblast podpory 2. V rámci evropských fondů lze podporu očekávat i ze strany ROP Střední Morava NUTS II – prioritní osy 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu, oblast podpory 2.3 Rozvoj venkova.

Předpokládané náklady projektu: 5.500.000,--

Finanční účast nositele – MiZ: max. do výše 5 % předpokládaných nákladů

Finanční účast MAS Horní Pomoraví, o.p.s.: 18 % předpokládaných nákladů

Finanční účast Olomouckého kraje (POV): 10 % předpokládaných nákladů.

Podíl žádané dotace z ROP Střední Morava: 67 % předpokládaných nákladů

11.3 Projektový námět č. 3 – Sportovně-rekreační zařízení Svěbohov

Se zřetelem k moderním trendům CR je třeba věnovat pozornost a úsilí rozvoje regionů potřebám mladých a sportovně založených návštěvníků a turistů.

Nositel projektu: soukromý podnikatel – majitel objektu

Cíl – účel a základní charakteristika projektového námětu:

Na Zábřežsku se nachází řada objektů a areálů, které by bylo možné využít pro celkové zatraktivnění MiZ. Cílem námětu je využít budovu a areál bývalého pionýrského tábora v obci Svěbohov (6 km od Zábřeha) a vybudovat v něm sportovně-rekreační zařízení s rozsáhlou nabídkou sportovních aktivit (hřiště a sály pro sportovní vyžití – nohejbal, volejbal, tenisový kurt, horolezecká stěna, kuželková dráha), s možností pořádat v areálu různé společenské akce MiZ a firem a rozšířit tak nabídku CR na Zábřežsku pro organizované zájezdy a pobyty.

Přínos projektu lze spatřovat v nižší finanční náročnosti (při výstavbě nového areálu lze předpokládat vyšší finanční náročnost) a v bezprostřední blízkosti ranče s jezdeckým oddílem JK Svěbohov.

Přínosy projektu:

Vytvoření nového turisticko-sportovního zařízení mikroregionu přinese:

- ✓ rozšíření kapacity ubytovacích a stravovacích zařízení v MiZ,
- ✓ podporu rozvoje volnočasých aktivit a zábavy v případě špatného počasí,
- ✓ možnost využití doprovodných aktivit CR – cca 1 km vzdálený ranč s jezdeckým oddílem, klidné venkovské prostředí v podhorské vesnici Zábřežska a
- ✓ rozšíření nabídky volnočasých aktivit návštěvníků a turistů s celoročním programem.

Cílové skupiny: MiZ, místní obyvatelé, turisté a návštěvníci – vyznavači sportovního a kulturně-poznávacího CR

Cíl (priorita) podporující projektový námět:

CÍL č. 2: Rozvoj základní infrastruktury, doprovodných aktivit a služeb CR Zábřežska (priorita 2.1 – Podpora podnikatelských příležitostí).

Plán aktivit projektu:

V návaznosti na zpracované projektové fiché by měla druhá etapa námětu pojmout aktivity spojené s budováním sportovně-rekreačních atraktivit a areálů, rekonstrukcí části stávajících ubytovacích kapacit a zahájení budování restauračního zařízení. Třetí etapa předpokládá dobudování kompletní turistické infrastruktury – kapacity pro ubytování a restauraci včetně přilehlého parkoviště s kapacitou cca 20 parkovacích míst.

Možnosti financování projektového námětu:

Efektivnější realizace projektového námětu je možné dostat prostřednictvím finanční podpory z prostředků Regionálního operačního programu Střední Morava NUTS II – prioritní osy 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu, oblast podpory 2.4 Podpora podnikání. Částečnou podporu lze počítat i ze strany obce Svébohov, která se realizací projektového námětu stane atraktivnějším nejen pro potenciální návštěvníky a turisty, ale také obyvatele obce a okolí.

Předpokládané náklady projektu: 15.000.000,--

- ✓ Finanční účast nositele – majitel objektu: 26 % předpokládaných nákladů
- ✓ Finanční účast obce Svébohov: max. do výše 2 % předpokládaných nákladů
- ✓ Podíl žádané dotace z ROP Střední Morava: 72 % předpokládaných nákladů

11.4 Zhodnocení navrhovaných fiché

Jednotlivá navrhovaná projektová fiché byla konstruována tak, aby všeobecně napomohla MiZ k vyšší atraktivnosti, image, konkurenceschopnosti a eliminaci slabých stránek a ohrožení na trhu CR – nízké podvědomí o MiZ, lokalita neatraktivní pro náročnou klientelu turistů a návštěvníků. Účelem katalogu projektů je využití potenciálu CR a možných grantů a dotací, bez kterých by MiZ stěží dosahoval rozvoje svého území.

ZÁVĚR

Vždy existuje záminka, důvod nebo i vlastní zájem navštívit to či ono město, kraj, zemi. Památky, přírodní krásy, sportovní a kulturní vyžití, vyhlášené pokrmy nebo poznání místní mentality. Je důležité si však uvědomit, že výtiskem propagačních letáčků a katalogů se region nebo země ještě nestává atraktivní a přitažlivou turistickou destinací.

Vytvoření pozice konkurenčního, atraktivního, trvale prosperujícího a rozvíjejícího se regionu je spjato se náročnou cestou a značným úsilím zainteresovaných subjektů neustále připravovat a koordinovat nabídku CR. Koncepce rozvoje CR na Zábřežsku by měla vycházet nejen z uvedených podstat, ale především ze skutečností, že rozvoj CR je vázán na přírodní, sociální, historické a geografické aspekty jeho území, čímž si MiZ vytváří veškeré předpoklady pro využití potenciálu na trhu CR.

Zatímco město Zábřeh, centrum MiZ, se vyznačuje potenciálem v oblasti městské a poznávací turistiky, MiZ vytváří velmi vhodné předpoklady pro rozvoj venkovské turistiky a aktivní dovolené. Ke koordinaci aktivit na podporu CR je však třeba přistupovat se zřetelem na různorodost, odlišnou povahu území a potřeby cílových skupin návštěvníků a turistů.

I přesto, že si MiZ za dobu své existence dokázal vydobýt určitou pozici i na trhu CR, orgány Svazku, jednotlivé obce i podnikatelé a investoři jsou si vědomi, že efektivní organizací, řízením vzájemnou spoluprací, jakož i kvalitní přípravou projektových fiché s následnou možností jejich realizace, jsou předpokladem posilování image a konkurenceschopnosti Zábřežska nejen v oblasti CR.

Pokud tedy chcete strávit příjemné chvíle na Vašich cestách poznáním krás nenarušené a klidné přírody, aktivním odpočinkem, adrenalinovým vyžitím, nebo zažít rekreaci v malebných vesničkách, přijďte navštívit právě mikroregion Zábřežsko.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] BERKA, R., BRÄUNER, T. a kol. *Příručka člena zastupitele obce*. 1. vyd. Praha: VCVS ČR, 2002. 180 s. ISBN 80-238-9120-0.
- [2] JANEČKOVÁ, L., VAŠTIKOVÁ, M. *Marketing měst a obcí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1999. 184 s. ISBN 80-7160-750-8.
- [3] KIRALOVÁ, A. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 174 s. ISBN 80-86119-56-4.
- [4] KOLEKTIV AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 447 s. ISBN 80-86473-80-5.
- [5] PÁSKOVÁ, M., ZELENKA, J. *Cestovní ruch – výkladový slovník*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002. 448 s.
- [6] ŠKRABAL, I., NUVÁŘOVÁ, S. a kol. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. 1. vyd. Přerov: CpKP Střední Morava, 2006. 182 s. ISBN 80-86902-39-0.
- [7] WOKOUN, R., MALINOVSKÝ, J. a kol. *Regionální rozvoj*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Programové a jiné dokumenty:

- [8] BARTOŠOVÁ, A. *Strategie rozvoje cestovního ruchu Mikroregionu Zábřezsko*. Ostrava: Enterprise plc., 2005. 123 s.
- [9] BARTOŠOVÁ, A., ZÍVALA, Z. *Integrovaná strategie rozvoje regionu Zábřezsko na období 2007 - 2013. Aktualizace listopad 2008*. Šumperk: CpKP Střední Morava, 2008. 131 s.
- [10] ELŠÍKOVÁ, P. *Strategie rozvoje mikroregionu Zábřezsko. (Bakalářská práce)*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2008. 97 s.
- [11] VITÁSKOVÁ, K. *Zpráva o činnosti Svazku obcí Mikroregionu Zábřezsko za rok 2008*. Zábřeh: Městský úřad, leden 2009. 16 s.

Elektronické monografie:

- [12] LABOUNKOVÁ, V., PŮČEK, M. a kol. *Metodická příručka pro zpracování strategických rozvojových dokumentů mikroregionů*. [online]. 1.vyd. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009. [cit. 2009-11-12]. Dostupné na WWW: <<http://www.uur.cz/images/uzemnirozvoj/regionalnipolitika/Mikroregiony/MetodikaSRDmikroregionu/Metodika.pdf>>. ISBN 978-80-87318-02-7.

Elektronické programové a jiné dokumenty:

- [13] BARTOŠOVÁ, A. *Marketingová studie cestovního ruchu*. [online]. Ostrava: Enterprise plc., 2005. [cit. 2010-12-12] Dostupné na WWW: <<http://www.zabrezsko.cz/index.php?a=cat.282>>.
- [14] BARTOŠOVÁ, I. *Integrovaná strategie rozvoje MAS Horní Pomoraví 2007 - 2013*. [online]. Šumperk: CpKP Střední Morava, 2007. 183 s. [cit. 2009-12-05]. Dostupné na WWW:<http://www.hornipomoravi.eu/index.php?id=zobraz_dokumenty_slozky.php&cislo_id=29&dir_id=154>.
- [15] BEDNÁŘOVÁ, D., BLAŠKO, M. a kol. *Program rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje. Analytická část*. [online]. Ostrava: Enterprise plc., 2003. 151 s. [cit. 2010-03-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.kr-olomoucky.cz/NR/rdonlyres/67B05168-B38C-407D-B5F5-E01C2292039D/0/Analýza.doc>>.
- [16] ČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU - CZECHTOURISM. *Vytváření organizací cestovního ruchu (OCR) v turistických regionech*. [online]. Praha: CzechTourism. 11 s. [cit. 2010-02-13]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechtourism.cz/files/regiony/destin/organizacecvregionech.pdf>>.
- [17] KRÁL, P. *Strategický plán Mikroregionu Lanškrounsko*. [online]. Olomouc: Metod Konzult IPM, 2006. 68 s. [cit. 2010-02-20]. Dostupné na WWW: <<http://www.lanskroun.eu/customers/lanskroun/storage/File/svazek-obci/2006-11-strategie-lanskrounsko.pdf>>.

- [18] MAREK, I. a kol. *Aktualizace Programu rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje na období 2007 - 2009 (výhled 2010 – 2013). B. Návrhová část.* [online]. Olomouc: Marek Ivan. 2006. 34 s. [cit. 2010-03-01]. Dostupné na WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/NR/rdonlyres/1C4675DF-29CE-4287-9623-4C4B9A5802FF/0/APR_CR_OK_Navrhov_a_cast.doc>.
- [19] MAREK, I., RŮŽIČKOVÁ, Z. *Strategie rozvoje cestovního ruchu Regionu Moravskotřebovska a Jevíčska.* [online]. Olomouc: m-ARK, 2007. 185 s. [cit. 2010-02-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.mtrebova.cz/rozvoj/strategie-rozvoje-dokumenty/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu>>.
- [20] MĚSTO MOHELNICE. *Marketingová studie cestovního ruchu regionu Mohelnicko.* [online]. Uherské Hradiště: DAT, 2006. 91 s. [cit.2010-02-13]. Dostupné na WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=9803&id_ktg=5509&p1=78457>.
- [21] MĚSTO MOHELNICE. *Integrovaná strategie rozvoje Mikroregionu Mohelnicko 2007 – 2013.* [online]. Šumperk: CpKP Střední Morava, 2007. 210 s. [cit.2010-02-13]. Dostupné na WWW: <http://www.mu-mohelnice.cz/vismo/zobraz_dok.asp?id_org=9803&id_ktg=5588&p1=80221>.
- [22] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2007 – 2013.* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, září 2006. 66 s. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.mmr.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9436a891-44cd-426a-88b9-373e4ce4900a>>.
- [23] ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A ZEMĚDĚLSTVÍ OLOMOUCKÉHO KRAJE. *Ekologické zemědělství Olomouckého kraje.* [online]. Olomouc: Olomoucký kraj. 2007. 15 s. [cit. 2009-12-19]. Dostupné na WWW: <http://www.kr-olomoucky.cz/NR/rdonlyres/4274A9DD-710B-434A-BA26-EC7DDE07CAB8/0/Ekologicke_zemedelstvi_Olomouckeho_kraje.pdf>.
- [24] REGION SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Regionální operační program Regionu soudržnosti Střední Morava verze 12.* [online]. Olomouc, 2009. 216 s. [cit. 2010-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.rr-strednimorava.cz/file/498/>>.

Články v novinách, časopisech:

- [25] HANUŠKOVÁ, B. Na rozvoj Horního Pomoraví putuje 13 milionů. *TÝDEN na severu*, 2009, č. 47, s. 4.
- [26] KOVÁŘOVÁ, I. Zábřeh na veletrhu GO a Regiontour 2010. *ZÁBŘEH informační zpravodaj města*, 2010, č. 2, s. 2.
- [27] KRATOCHVÍL, M. Televize zahajuje zpravodajství 10. února. *ZÁBŘEH informační zpravodaj města*, 2010, č. 3, s. 1.
- [28] KRATOCHVÍL, M. Vladimír Körner nominován na cenu kraje. *ZÁBŘEH informační zpravodaj města*, 2010, č. 1, s. 2.

WWW stránky:

- [29] CZECHTOURISM – ČESKÁ CENTRÁLA CESTOVNÍHO RUCHU [online]. [cit. 2009-11-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.czechtourism.com/cze/cz/docs/what-to-see/tourist-regions/index.html>>.
- [30] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD [online]. [cit. 2009-12-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.czso.cz/>>.
- [31] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD – OLOMOUCKÝ KRAJ [online]. [cit. 2009-12-10]. Dostupné na WWW: <<http://www.olomouc.czso.cz/>>.
- [32] KLUB ČESKÝCH TURISTŮ [online]. [cit. 2009-12-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.olomoucko.kct.cz>>.
- [33] MAPOVÝ SERVER CENTRA PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ [online]. [cit. 2010-01-11]. Dostupné na WWW: <http://mapy.crr.cz/tms/crr_a/mikro/index.php?lg=cz#c=3536025%252C5519376&z=1&l=ajax_mikro,ajax_mikro_plochy&p=&>.
- [34] OLOMOUCKÝ KRAJ [online]. [cit. 2010-03-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.kr-olomoucky.cz>>.
- [35] SVAZEK OBCÍ MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO [online]. [cit. 2010-03-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.zabrezsko.cz>>.

- [36] ŠUMPERSKO REGIONÁLNÍ A MĚSTSKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM [online]. [cit. 2010-02-23]. Dostupné na WWW: <<http://www.infosumperk.cz/>>.
- [37] TURISTICKÝ PORTÁL MĚSTA ZÁBŘEHA A MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO [online]. [cit. 2009-12-20]. Dostupné na WWW: <<http://tourism.zabreh.cz/>>.
- [38] ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE BRNO: MIKROREGIONY [online]. [cit. 2009-11-01]. Dostupné na WWW: <<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2472>>.
- [39] ZNATEMAPU.CZ [online]. [cit. 2009-11-28]. Dostupné na WWW: <<http://www.znatemapu.cz/tipy-na-vylety/mesta-a-obce-sumperska>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
ISRRZ	Integrovaná strategie rozvoje regionu Zábřežsko
MiZ	Mikroregion Zábřežsko
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
UUR	Ústav územního rozvoje Brno

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBR. 1. EKONOMIE ČR – ZÁKLADNÍ FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ TRH ČR.....	21
OBR. 2. POLOHA MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO (V ČR A OLOMOUCKÉM KRAJI)	27
OBR. 3. HRANICE ČLENSKÝCH OBCÍ ZÁBŘEŽSKA	29
OBR. 4. KOMPARACE OBCÍ DLE VELIKOSTNÍCH SKUPIN A POČTU OBYVATEL.....	30
OBR. 5. VÝVOJ POČTU OBYVATEL ZÁBŘEŽSKA V LETECH 2000 – 2008	33
OBR. 6. VÝVOJ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI ZÁBŘEŽSKA V POROVNÁNÍ S VYŠŠÍMI CELKY	39
OBR. 7. POTENCIÁL ČR V OLOMOUCKÉM KRAJI	44
OBR. 8. POLOHA VYBRANÝCH KONKURENČNÍCH MIKROREGIONŮ.....	61

SEZNAM TABULEK

TAB. 1. ZAPOJOVÁNÍ SE OBCÍ DO MIKROREGIONŮ V ČR V LETECH 2003 - 2008	16
TAB. 2. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MIKROREGIONU ZÁBŘEŽSKO	28
TAB. 3. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MAS HORNÍ POMORAVÍ, O.P.S.	31
TAB. 4. VÝVOJ POČTU OBYVATEL ZÁBŘEŽSKA V POROVNÁNÍ S VYŠŠÍMI CELKY	34
TAB. 5. SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ NA ZÁBŘEŽSKU	36
TAB. 6. VÝVOJ MÍRY NEZAMĚSTNANOSTI ZÁBŘEŽSKA V POROVNÁNÍ S VYŠŠÍMI CELKY	38
TAB. 7. VÝZNAMNÉ RYCHLOSTNÍ KOMUNIKACE PROCHÁZEJÍCÍ ÚZEMÍM ZÁBŘEŽSKA.....	41
TAB. 8. PŘÍRODNÍ ATRAKTIVITY ZÁBŘEŽSKA	46
TAB. 9. CELKOVÉ ZHODNOCENÍ PRIMÁRNÍHO POTENCIÁLU ČR ZÁBŘEŽSKA.....	49
TAB. 10. ZHODNOCENÍ TURISTICKÉ INFRASTRUKTURY ZÁBŘEŽSKA	51
TAB. 11. ZNAČENÉ TURISTICKÉ TRASY PROCHÁZEJÍCÍ ÚZEMÍM ZÁBŘEŽSKA.....	52
TAB. 12. CYKLOTRASY ZÁBŘEŽSKA.....	52
TAB. 13. ZHODNOCENÍ TURISTICKÝCH CEST ZÁBŘEŽSKA	54
TAB. 14. ZHODNOCENÍ DOSTUPNOSTI KULTURNÍCH A SPORTOVNÍCH ZAŘÍZENÍ PRO VOLNÝ ČAS.....	55
TAB. 15. ZHODNOCENÍ VŠEOBECNÉ INFRASTRUKTURY A INFOSLUŽEB „O DĚNÍ“ NA ZÁBŘEŽSKU	57
TAB. 16. ZHODNOCENÍ PROPAGACE A IMAGE ZÁBŘEŽSKA.....	59
TAB. 17. STRUKTUROVANÁ SWOT ANALÝZA ZÁBŘEŽSKA.....	71

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: VYBRANÉ PROGRAMOVÉ DOKUMENTY SE ZAMĚŘENÍM NA OBLAST ČR	102
PŘÍLOHA P II: MAPA TURISTICKÝCH REGIONŮ A OBLASTÍ V ČR	103
PŘÍLOHA P III: STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA OBCÍ	104
PŘÍLOHA P IV: VEŘEJNÉ INSTITUCE A SLUŽBY ZÁBŘEŽSKA	106
PŘÍLOHA P V: HOSPODAŘENÍ MIKROREGIONU V ROCE 2008	108
PŘÍLOHA P VI: TURISTICKÉ REGIONY OLOMOUCKÉHO KRAJE	109

**PŘÍLOHA P I: VYBRANÉ PROGRAMOVÉ DOKUMENTY SE
ZAMĚŘENÍM NA OBLAST CR**

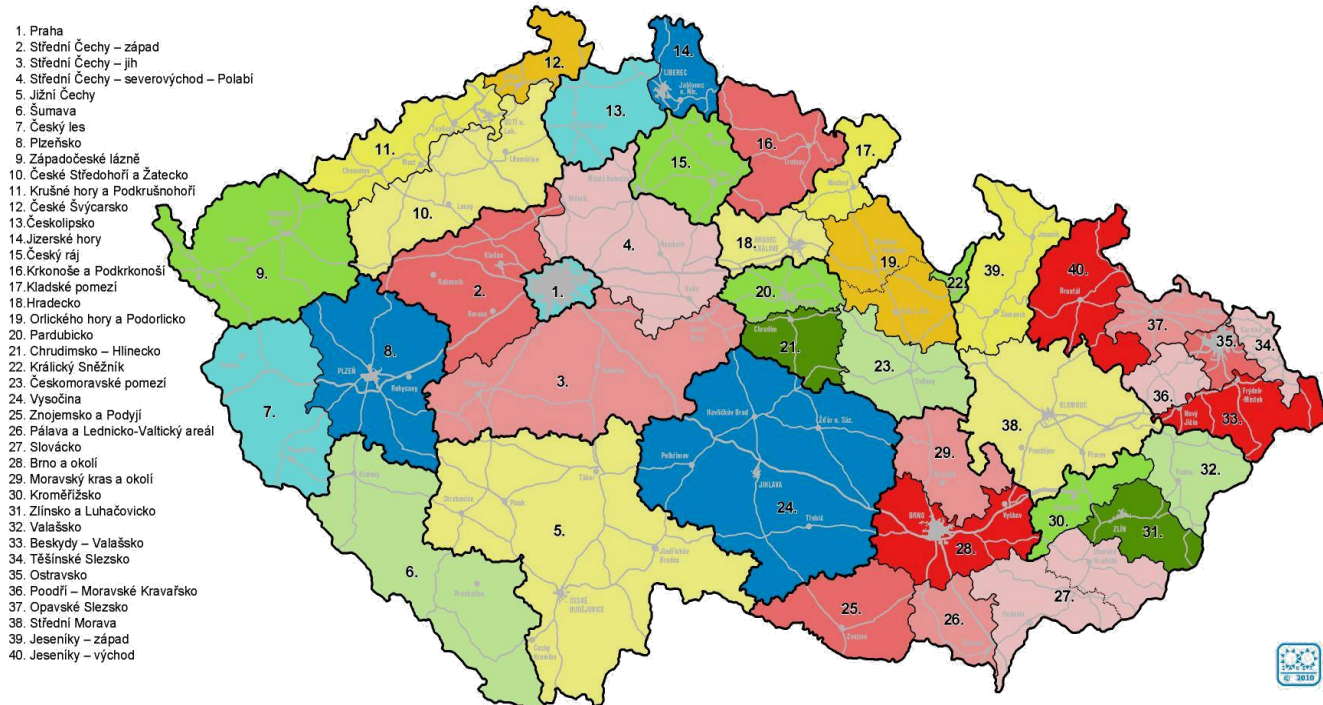
Název programového dokumentu	Datum schválení /zpracování/
Vybrané dokumenty nadregionálního významu	
Koncepce státní politiky CR v České republice na období 2007-2013	Usnesení vlády ČR č. 1239 ze dne 7. 11. 2007, prováděcí dokument ke koncepci ze dne 23.7.2008
Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013	Schválen Evropskou komisí 23. 5. 2007, zpracován v souladu s nařízením Rady ES č. 1698/2005
ROP Střední Morava 2007 - 2013	Schválen Evropskou komisí 3. 12. 2007
Marketingová strategie rozvoje CR v turistickém regionu SMaS (Severní Morava a Slezsko)	zpracována 2001-2002, aktualizace r. 2005, pro oblast turistického regionu Jeseníky (zahrnuje MiZ) vymezuje akční plán do r. 2010
Program rozvoje CR Olomouckého kraje	zpracován červenec 2002 – říjen 2003, aktualizován na základě vyhodnocení plnění akčního plánu r. 2007
Vybrané dokumenty regionálního významu	
Integrovaná strategie rozvoje regionu Zábřezsko (ISRRZ)	schválena 13. 12. 2007, aktualizována 11. 12. 2008
Strategie rozvoje CR Mikroregionu Zábřezsko (SRCR MiZ)	říjen 2005
Marketingová studie CR	rok 2005
Integrovaná strategie rozvoje MAS Horní Pomoraví 2007 – 2013 s názvem „V harmonii s přírodou“	schválena 16. 10. 2008
Strategie rozvoje města Zábřeh 2008 - 2013	schválena na 19. zasedání zastupitelstva města dne 24. 9. 2008

Zdroj: Vlastní zpracování

PŘÍLOHA P II: MAPA TURISTICKÝCH REGIONŮ A OBLASTÍ V ČR

Turistické oblasti České republiky

(Mapy převzaty z www stránek CzechTourism – České centrály CR).

PŘÍLOHA P III: STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA OBCÍ

Název obce	Počet obyv.	Rozloha (ha)	Zajímavosti z obce
Bohuslavice	487	397	zemědělská obec v povodí Moravy je lákavým útočištěm nejednoho rybáře, obcí prochází cyklotrasa. Pohostinství a letní restauraci doplňují kulturní dům a místní knihovna
Brníčko	631	848	oblíbený cíl cyklistů, houbařů a turistů, proslulá díky zřícenině hradu tyčící se nad obcí + pravidelným jarním pochodům, pyšní se novým dětským hřištěm
Drozdov	347	1370	směrem na západ leží v údolí řeky Březné rekreační osada Drozdovská Pila, obec vždy lákala svým příznivým podnebím a krásnou lesnatou krajinou
Dubicko	1 089	783	malebná obec s dominantním kostelem se zvonící (z r.1476), kulturní+sportovní život zajišťuje zejména TJ Sokol, fotbalový klub a škola, má svůj zpravodaj
Horní Studénky	362	724	Oblíbený cíl cyklistů a milovníků přírody, blízko obce je dančí a mufloní obora a rybník Sychrov, stojí tu známá myslivecká chata+penzion U Alberta
Hoštejn	436	183	je zde známý památník dostavby železnice, láká krásnou přírodou, turisté odsud vyráží po krásách okolí (Drozdovská Pila, Cukrová bouda, rozhledna Lázek), má svůj zpravodaj
Hrabová	514	811	2 km severněji od obce leží Vitošov, nad nímž se zvedá vysoká a již z dálky viditelná stěna vápencového lomu, pořádá se zde řada významných akcí, má obecní zpravodaj
Hynčina	195	2545	rekreační obec s více než stovkou chat obklopena krásnou přírodou, má svůj zpravodaj, potenciál rozvoje CR ztrácí ztíženým přístupem (lesy)
Chromeč	583	548	jedna z nejstarších vesnic na Šumpersku, v blízkosti se nachází bloudovské lázně, konají se zde známé pivní slavnosti s hudebním vystoupením
Jedlí	686	993	součástí přírodního parku Březná, obklopena hlubokými lesy, láká klidným prostředím a čistou přírodou, řada církevních památek
Jestřebí	591	869	je prastarou osadou, rozprostírá se v kopcích, 6 km od ní leží nejznámější rekreační středisko Bušínov, je zde zemědělská farma Genoservis Olomouc
Kamenná	552	512	leží v úžlabině pod zalesněnou strání, úžlabina se zvedá na východ až po skalnatý vrch Bradlo (601 m) s vodní nádrží, vhodné prostředí pro rozvoj cykloturistiky, má svůj občastník
Kolšov	749	381	dominantou je kostel sv. Martina, tradice: Martinské trhy, pěkné trasy pro pěší i cyklisty, má zpravodaj

Kosov	314	547	hojně využívána chatari pro klidné+krásné prostředí, velké rekreační středisko UNEX –tradiční plesy
Lesnice	637	733	dominantou je kostel sv. Jakuba, kulturní akce soustředěny do společenského domu
Leština	1 275	524	nachází se zde známá pekárna, dnes výstavnou obcí, což odpovídá i zdejší zednické tradici, řada tradičních akcí, penzion v původní lidové usedlosti
Lukavice	916	1122	leží při silnici, která odbočuje od hl. komunikace z Mohelnice do Zábřeha, spojena s okolím i hl. železniční tratí z Olomouce do Prahy, je plná zeleně
Nemile	612	553	s místní částí Lupěně zaujímá krásným okolím s možností rybolovu a koupání, známá nádrž Nemilka, tvrz, galerie, místní zpravodaj
Postřelmov	3 209	955	dominantou je hrobka Bukůvků z Bukůvky, bohatý kulturní + sportovní život, nová sportovní hala, ideální prostředí pro cyklisty, zpravodaj Střela
Postřel-můvek	342	402	lesnatá krajina - okolí příznivé pro houbaření, sportovní areál pro hasičské soutěže+kulturní akce
Rájec	475	491	kopcovitý terén vhodný k vyjížděnkám na koni, nový obchvat=centrum obce vhodné pro cyklisty, řada akcí v areálu „U Antoníčka“, známá restaurace
Rohle	670	1856	lesnatá,klidná krajina, dominanta: kostel sv. Martina
Rovensko	747	742	známá galerie Café pořádající v létě i divadelní představení, řada spolků+zájmových organizací, terén vhodný pro pěší turistiku
Sudkov	1 159	489	oblíbený cíl cyklistů, krásný výhled poskytuje skála nad místním rybníkem, má svůj zpravodaj
Svébohov	436	614	podhorská obec láká svým klidným prostředím, památkově chráněné usedlosti, řada kulturních akcí + občasné koncerty vážné hudby v místním kostele
Štítý	2 028	2993	centrum přírodního parku Březná s moderním sportovním areálem Acrobat Parku a řadou turistických možností, čistá krásná příroda v podhůří Jeseníků
Vyšehoří	209	347	malá vesnička s krásnou přírodou a řadou kultur. akcí
Zábřeh	14 099	3458	centrum MiZ s největší nabídkou kulturních památek, kulturního a sportovního vyžití
Zborov	222	316	prostředí vhodné pro zimní lyžování v místním areálu, okolí vhodné pro pěší turistiku
Zvole	767	658	obec při silnici Zábřeh-Mohelnice, hojně využívána pro výstavbu nových domů, klidné prostředí
Celkem MiZ	35 339	27 764	
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z [9, 31, 39], počet obyvatel k 31.12.2008			

PŘÍLOHA P IV: VEŘEJNÉ INSTITUCE A SLUŽBY ZÁBŘEŽSKA

Místo	Lékárna	Zdravotní záchranná služba	Ordinace praktického lékaře	Ordinace odborného lékaře	Policie	Veterinární služba
Bohuslavice	Zábřeh 10 km	Mohelnice 9 km	Dubicko 2 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Dubicko 2 km
Brničko	Postřelmov 6 km	Šumperk 12 km	Postřelmov 6 km	Postřelmov 6 km	Postřelmov 6 km	Zábřeh 10 km
Drozdov	Zábřeh 10 km	Šumperk 25 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Dubicko	Zábřeh, Mohelnice 11 km	Mohelnice 11 km	1	1	Zábřeh, Mohelnice 11 km	1
Horní Studénky	Zábřeh 10 km	Šumperk 15 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Hoštejn	Zábřeh 10 km	Mohelnice 22 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Hrabová	Zábřeh 7 km	Šumperk 16 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km
Hynčina	Zábřeh 15 km	Mohelnice 23 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km	Zábřeh 15 km
Chromeč	Bludov 3 km	Šumperk 8 km	Bludov 3 km	2-dětský +gynekol. Bludov Zábřeh	Šumperk 8 km	Šumperk 8 km
Jedlí	Zábřeh 9 km	Šumperk 21 km	1	Zábřeh 9 km	Zábřeh 9 km	Zábřeh 9 km
Jestřebí	Zábřeh 5 km	Šumperk 17 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km
Kamenná	Libina 8 km	Šumperk 22 km	Rohle 1 km	Zábřeh 16 km	Libina 8 km	Dubicko 10 km
Kolšov	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km	Postřelmov 2,5 km	Zábřeh 7 km
Kosov	Zábřeh 6 km	Šumperk 20 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km
Lesnice	Zábřeh 5 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km	Zábřeh 5 km

Leština	Zábřeh 4 km	Šumperk 14 km	1x týdně Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km
Lukavice	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	1	1 – zubní lékař	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km
Nemile	Zábřeh 2 km	Šumperk 16 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km	Mohelnice 4,5 km
Postřel- mov	1	Šumperk 9 km	3 Zábřeh 4 km	Dětský zubní	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km
Postřelmů- vek	Postřelmov 3,5 km	Šumperk 13,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km	Zábřeh 7,5 km
Rájec	Zábřeh 4 km	Šumperk 17 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km	Zábřeh 4 km
Rohle	Zábřeh 12 km	Šumperk 21 km	3 Zábřeh 12 km	3 Zábřeh 12 km	Zábřeh 12 km	Zábřeh 12 km
Rovensko	Zábřeh 3 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km	Zábřeh 3 km
Sudkov	Zábřeh 8 km	Šumperk 11 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km	Zábřeh 8 km
Svébohov	Postřelmov 3 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km
Štítý	1	Šumperk 20 km	1	4 Zábřeh 15 km	1x týdně Zábřeh 15 km	1
Vyšehoří	Postřelmov 5 km	Šumperk 10 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km	Zábřeh 7 km
Zábřeh	5	Šumperk 14 km	14	29	1/1	3
Zborov	Zábřeh 10 km	Šumperk 13 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km	Zábřeh 10 km
Zvole	Zábřeh 6 km	Šumperk 20 km	2	2	Zábřeh 6 km	Zábřeh 6 km

Zdroj: [8], doplněno dle aktuálních informací

PŘÍLOHA P V: HOSPODAŘENÍ MIKROREGIONU V ROCE 2008

Příjmy				
Položka	Schválený rozpočet	Rozpočtová opatření	Upravený rozpočet	Plnění k 31.12.2008
Členské příspěvky-základní 5,--Kč	178.000,--	0	178.000,--	176.715,--
Neinvestiční transfer od kraje	44.000,--	9.000,--	53.000,--	53.000,--
Příspěvek od CPKP	0	4.400,--	4.500,--	4.544,--
Příjmy z úroků	0	7.000,--	7.000,--	6.663,--
PŘÍJMY CELKEM	222.000,--	20.500,--	242.500,--	240.922,--
Výdaje				
Projektové				
Venkov je můj domov				
Mzdové a cestovní náklady	132.000,--	- 23.400,--	108.600,--	108.547,--
E-CUBE	10.000,--	- 10.000,--	0	0
Den MiZ				
Příprava a organizace akce	90.000,--	12.700,--	102.700,--	102.724,--
Cyklodoprava MiZ	50.000,--	- 50.000,--	0	0
PROJEKTOVÉ VÝDAJE CELKEM	,--	,--	,--	,--
Ostatní provozní výdaje				
Služby	10.000,--	- 10.000,--	0	0
Služby peněžním ústavům	5.000,--	0	5.000,--	4.446,--
Pohoštění Valná hromada	0	6.000,--	6.000,--	5.376,--
PROVOZNÍ VÝDAJE CELKEM	,--	0	,--	,--
VÝDAJE CELKEM	297.000,--	- 74.700,--	222.300,--	221.093,--
PŘÍJMY – VÝDAJE	,--		-,--	
Financování	75.000,--		- 20.200,--	

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat z [11]

PŘÍLOHA P VI: TURISTICKÉ REGIONY OLOMOUCKÉHO KRAJE

Zdroj: Olomoucký kraj